

27
БІБЛІОТЕКА
НАУКОВОГО ТОВ. ІМ. ШЕВЧЕНКА.

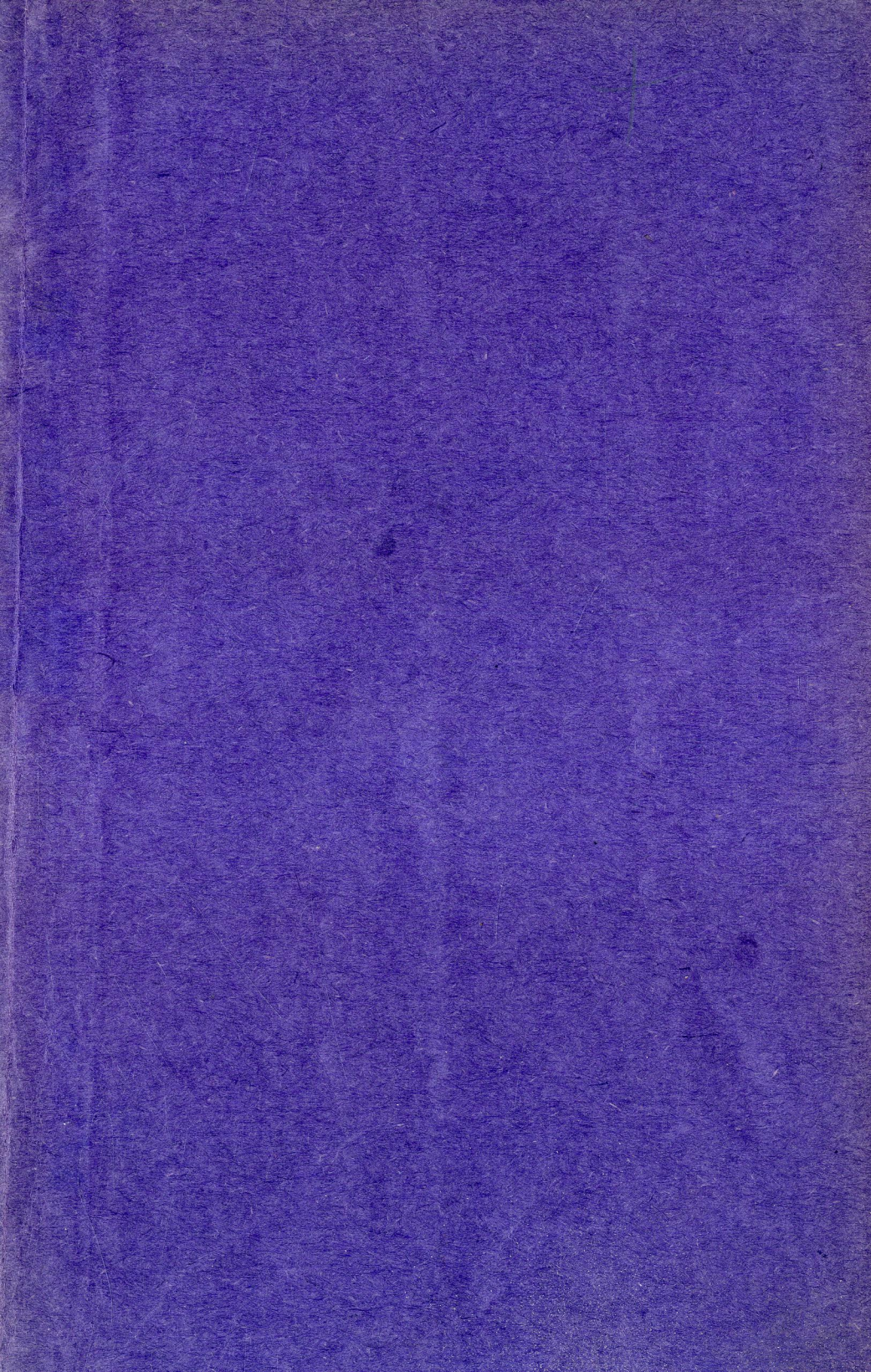
III

П-12526

1927-1-15

БІБЛІОТЕКА
НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА
імені
ШЕВЧЕНКА
У ЛЬВОВІ.

Ч. 27610 / 1927

08

III
7-12.526 +

1927-1-12

СВІТ ДИТИНИ

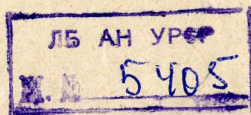
АЛЬМАНАХ ДЛЯ ДІТЕЙ

РІЧНИК VIII.

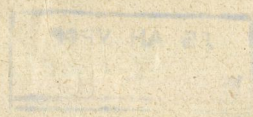
27610 / VIII.

Львів
Накладня Михайла Таранька
1927.

Друкарня ОО. Василян у Жовкві.

Зміст VIII річника.

1. Вірші.

Бальмонт К.:

Молочна дорога 374.

Блок Алексанбер:

Бідний зайчик 343.

Вільшенко Ярослав:

Галя й песики 29.

Два братчики 63.

Діточі радощі 14 15.

Добре серце 141 — 148.

Загрібач і лопата 19.

Зимою 23.

Зимові радощі 51.

З Новим Роком 30.

Леся, котик і шпаки 124.

Маленька Орися 154 — 155.

Мишка та «Світ Дитини» 55.

Приятельки «Світлика» 119 — 120.

Пташки в зимі 44

Під ялинкою 3.

Свят-Вечір у лісі 9.

Галя:

Березовий гайочок 200.

Василько в житі 260.

Куш рожі 269.

Літо 246.

Мушка збудилась 105.

Не йди на нас, хмаро 297.

Германов Н.:

Як птиці відлітають 292.

Грицай Остап:

З Рождеством Христа 1.

Завадович Роман:

Ой, щож бо то за сват 50.

Звойницька Олена:

Маленька Нуся 58.

Потяг 139.

Танець 187.

Дмитренко Тарас:

Побожна хитрість 13.

Сон діточок 127.

Дорощук С. М.:

В нашій хатині 60.

Ізмайлов А.:

Не будь гордий 334.

Коваленко Олекса:

Шевченкова могила 80

Конопніцка Марія:

Вечір у лісі 245.

Діточа молитва 208.

Пташина пісня 113.

Родинне гніздо 123

Коритківна Розалія:

Добра рада 208.

о. Костельник Гавриіл:

Будьте як лелія 148.

Дари з неба 63.

Пануй над собою 18.

Лепкий Богдан:

Батько й мама 7.

Дріб 279.

Зів'яне кожний вінок 318.

Коза й цапок 252.

Коні 139.

Корова 216.

Котик 87.

Лиско 173.

Рідна стріха 131.

М. К.

Що се таке 25.

Майков А.:

Колискова пісня 328.

Підгірянкa Марійка:

Гей, овечки 135.

Зайчик і песик 11.

На леді 45.

На лещетах 45 — 47.

На санках 50.

Осінь 291.

Стежечка до дому 104.

Плещеев А.:

Мій городець 286.

Розмова з пташкою 313.

Р.

Перший сніг і воробець 360.

Тютчев І.:

Осіннє листя 321.

Ха:

Когут 331.

Курка 317.

Хронович Володимир:

Питалася зрка 233.

Сиділи діти по хатах 115.

Ще недавно 158.

Ще сніг на нивах 47.

Як лиш стопиться сніг 213.

Як сонце верне 84.

Шевченко Тарас:

Мені однаково 84.

Минають дні 67.

Сон 76

Три шляхи 88.

Шкрумеляк Юра:

Боже помагай 102.

Брехня за брехню 326.

В ліс на оріхи 275.

Зима іде 355.

Жовтень 289.

До сонця 264.

Іспит 210.

Книжка — добра вчителька 33.

Літо йде 193.

Лист із села 225.

Мій рідний край 231.

Муравель 251.

Наші гори 118.

Наші цвіти 107.

Осінь 307.

Осінною порою на селі 294.

По вакаціях 257.

Поворот птиць 129.

Початок зими 362.

При крашанці 120.

Про козацтво, славне лицарство 169.

Просьба до св. Миколая 353.

Родимий край 132.

Святі робітники 323.

Тарас Шевченко 65.

Твій рідний край 39.

Товаришка малого Юрчика 161.

Христос у Гетсманському саді 112 — 113.

Цвітень 97.

Чим я буду 204.

Яхович Станислав:

Не дармуй 218.

2. Байки і казки.

Галя:

Казка про гончаренка 205 — 208,
243 — 245.

Лисиця і куниця 331 — 334.

Горя Янку:

Леґенда про конвалію 105 — 107.

Гавалевіч Маріян:

Звідки взявся жайворонок 114 — 115.

Завадович Роман:

Барон на ловах 59 — 60.

Даушков Сергій:

Лисиця-зрадниця 182 — 183.

Кадлубицький Григорій:

Байка 209 210.

Крилов Іван:

Селянин у біді 368.

Соловій в неволі 340.

Кумка Михайло:

Зайчик і вивірка 7.

Лотоцький Антін:

Чотирнацята казка дідуса Тараса
98 — 102.

Пятнацята казка дідуса Тараса 226
— 231.

Люпенко Петро:

Веселий рак 183.

Дві рожі 283

Солодка неволя — та солодша воля
126.

М. К.:

Як то котик вмивав ротик 250.

Мандюкова Ярослава:

Малий медведик 308 — 310.

Про котика, що у князя Володаря
календарем став 19 — 22.

Рековська Ельза:

Хрущик на проході 247 — 250.

Рогошівна Софія:

Як Маруся присипляла місяченька
303 — 305.

Середа Михайло:

Казочка про сірого вовка 11 — 12.

Про білого цапа, зелену папугу та
чорного котика 217 — 218.

Циган і циганята 276 — 278.

Смикалюк Григорій:

Гордий хрущ 155.

Франко Іван:

Ріпка 197 — 199.

Шкрумеляк Юра:

Дві вивірки 266 — 268.

Дністер, його сестри та браття 241 —
242.

Про хороброго зайчика довговухого,
косоногого, кущохвостого 341 — 343.
Як Дністер дійшов до моря 211 — 213.

Ю. Ю.

Казка про пори року 201 — 202.

Ріжні байки і казки без поданих авторів.

В гостині у діда Мороза 9 — 10.

Вовк і перепеличка 348 — 351.

Вовк і пес 365.

Водяна лілія 116 — 118.

Ворон і воронята 61 — 62.

Гук-Пук 369 — 371.

Два Морози 366 — 367.

Два ученики 30.

З чого пішла ворожнеча між котом і псом 132.

Зазулька-Рябулька 271 — 274.

Кришенка-Орисечка 366 — 367.

Морозенко 356 — 357.

Мудрець 282 — 283.

Орел та ворона 264 — 265.

Три метелики 253.

Хто більше зість 88.

Як Івась хотів стати Льогенгріном 177 — 178.

3. Оповідання.

Беррі М. Люїза:

Побіда сумної ялинки 3 — 5.

Блажкевич Іванна:

Помагайте другим у нещастю 322 — 323.

Як дівтора одного села вшанувала 65-ті роковини смерті Батька Тараса 68 — 69.

Галя:

Мудрий Івась 372 — 373.

Один хлопчик добрий, а один недобрий і песик 122 — 123.

Горки Карель:

Золоте серце 263.

Грицай Остап:

Люлі 152 — 153.

Гриневич Федір:

Завзятий когут 347 — 348.

Гульд Ф. Ж.

Сповнення обов'язку 62.

Заклинський Богдан:

Щаднича каса 56 — 58.

Залеска М.:

Зерно збіжа 335 — 339.

Звоиницька Олена:

Ялинка Насті й Степанка 8.

Ігорків Ю.:

Коли і від кого навчилися Українці читати і писати 165 — 167.

Сон пастушка 74 — 76.

Кадлубицький Григорій:

Журавель 214 — 216.

Каляль Карель:

Перекицкалися 284.

Кожішек Йосиф:

Коло двох керниць 219 — 220.

Кольбі Фред Мирон:

Як Сігріда виратувала короля 15 — 18.

Корні Ева:

Три молодці в огненій печі 52 — 55.

Котович Анатоль:

Без праці нема колачів 351.

Додержуй слова 188.

Кінь бедуїна 91 — 92.

Мудра цариця 251.

Подяка льва 140.

Лотоцький Антін:

Великий приятель дітей 108 — 111.

Круглий сирітка 70 — 74.

Не було в селі захоронки 162 — 165.

Сон Василька 34 — 36.

Учитель занедужав 253 — 260.

Магир Микита:

Невеселі свята 5 — 7.

Мандюкова Ярослава:

Дитячий вік Людвика Бетовена 81 — 84.

Оповіді Шевченкового діда Івана 77 — 79.

Орвіето Лявра:

Бавовна і вовна 232 — 233.

Дораніч тата 329 — 330.

Левцьо і Лія 103 — 104.

Місс Пір 134 — 135.

Одна сумна історія 295 — 296.

Чоловік зі снігу 358 — 360.

Рабе Г.:

Слимак пробудився 185 — 186.

Семенюк Федір:

Необережний Юрко 48 — 49.

Середа Михайло:

Дзвонецький поріг 324 — 326.

Рисеві пригоди 40 — 44.

Сталь Павло:

Малий герой 285 — 286.

Шкрумеляк Юра:

Береза та вітер 278.

Два приятелі 261 — 263.

Забава в купців 363 — 365.
 Звідки береться кусень хліба 314 315
 Івась бібліотекар 310 — 311.
 Іменини Ромця 298 — 302.
 Історія пера 305 — 307.
 Над Прутом у лузі 311 — 313.
 Наш рідний край 130 — 131.
 Наш садочок 265.
 Пізнай свій рідний край 354 — 355.
 Про ріку Дністер 270.
 Приятелі книжки 290 — 291.
 Пчели 315 — 316.
 Смерть Бетовена 85 — 87.
 Цвях 346.
 Чого навчав Христос 281.
 Які є заняття людей 316 — 317
 Як люди поділилися працею 280.
 Як люди дізналися про огонь 344 — 345.
 Як повстала книжка 293 — 294.
 Як робиться олівці 345 — 346.

Ріжні оповідання без поданих авторів.

Боязливий Костик 374.
 Додержуй слова 220 — 221.
 Звідки взялися метелики 189.
 Лилик 170 — 173.
 Людська жертва 234 — 240.
 На краю африканської пустині 179 — 181.
 Нічліг у лісі 361 — 362.
 Пригоди вітру 327 — 328.
 Пригода татки й котика Мурця 174 — 177.

Пташині гнізда 136 — 138.
 Хто такий Шевченко 66 — 67.
 Чобітки з медунки і шапка з блавату 194 — 196.
 Чим люди кормляться 203 — 204.
 Широкий Божий світ 184 — 185.
 Як у вереса виросли цвіти 186 — 187.

4. Сценічні картини.

Евген Головін:

Дідові рукавиці 89 — 91.

5. Ноти й пісні.

Гей, школярики, соколи 28.
 Де срібнолентий Сян пливе 318.
 Світ української дитини 158.

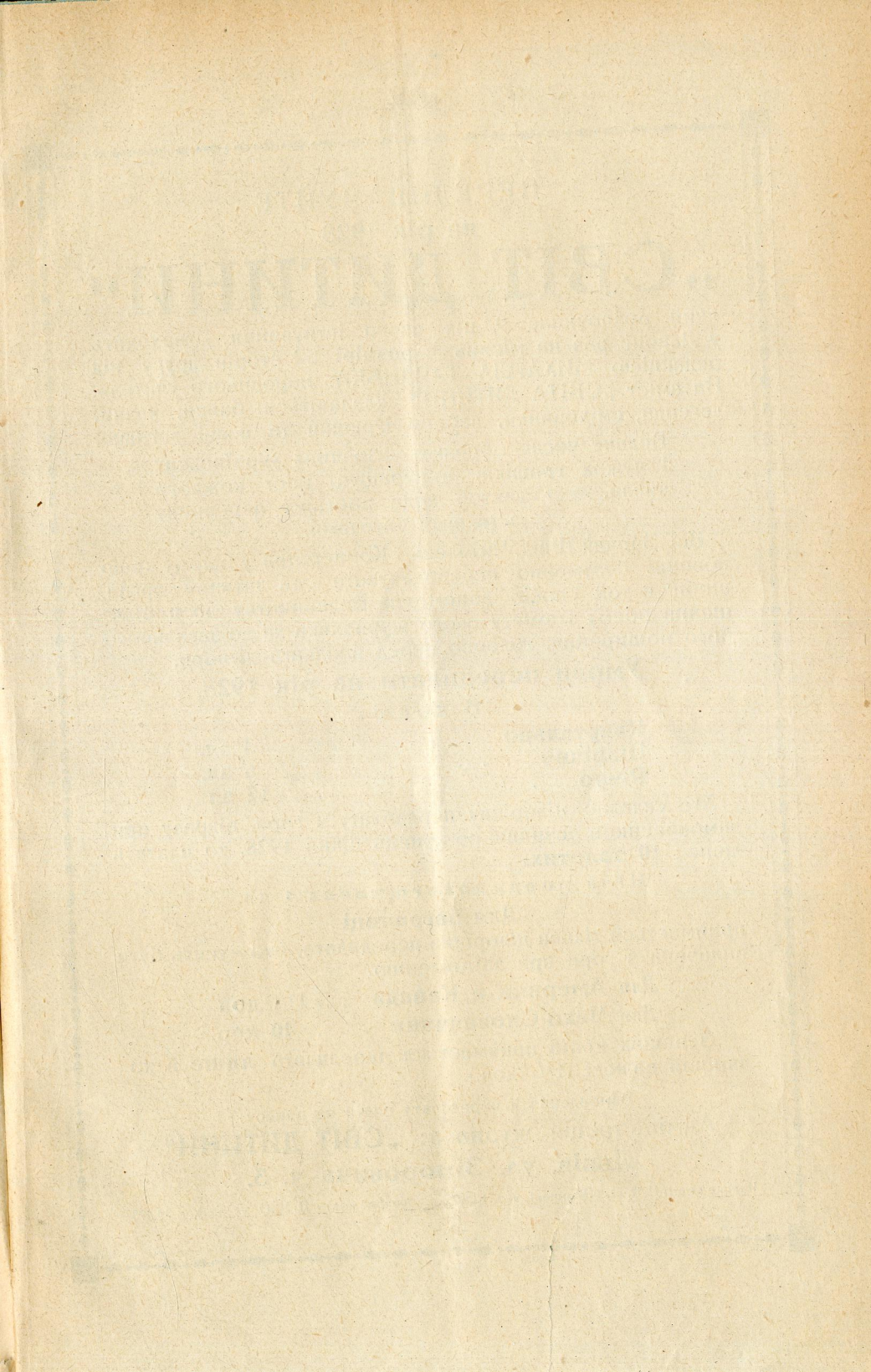
5 Всячина.

Ваші ровесники зза Океану 125 — 126.
 Жертви 124.
 Загадки: 31 — 32, 64, 94 — 95, 128, 159 — 160, 190 — 191, 222 — 223, 254 — 255, 287, 319, 352.
 »Місяць книжки« 37 — 39.
 Наші забавки 156 — 158.
 Образкова льотерійка 25 — 28.
 Розв'язки загадок: 96, 160, 192, 223, 256, 288, 320, 375 — 376.
 Світляні силуетки 93.
 Український танок 149 — 152.
 Як зробити собі саночки 23 — 24.

Редактор і видавець „Світа Дитини“

Михайло Таранько.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
на рік 1928

„СВІТ ДИТИНИ“

який розпочинає 9 рік свого існування і виходить у Львові раз на місяць в розмірі 32 сторін друку під редакцією МИХАЙЛА ТАРАНЬКА, народного учителя. На зміст „СВІТА ДИТИНИ“ складаються: байки, казки, легенди, сміховинки, забави, іграшки та всякі загадки.

Велике число образків визначних українських і чужих графіків прикрашує зміст кожного числа. — Редактор веде постійну переписку з малими читачами.

Всі Заряди Шкіл, Читалень і Кооператив у цілому краю повинні безумовно передплачувати сей дитячий орган, щоби в той спосіб допомогти Видавництву до побільшення обему і змісту сього журналика та до загального його поширення, головню серед шкільної дітвори.

Умови передплати на рік 1928.

В краю :

Квартально	3 зл.
Піврічно	6 зл.
Річно	12 зл.

Хто складає цілорічну передплату з гори, відразу при замовленню в речинці: по кінець січня 1928, то платить лише : 10 золотих.

Ціна поодинокого числа 1 зл.

Для заграниці

приймається тільки цілорічна передплата, яка мусить бути вплачена з гори при замовленню.

Для Америки й Канади . . 1½ дол.

Для Чехо-Словаччини . . . 40 кор.

З інших країв приймається передплата лише в доларовій валюті (1½ дол.).

Замовлення й передплату слати на адресу:

Адміністрація журналу: „СВІТ ДИТИНИ“

Львів, ул. Зіморовича ч. 3.

Чековеkonto П. К. О. у Варшаві, ч. 151.285.

Чековеkonto П. К. О. у Празі, ч. 79 475.

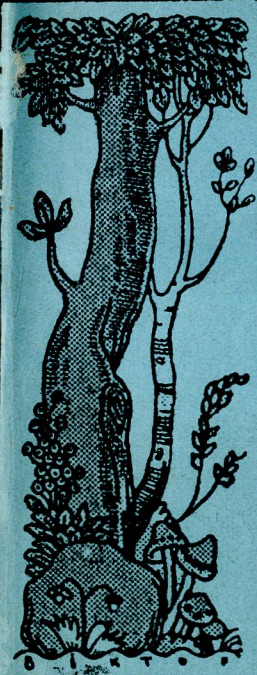
27.6105

СВІТ ДИТИНИ

ЧИСЛО 1.

СІЧЕНЬ 1927.

РІК VIII.

ЗМІСТ:	
1. З Рождеством Христа	1
2. Під ялинкою	2
3. Побіда сумної ялинки	3
4. Невеселі свята	5
5. Батько й мама	7
6. Зайчик і вивірка	7
7. Ялинка Насті і Степанка	8
8. Свят-Вечір у лісі	9
9. В гості у діда Мороза	9
10. Зайчик і песик	11
11. Казочка про сірого вовка	11
12. Побожна хитрість	13
13. Діточі радощі	14
14. Як Сігріда виратувала короля	15
15. Пануй над собою!	18
16. Загрібач і лопата	19
17. Про котика Найденка	19
18. Зимою	23
19. Як зробити собі саночки?	23
20. Що се таке	25
21. Саночки	25
22. Забави	25
23. Гей школярки	28
24. Галя й песики	29
25. Дав ученики	30
26. З Новим Роком	30
27. Загадки	31

ІНТЕРЕСНА КНИЖКА

Найкрасшою книжкою в українській популярній літературі являється безперечно твір звісного російського ученого

М. Рубакина

п. 3.

„ОПОВІДАННЯ З ЦАРСТВА ЗВІРІВ“

Український переклад виготовив:

Проф. Микола Кокольський.

Книжка має 8 аркушів друку великої 8°, а її зміст прикрашує 101 ріжнородних образків
— — — — з життя звірят. — — — —

Твір сей може віддати для популяризації знання, з обсягу природи, серед широких верств неоцінені услуги. Для шкільної молоді надасться він на принадну та поучаючу лектуру.

Книжка ся дозволена для всіх бібліотек шкільних.

Ціна книжки стоїть 4 зол.

На поручену посилку долучити 50 сот.

Замовлення пересилати на адресу:

НАКЛАДНЯ МИХАЙЛА ТАРАНЬКА

Львів, ул. Зіморовича ч. 3.

СВІТ ДИТИНИ

З Рождеством Христа.

Тихне світ... В вечірнім смерку
Блисла першая зоря
Золотим блеском, ясным сайвом
Рождеста Христа-Царя.

Ген з небес, у темінь світа,
Сяє зорею Різдва
Людам на землі, як Радість,
Божественна і нова.

Мир вістить і Рай Любови
Всім живучим, всій землі,
І ріднею всіх гуртує
При різдвяному столі.

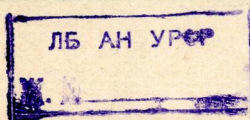
Рождество Христа — Свят-Вечір!
Якже любо в сыйві хат —
Рідні рідних пригортають
І витає брата брат!

Рождество Христа — Свят-Вечір!
Якже радо і чужих
В хату всяк тоді приймає
І вита й хистить від лих!

І Ялинка світлосяйна
Вся у сріблах, в блисках злот,
Між діворою мов з неба,
Мов блаженність із висот.

Свято Рождества Любови!
О ясній же нам, ясній!
Вщасливи нам ще раз душі:
Щастем вірующих мрій.

Остан Грицай.

Під ялинкою.

До ілюстрації на стор. 2.

Гей, ялинка, ялиночка,
То чарівне деревце!
Як засяє свічками,
Свічками, ще й чічками,
Стануть діти в колісцє —
Кілько їм ся хвилиночка
Втіхи, сонця принесе!..

Втіха, радість! Чиж дивниця?
Гей, як котиться той сміх
Понад всіми свічками,
Свічками тай чічками,
Мов золочений горіх —
Котиться, брєнить, міниться
Золотий, дитячий сміх!

На коня вже скочив Ярκο,
Станув на одній нозі —
(Ви вмієте тії штуки?)
Ще й яблочка взяв у руки
Тай в гору кидає всі —
Й зараз знов їх ловить шпарко,
Що се, то те є в руці!..

Леся, Славця тай Даруся
Думають: »То раз козак!
Ярко наш душа смілива!
Всі аж ахкають із дива,
Задивились в Ярка так —
Каже Славця: »Я боюся,
Щоб він не упав на взнак!«

Одна, одна хвилиночка
На рік втіхи принесе —
Свічками тай чічками
З розпаленими щічками
Глядять діти на те все —
Гей, ялинка, ялиночка,
То чарівне деревце!

Я. Вільшенко.

Люїза М. Беррі.

Побіда сумної ялинки.

Була весна, час пуплішків і цвітів. Дерева, котрих гилля було наге цілу зиму, прибралися листем найгарнішої і найніжнішої зеленої краски або наймилішим і найвеличавішим цвітєм. Маленька ялинка росла на кінци гаю недалеко саду. Вона все ще зодягнена була в темне, понуре вбрання, що його носила цілу зиму. Тому була дуже сумна і понура. Геть всі її лісні товаришки веселилися в своїх ясних, весняних одягах. А там у овочевому саді — мій Боже! Але її серце наповнилося завистю, коли побачила, як ті пишні овочеві дерева гордилися своїми новими кучерями. Бо таки прикро малій ялинці стояти в старому вбранню посеред такого знатного товариства.

До саду прибігли діти, вигукуючи і танцюючи. Сміялися весело, коли дощ запашних пелюстків падав на них. Пійшли до гаю, в руках повно цвіття, але все ще шукали нових скарбів. Викликали на radoцax, коли побачили на вербах пушисті базьки.

Цікаві були, хто назбирає найбільше фіялок, що поховалися під своїми тяжкими листочками. Маленька ялинка любила дітей. Їх ясні личка, їх щасливий сміх, їх звінкі голоси пронимали її. Але діти і не гляділи на неї в сю соняшну, весняну днину. Не дивниця! Ялинка дріжала й зітхала ізза самоти й зависти.

Її мати зганила її. „Стій просто й держи голову до гори“, приказувала вона. „Родина ялиць усе держить голову до гори, що небудь приключилося би. Твій старий одяг є пожиточний і перетриває всі інші. Гордися твоїм новим ковніром і маншетами. І не завидуй сусідам. Всі ми дістаємо се, що є найліпше для нас“.

Маленька ялинка старалася бути слухняною, але подеколи се було дуже тяжко. Бо як минали місяці, її товаришки втішалися ще більшими благами. Явори розпустили з вітрами своє крильцате насіння. Бавовняні дерева засипали землю пуховим снігом. А в овочевому саді діялися чуда. Рідкі й чудові дарунки з'являлися серед галузя. Червоні черешні, пушисті золоті бресквині, солодкі-солоденькі сливки і знамениті, червонолиці яблука! Нераз чула вона, як люди вихваляли ті дерева за їх досконалість.

Та ось дерева стали прибиратися у найвеличавіші краски — блідо-жовту, ясно-золоту, огняно-темночервону, темно-кармазинову й королівську багряну. Не знала ялинка, що се на пращанне зодягалися вони так виставно. Знала лише, що сама вона була сіренькою й простенькою в порівнянні з ними.

Дні ставали холодніші, дули зимні вітри. Небаром дерева не мали ніщо з тих пестрих осінніх одягів. Стояли нагі. Виглядали дуже сумно під тяжким зимовим небом. Потім мала ялинка переконатися, що її пожиточне вбрання було ясне в порівнянні з сірим краєвидом.

Одного дня склалася дивна подія. Кількох людей прийшло до ліса. Вони розглядалися поміж зеленими деревами, яких іще не багато остало. Один із них сказав: „Ось тут гарна прямишенька деревинка. Візьмемо її“. І маленьку ялинку забрали з поміж її родини. З початку сумно було їй, що кидає своїх товаришок. Знімав її також жах, бо не знала, яка доля судилася їй.

„Може“, думала вона, „се кара за те, що я завидувала іншим“. Але потім пригадала собі, що послухала матері і держала голову до гори. Чи-ж не назвав її сей чоловік „гарною, прямишенькою деревиною“. Пригадала також собі, що її мати говорила: „Ми дістали те, що найліпше для нас“. І вона повеселійшала.

Люди понесли ялинку до хати. Що за дивне місце для ялинки! Поставили її в обширній кімнаті, такій тепленькій і вигідній, що жалко їй було товаришок, яких оставила на морозі. Цікава була, що за диво далше буде? І дійсно було се велике диво.

До кімнати ввійшла якась жінка. Говорила таким милим голосом. З нею прийшов чоловік. Очі його гляділи так лагідно. Взалися прибирати ялинку, а певно так, як досі не була прибранна ніяка деревина. Галузки обвішали золотими й срібними нитками.

Попривязували дуже багато різноколірових паперчиків. Понавішували на неї найрізніші овочі, про які її ніколи й не снилося — позолочувані горіхи, помаранчі, бальйоники, песики, медяники і якісь загадочні пакуночки. На вершечку прикріпили ясну зізду. По другій стороні кімнати було велике зеркало. В ньому могла ялинка оглядати свою переміну зі здивованнем й радістю.

Кімнату притемнено, а позасвічувано малесенькі свічечки. Коли маленька ялинка побачила в зеркалі свій образ, облитий лагідним світлом, задріжала з гордошів. Тисячі світел заморгали понад нею, а зізда на вершечку засіяла промінисто. Відчинилися двері — до кімнати війшли діти — ті самі діти, що то гралися в саді і в гаю, сі, що то вона так бажала звернути їх увагу на себе, а котрих рівнодушність вразила була її. Хвилину стояли вони у мовчаливому захваті, потім роздалися радісні оклики. Танцювали вколо неї тай викрикували з подиву.

Коли гамір притих трохи, мужчина з лагідними очима повідинав загадочні пакуночки й пороздавав їх. Діти роздирали опаконанне і з радісним криком несли їх до жінки о лагіднім голосі. Вона роздавала їм їх, на їх щасливе здивуванне. Маленька ялинка також поділяла їх щастя і здивуванне. Бо як могла маленька деревинка, що життя своє пережила на краю ліса, навіть уявити собі такі чудові забавки, що показалися з тих загадочних пакунків.

Свічечки висвітилися. Діти помучилися і хотіли спати. Їх забрали до ліжечок. В хаті царила темрява й тишина. Але маленька ялинка була дуже, дуже щаслива. Ніщо не значило їй тепер, що вже більше не побачить своїх товаришок. Вона жила! Бо досі раз була предметом подиву. А що могло бути ліпше, багато ліпше, як се, що вона розрадувала дітей — маленьких дітей, котрих любила

З англійської мови переклав: *Михайло Лотоцький.*

Невеселі свята.

Наближалися Різдвяні свята. Зі школи повертали діти і тішилися, що більше як тиждень не буде науки, та що за кілька днів Святий Вечір. Не одному на саму згадку Святого Вечера аж слинка з рота потекла. Кілько то різних смачних страв подадуть на стіл! На таку вечеру знов треба цілий рік чекати. А ялинка прибрана різними ласоцями! Ах, чудове свято, щоби тільки скоро!

Дякові хлопці, Остап і Василько повернули до дому, кинули книжки в кут і сіли до обіду. Заїдали борщ з горохом, аж їм за ухами тріщало.

— Мамо! — обіззався Остап — ще три дні постимо, а потім вже в борщі ковбаса мусить бути! — Так, так! — тягнув Василько — такий борщ ябим свиням виляв! Я вже і коляду собі уложив, тай зараз вам заспіваю!

— Їдж, коли маєш під носом, а співати будеш, як прийде на се час! — говорила мати.

Але Остап вже кінчив свою порцію, обтер уста і за-тягнув своєї коляди:

Свята наближаються,
Всі люди радуються —
Ковбаса, ковбаса, ковбаса буде, буде...
Тато нам заріже свинку,
Будем мати солонинку,
Що за радість всім!

Мати усміхнулася, але усміх скоро зник з лица її, як нагадала собі, що податки ще не заплачені, що хлопцям взяла чобітки без грошей і до сьогодні не заплатила, тай що доходів муж її з церкви не має майже ніяких, бо людей тисне біда!

Бідні хлопці! Учаться добре, батько все мріє про те, щоби їх дати до гімназії, а тут ніяк! Така доріжня, а доходів жадних! — Серце її затиснулося від болю, а лице посумніло. Але хлопці сего не помітили, Остап співав весело дальше, а Василько потягав за ним:

Крім смачненьких пампушків
І варених пиріжків —
Ковбасу, ковбасу, ковбасу будем їсти...
Тож тішмося і скакаймо
І коляду враз співаймо,
Бо йде радість всім!

Ой Боже, Боже, — думала собі дядиха — добре то мій чоловік говорить, що ми, Українці, все співаємо — і в горю, і в радості, Ще хоч тут нас Бог не скривдив і дав нам веселу вдачу, дав нам нашу пісню. Такі малі хлопята, а они вже щебечуть і веселять наші старі й зболілі серця. І щоб яке горе тиснуло тобі серце, а побачиш ті веселі личка, почувеш ті дзвінки голосочки і робиться тобі на серцю веселіше.

Втім отворилися двері, верк в батько. В лівій руці тримав свіже число „Світика“. Хлопці кинулися радісно до батька. Батько підняв руку до гори, а хлопці різних

способів добирали, щоби дістати свою улюблену газетку. Аж Василько скочив на крісло, а з крісла таки на плечі батька і весело засміявся, бо вже „Світик“ держав у руці. Відтак зісунувся, поцілував батька в руку і побіг з Остапом до вікна, переглядати гарні образки в „Світику“.

Тоді доперва сів дядько коло жінки, а лице його по-сумніло.

— Ганно! — промовив він тихо — сьогорічні свята будуть трохи гірші! Я свинку продав, бо треба конче довги хоч в частини поплатити...

Жінка пригадала собі коляду, яку перед хвилиною хлопці співали і в її очах заблестіли дві великі сльози.

Микита Магир.

Батько й мама.

Як мені вас не любити,
Батьку рідний, нене,
Таж ви мене згодували
І дбали про мене.

Таж ви мене згодували
Щирими руками,
Ой нема то нігде в світі,
Як в батька і в маму.

Батько розуму навчав,
Мати приголубить,
Ніхто мене так на світі,
Як вони, не любить.

Дайже, Боже, щоб я виріс,
В школі гарно вчився,
Щоб я батькові і ненці
Добре відплатився.

Б. Л.

Зайчик і вивірка.

— Ходи і пообідаєш зі мною, Куций, — каже вивірка, пані Гризуненко до зайчика. — Я приготувала смачненьких орішків на обід для тебе.

— Дякую, пані Вивірко, але я не можу їсти орішків, — каже Куций. — А чи не могла б ти прийти до мене на обід? Я приготую смачної капусти.

— Дякую тобі, зайчику-побігайчику, але я не можу їсти капусти — відказала пані Вивірка.

Потім пан Куций і пані Гризуненко пішли кожен до свого дому, на свій власний обід.

М. К.

Ялинка Насті і Степанка.

Ще торік Настя і Степан ходили колядувати і бачили крізь вікно у пана учителя велику та гарно вбрану ялинку. Навколо ялинки бігали діти і весело бавилися.

Настя і Степан загадали і собі таку ялинку на Різдво поставити у хаті.

На Свят-Вечір, тільки що почало свитати, діти взяли саночки і поїхали до ліса. Лохмата Муха побігла за ними і весело гавкала. Ще з далека, старий, похмурий ліс витав своїх маленьких, ранніх гостей і ніби питав:

— По що прийшли ви зимою до мене? Немає у мене для вас тепер солодких ягідок, немає смачних орішків, немає біленьких грибів. Появля й посохли мої квітоньки гарненькі... Повтікали пташки мої співучі... По що ви прийшли? Та не чули діти, про що їм шумів старий ліс. Вони побачили багато ялинок і почали бігати між ними, придивляться, вибирати... І всі такі гарні, такі кучеряві, такі веселі!..

Нарешті вибрали найгарнійшу ялиночку, зрубали її, наклали на саночки, а Настя і каже:

— Степану! А чим же ми ялинку приберемо? Пам'ятаєш у пана учителя на ялинці висіли цукорки, блескучі зірки, забавки, ляльки...

— І золоті оріхи... — мрійно замітив хлопчик... Задумалися діти. Поставали біля саночок і вже не охота до дому їхати.

Нарешті Степан засміявся і каже:

— А знаєш, Настуню, що ми повісимо на ялинку? Бачила, які гарні мама з Домкою сьогодні пироги пекла? Не з кашою, як у неділю, а з грушками та з солодким маком. Ми і повісимо їх на ялинку.

— А у мене є блескучий папір, що дала мені учителька Ганя. Навирізуємо з нього зірок...

— Завтра принесе хрещена мати яблук, бо ще у неділю обіцяла — додав Степан.

— Ото буде гарна ялинка у нас!

І діти весело потягнули до дому, везучи на саночках зрубану ялинку.

Олена Звойницька.

Свят-Вечір у лісі.

Різдвяні дзвонять дзвони,
Блищиться білий сніг,

Весело в перегони
Олень швидкий побіг.

За ним стрункі лані,
Де в лісі той дімок.
Для них там на поляні
Білесенький сніжок

Святу вечерю криє,
Тож радо всі біжать —
І мох, майно ніче,
Відгребують, їдять.

Я. Вільшенко.

В гостині у діда Мороза.

Солодко спить Маруся в мягкій постелці і сниться їй гарний сон. Іде вона будьто лісом і глядить, а перед нею сидить дідусь Мороз. Сивий-сивезний, сидить він на ледяній лавочці та їсть грудки снігу. Потрясе головою, — з волося иней сиплеться, дихне — густа пара бухає. — А! сказав він, — здорова була дівочко мила. Спасибі, що в гості прийшла, допоможеш мені. — Мені старому спочати

пора. Піди но і приготови мені постіль, та гляди, перину добре вирушай!

Запровадив її Мороз неначебно у свою хату і казав постіль приготувати. Хата у Мороза уся з льоду, і двері, і вікна, і долівка ледяні, а по стінах снігові зірочки. На постелі у Мороза замість перини лежав пухонький сніг. Маруся стала підрушувати сніг, щоби старикови м'якше було спати, а у неї, у бідняжки руки закістували і пальчики почервоніли. Нічого! — сказав Мороз, се здорово! А дивись, що у мене за диво! Тут підняв він свою перину і Маруся побачила, що з під неї пробивається зелена травиця. Марусі стало жалко травички. Чого ти зелену травичку під сніговою периною держиш, на світ Божий не випускаєш? — спитала вона. Не випускаю тому, що ще не час, ще травиця не набрала сили. Колиб показала на верх, то зима захватилаб її і до літа вона не виростила. А так я прикрив молоду зелень моєю сніговою периною і як прийде весна, снігова перина моя розтає, і тоді травиця вигляне на світ Божий. Потім дістане колос і буде з неї гарне жито. Не дармо говорять. Снігу багато й хліба багато.

Ну, а скажи мені дідусю Морозе, чого ти зимою по вулицях ходиш та в віконечка стукаєш? — спитала знов Маруся. А тому я в віконця стукаю, щоби люди не забували в печах палити, та комини в час замикають — відповів Мороз. А ще стукаю й тому, щоби люди пам'ятали, що вони в теплих хатах сидять, або теплі кожухи надівають. А там на світі є бідняки, що мерзнуть в зимі. Їм треба помагати.

Ту Мороз погладив Марусю по голові і пішов спочивати. А Маруся тимчасом все в хаті прибрала, пішла в кухню, їсти наварила, одягу для старика понаправляла і білле випрала.

Дідусь Мороз пробудився і був усім дуже вдоволений. Спасибі тобі — сказав їй, — ти розумна дівчина. За твою пильність даю тобі гарне намисто з жемчугів і самоцвітів.

Маруся подякувала дідусеві Морозові за дарунок і... пробудилася.

З московської мови переклав: Ол. Турко.

М. Підгірянка.

Зайчик і песик.

Скаче зайчик по сніжку
У новенькім козушку —
Гей! гей! тепленько,
Радуеться серденько.

Видить песик в снігу слід:
Буде зайчик на обід —
Гав! гав! гав! слідами,
Сюди-туди полями.

Сюди-туди полями
Біжить зайчик до мами —
Мик-смик, зайчик втік,
Песик слинку лиш пролик.

Казочка про сірого вовка.

Був собі такий сірий вовк. Мав скорі ноги, гострі зуби і велику силу. Було спіймає лошачка, посадовить собі його на спину і прямує з ним легенько до ліса.

Був він дуже лютий та злий. Діти перестали через се бігати в ліс за ягодами. А люди й собаки вижидали тільки нагоди, щоб його спіймати.

Одної глухої ночі завитав вовк до бабусі Орісі: проліз у кошару і схопив найкрасшого підсвинка. Боже мій, як плакала за підсвинком бабуся Оріся! Вовчище дуже згоднів, то з'їв підсвинка цілого, що й кісточки не залишив.

І стало йому весело після доброї вечері.

І подумав собі вовк:

— Великого зла дізнали від мене люди. Наближається мені старість, а там не за горами і смерть. Час мені спокутувати свої гріхи. Край ліса, за поляною, жие побожний священик. Піду до нього тай розповім йому всі свої проступки. Нехай він мене покарає. Відбуду я сю кару і буду жити спокійно, як праведник.

Так подумав вовчище й рушив у дорогу до священика. Тільки вибіг на поляну, коли зирк — на поляні ходить рудавий бичок з мотузком на шії.

Вовк до нього:

— Ти сякий, такий, необачний! — накинувся він на бичка. — Чому ти гасаєш по-під лісом та дратуєш вовків?

Хто є твій господар? Бичок перелякався, що аж зі страху присів на передні ноги.

— Мій господар, священик — відповів бичок. Лихий він чоловік — позбавив мене волі і, немов злодія, тримає весь час на мотузку. Сьогодні пощастило мені зірватися з припони. Вже з годину, як я бенкетую собі на волі.

Від такої неправди у вовка в очах почорніло.

— Брехня! — закликав він голосно до бичка. А бичок зі страху аж на задні ноги присів.

Наклеп на святого чоловіка карається після наших законів смертю! — присудив він і скочив на бичка.

За малий часок загриз вовк бичка. І стало йому на душі ще веселіше та лагідніше.

І так собі подумав:

— Вдіяв я перше добре діло в своєму життю. Буде радіти священик, коли дізнається про се.

Побіг він далі...

Наздігнав вовк бабусю Орісю. На спині в бабусі сушняк, який з ліса несе. Важко бабусі; зігнулася у двоє, спирається на паличці, ледви духа зловити може. Жалко зробилось вовкови бабусі. І на совісти неспокійно: про підсвинка згадав.

— Вдію я для бабусі що-небудь доброго, — подумав собі вовчище.

Споглянув сюди, туди, а попереду бабусі ховається песик рябенький: вовка угледів — зубами кланцяє, на вовка тонесенько гавкає.

— Немає звіра, гіршого від собаки. Без причини на людей кидаються і нас, вовків, зневажають.

Визволю я бабусю від його пакости, свій гріх на душі перед нею спокутую.

Так собі поміркував вовк, і загриз песика.

Бабуся зі страху на землю упала — ні жива, ні мертва.

Підійшов до неї вовк, обнюхав, полизав по лиці і побіг далі. А на душі у нього радісно, так дуже радісно. На подвірю священика він присів, щоби відпочати. Були Різдвяні свята. Священик не спав: були у нього гості. Шиби вікон заливало золотисте промінне світла. Через

шиби було видно ялинку; навколо ялинки кружляли діти і співали колядку:

— „Ой, радуйся, радуйся
Пане Господарю:
Син Божий
Народився!“

Ускочив вовк на ґанок, слухає колядку, а сльози у нього — на землю кап... кап...

— О, як солодко творити добро і жити по Божому, — подумав вовк, а потім і собі підхопив за дітьми колядки жалісно, жалісно. Не счувся він, як із заду насіли на нього два великі пси.

— Схаменіться несамовиті! — загаркотів на них ображений вовк: — Хіба не чуєте, що я Христа славлю!

■ Де там був час на балачку: метнулися пси до вовка, що аж шерсть на ньому закурилась. Розгнівався вовк. Підібрав він під себе одного пса, а другого схопив за хвіст і хвоста, немов, як не було. Не булоб сеї ночі на добре пішло псам, та позбігалися гості, один з дручком, другий з палицею, інший з сокирою. Бачить вовк, що непереливки, метнувся через тин. Виставив ногу, а хтось по нозі — тарах сокирою. Залишився вовк без ноги.

На трьох ногах дошкандибає він до свого леговища.

На леговищу зализував вовк рану і так собі думав:

— Немає на світі через людий правди: всі вони недобрі і негарні.

Михайло Серета.

Побожна хитрість.

Раз молився в сабаш Мошко

В побожній задумі —

Й така штука склеїлася

В його хитрім умі:

— О, Єгово всемогучий!

Ти цар над світами!

Ти предвічний був і будеш,

Як перед віками.

Тисяч літ, Єгово, в Тебе —

Се одна хвилинка,

А тисяча карбованців --

Наче копійчина.

Щож, не правда, милий Боже?

Мошко промовляє...

— Правда, сину! — Господь

З небаповідає. [йому

Так, то дай мені, Єгового,

Одну копійчину!

— Добре, Мошку! Я дам тобі,

Лиш пожди... хвилину!

Тарас Дмитренко.

Діточі радощі.

Що за радощі та втіха
У нас в сі хвилини,
Як прийде до нас зі Львова
Любий „Світ Дитини“.

Казочки там хорошенькі,
Віршики забавні,
А вже тії образочки,
То на правду славні!

Тому „Світик“ люблять дуже
Славцьо тай Даруся,
Як показує й читає
Ім любя мамуся.

Ось погляньте, як цікаво
В „Світик“ заглядають,
Хоч читати ще ні букви
Одної не знають.

Та мамусю добру мають
Й доброго татуся —
І маленький отой Славцьо
Тай мала Даруся.

На цілий рік заплатили
Вони передплату
І цілий рік приходить
Буде „Світик“ в хату.

І цілий рік будуть радість
Діти в хаті мати,
Тай чогось і навчається,
Більше будуть знати.

Коби таких батьків мали
Усі наші діти,
Не падалиб, як сі мухи,
Діти в чужі сіті.

А рослиб для України,
Для свого народу
На пожиток, на утіху,
Лихови на шкоду.

Я. В.

Фред Мирон Колбі.

Як Сіґріда виратувала короля.

Хата малої Сіґріди була маленька. Подобала більше на шопу. Покрита околотом, із старим комином. Була там одна кімната на горі, до якої виходилося сходами. В ній спала ціла родина. На долині була комора і кухня, що заразом була і світлицею.

Стіни світлиці були нагі, лише над дверми висіла пара оленячих роґів. Вікна вузенькі, з віконницями зі середини. В куті кам'яна кухня. Сволоки закурені сильно димом кавової краски. Великий і тяжкий сосновий стіл, крісло, шість стільців, кужіль — вся обстановка.

Ся хатина стояла посеред Далекарлійських гір у Швеції, в середині густого ліса. По одній стороні була проґалина, з якої видніли зелені поля, а ген далеко в долині, криші й димарі невеличкого села. Була се дика, гарна околиця. Хатина серед ліса і шопи, також пошита соломою, додавали їй небувалої краси.

Так виглядала батьківщина Сіґріди Йогансон і її братчика Карла. Сіґріді було всего дванацять літ, Карлови вісім. Жили вони в тій самотній хатині від хвили, як прийшли на світ. Батько їх був рубачем, але тому рік убило його дерево, яке він зрубував. Мати, Ульриха, ходила доглядати чужих дітей близько й далеко, для заробітку. Тепер помагала недужій мельничці в Ратвіку, малому гірському селі, яких дванацять верстов за лісом. Тож діти довший час оставали самі-саміські в хатині серед ліса.

— Вважай, Сіґрідо, — наказувала мати, як кидала дім на першім дни тижня — данські вояки вештаються кругом, усюди шукають шведського короля Густава Вазу*). Найкрасше не виходи з хати, як мене не буде!

*) Се був славний король Швеції, краю, що лежить від нас далеко на північний захід, за Балтійським морем.

— Не журіться Сігрідою або мною, мамо, — заявив Карло, потрясаючи руськими кучерями, вимахуючи сокирою. — Я убу всіх проклятих Данців геть до ноги. Потім добрий Густав не муситиме більше скриватися, й вороги не накладатимуть нагороди за його голову.

Сігріда усміхнулася лагідно на слова братчика. Була се гарна дівчинка, з довгим руським волосем, що звисало їй понизше стану. Її сині очі були такі спокійні, як літне небо її батьківщини.

— Бачите, мамо, Карло буде піклуватися мною, — відповіла Сігріда.

— Я вернуся, як лише бідній жінці поліпшиться, — сказала мати. — Ульфсон принесе тут мішок муки.

Діти розпращалися з мамою. Вони не лякалися ні трохи. Матері так часто не було дома, що вони привикли зовсім бути самі.

Карло і Сігріда мали досить роботи. Хлопець дав їсти куряттям, двом вівцям, корові, приніс води, назбирав ріща в лісі. Сестра видоїла корову, зробила масло, зварила страву і пряла вовну. Се й нині роблять шведські дівчата. Як настала ніч, позачинювали завчасу віконниці, впоперек дверей заложили сильну, дубову засуву, засвітили лампу й пекли горіхи в приску, заки пішли на спочинок. Коли змовили молитви, пригорнули попелом вугілля, пішли на гору до постелі з соломи, з вовчими шкірами, замість накривал.

На тижни мельників хлопець прийшов з тамтої сторони гір, з мішком ячмінної муки на хребті мула. Ніхто инший не навідувався до них. Аж раз вечером малий Карло прибіг до кухні, де його сестра пряла.

— Ах, Сігрідо, — викликнув він — там стежкою йде якийсь великан. Гадаю, що се певно буде один із Данців! Чи не ліпше не впустити його до хати?

— Тихо, Карле, — відповіла сестра й перестала згортати вугілля під кухнею. — Се не Данець, коли він іде сам один. Напевно буде се якийсь подорожний, що потребує нічлігу.

— Не знаю, — відповів Карло. — Він такий високий і кремезний. Візьму я мою сокиру.

Заки ще Сігріда могла відповісти, роздався стукіт об двері. Вона налякалася, коли відчинила двері.

Незнайомий був високого росту і барчистий, як казав Карло. Його високому ростови додавав іще більше поваги великий медвежий кожух, що звисав йому з барків. Бо було се зимне верем'я у Далекарлійських горах. Пронизливі, темні очі ясніли з під тяжких бров. З вигляду сього чоловіка пізнати було, що він колись приказував.

— Чи не прийнялиби ви подорожного серед сих гір? — спитав він досить поважним голосом, але ввічливо. — Я думав іти далше, та надходить ніч, а мої приятелі далеко.

— Приймемо вас тим, що маємо, — відповіла Сігріда і відчинила широко двері.

Незнакомий подякував і вийшов до світлиці. Поклав на боці свій тяжкий кожух і сів біля ватри.

Малий Карло поглядав на його підзорливо. Стояв у куті і вважав на кождий рух чужинця. Той сидів спокійно, підперши бороду рукою. Сіґріда готовила вечеру. Коли на столі появилася ячмінна паляниця і фасолева зупа, Карло ледви міг відважитися поставити свій столець по противній стороні стола. Тяжку сокиру поставив так, що чужинець міг запримітити, що вона в його під рукою.

Се впало чужинцеві в очі. — Пощо тобі сокири, мій хлопче? — спитав він здивовано.

— Держу її, щоби вбивати нею Данців, — відповів малий Швед з несподіваним завзяттям.

— То ти матимеш іще багато роботи, — сказав гість і усміхнувся. І взявся їсти зупу, як голодий чоловік.

Ще й не скінчили всі трое вечеряти, як на дворі роздався тупіт кінських копит. Хвилину опісля почувся сильний стукіт до дверей.

— Відчиніть! — викрикнуло яких шість голосів.

Карло схопив сокиру й станув за столом в оборонній поставі. Гість зірвався на рівні ноги, оглянувся кругом. Колиж побачив, що даремне булоби боронитися, сів дальше їсти свою вечеру.

Сіґріда схопила тяжкий кожух й кинулася мерщій ід сходам. Завчасу ще вернула відчинити двері, коли роздався голос:

— Відчиніть двері, а ні то виважимо їх!

Дванацять уоружених людей вийшло до середини. Старшина спитав строго:

— Дівчино, не бачила ти, чи не переходив сюди біля хати який подорожний.

— Ніхто не проходив сюди сей цілий тиждень, — відповіла Сіґріда рішучо, хоч лице її поблідло.

— А що се за один? — спитав старшина, недовірливо поглядаючи на чоловіка біля ватри.

— Се, — відповіла спокійно дівчина, з погордою в голосі — нероба, що ніколи не знає, чи наївся коли доволі!

І потім, наче піддав їй хто нечаяно сю думку, вдарила чужинця в лице.

— До стодоли, ледащо, там твоє місце! — приказала вона. — Коли вернеться господиня, розкажу їй, якому то пажері й неробі платить вона свої тяжко запрацьовані срібняки. До роботи!

Чоловік підвівся позіхаючи ліниво, втер уста рукавом і пробурмотів:

— Коло вогню так тепленько, а юшка була добра. Я не знав, що так спішно.

Потім звернувся до дверей. Вояки помогли йому скорше вийти. Вони поштуркували його й жартували собі з нього. Він усе те прийняв спокійно.

— О! У тебе гострий язик, моя паняно, хоч виглядаєш на досить лагідну, — говорив старшина з осміхом. — Даруй нам нашу влізливість.

Приказав своїм людям знов повсідати на коней і дальше шукати знатного втікача, якому, завдяки притомности і жартівливости дівчини, вони самі малиприємність допомогти вирватися з їх власних рук.

Коли вояки зникли в лісі, Сіґріда опала на лавку біла як полотно, а Карло здивований, спитав:

— Чи се були Данці, Сіґрідо?

Він був би не повірив, що сей кремезний чужинець, який оставив свій великий кожух у них на стриху, се дійсно славний Густав Ваза. Аж одного дня, на друге літо, численна кавалькада підїхала до дверей хати в якій жила Сіґріда. Провідник її, той сам чоловік з поважними очима, що то вони прийняли були його в своїй хаті, спитав за Сіґрідою.

— Ти відважна і мудра дівчина, — говорив король — він тепер звався Густав I. — і я добре знаю, що мое життя завдячую твоїй притомности ума. Коли тепер віддаш мені мій кожух, я заплачу тобі за переховок.

І на здивування спокійної Сіґріди й її матері, коли ясні очі Карла мало що не вилізли з ямин, він завісив золотий ланцух на білу шию скромної дівчинки.

— Се дарунок твого короля, — говорив він дальше. — Нарід дає тобі отсю ліпшу памятку.

І він поклав у руки здивованої Сіґріди звинений перґамин, з шнурками і печатками. Опісля шведський геройський король вклонився з почесною, начеб вона була королівною й відїхав разом із своїми лицарями.

Перґамин признавав Сіґріді й її наслідникам по віки вічні шляхотство. Кажуть, що він усе ще є в посіданню наслідників благородної шведської дівчини, котрої жарт і притомність ума виратували життя одному з найбільших шведських героїв.

З англійської мови переклав: *Михайло Лотоцький.*

Пануй над собою!

Хто панує над собою,

Той горою!

А з гори хто покотився,

Як той камінь —

Тому й «амінь!»

*

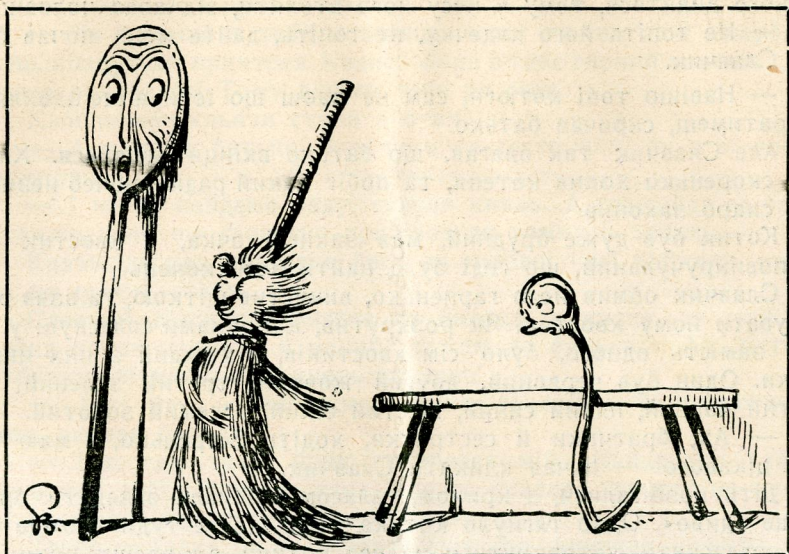
*

Так учать нас старі люде,

Так і буде!

о. Г. Костельник.

Загібач і лопата.

Пан загібач до лопати
Посилає мітлу в свати.
А мітла
Вже й пішла
Тай і каже: »Слухай, панно,
Щоб не було жити банно
Вийди за погрібача...«

А лопата
Язиката:
»А що мені погібач,
Що я з ним:
Хоч сядь тай плач!
Вже волю я рожна,
Він козак собі що на!«

Я. В.

Яр. Мандюкова.

Про котика, що у князя Володаря календарем став.

Було се вже дуже давно, тому вісім соток літ. Над срібноленим Сяном, жив у малій хатині бідний рибалка. Мав він кількоро дітей, але тільки один хлопчик був дуже розумний і гарний. Звався він Всеслав. Був се дуже милий хлопчина. Золоті кучері окружали його голову, а великі голубі очі сміливо гляділи на світ.

Батько часто брав його на човен, плавав по ріці та ловив рибу. Одного дня, коли вони причалили до берега, надійшов якийсь обдертий чоловік з мішком на рамени.

— Що несеш чоловіче? — запитав старий рибалка Петро.

— Маю кілька котенят, та одно з них таке миршаве, що годі на нього дивитися, тому я несу його втопити, відказав чоловік.

— Не топіть його дядечку, не топіть, дайте мені, почав благувати Славчик.

— Навіщо тобі котюги, сам не маєш що їсти, а ще здохляків набиратимеш, скричав батько.

Але Славчик так благав, що батько вкінці згодився. Хлопчина скоренько хопив котеня, та побіг такий радий, начеб незнати який скарб захопив.

Котик був дуже брудний, мав закислі очка, а хвостик був так повикручований, що годі було найти його кінець.

Славчик обмив його гарненько, вичистив щіткою, та взяв розкручувати йому хвостик. Як розкрутив, аж руками сплеснув: у котика замість одного, було сім хвостиків, а кождий з них іншої краски. Один був червоний, другий жовтий, третій зелений, четвертий чорний, пятий синій, шестий білий, а семий золотий.

— Ах, братчики й сестрички, ходіть скоренько, я маю тут щось цікавого! — почав кликати Славчик.

Діти позбігалися, з криком, галасом і почали оглядати братчикове «диво». Одно тягнуло котика сюди, друге туди. Кожде хотіло погласкати, доторкнутися малого котика, аж врешті котикови було за багато сеї тяганини, тай він сховався за бочку.

Тепер діти почали нараджуватися, до кого сей котик має належати. Вкінці всі рішили, що котик буде таки Славчика, але кожде буде могло його обслуговувати. Від тепер Славчик і котик «Найденко» стали нерозлучними товаришами.

Одного разу йде він з котиком берегом Сяну, аж дивиться, щось вилискується між деревами. Зразу не міг Славчик пізнати що се таке, аж підійшов ближше, а там багато лицарів сидить на конях, всі гарно повбирані в золототкані одяги. Один між ними їхав на білому мов молоко кони, зовсім біло убраний, тільки пояс у нього був золотий, обсіяний гарними самоцвітами. При боці у нього висів меч, за плечима сагайдак і лук, а на рамени сидів великий сокіл.

Хлопчик стояв мов закамений і не міг рухнутися з місця.

Білий лицар підїхав до Славчика тай запитав:

— Що ти за один хлопче, та куди йдеш?

Коли Славчик побачив, що йому нічого злого не роблять, осміївся та почав говорити:

— Добрий лицарю, я йду до міста, там мій батько рибу продає. Там я буду йому помагати.

— Ну, а сей звір, що се за диво таке? — запитав князь. Се був князь Володар, який тоді жив у Перемишлі у свого брата, князя Рурика.

Славчик усміхнувся і відповів: се мій котик, якого я дуже люблю.

Князь взяв котика на руки і довго йому приглядався, а по тім хотів конечно купити його, бо бачив, що се дивне звірятко.

Давав Славчикови цілий мішочок золота, але він за золото не хотів розставатися з приятелем.

— То славний з тебе молодець, коли ти за такі скарби не хочеш позбутися приятеля. Колись буде з тебе гарний чоловік. Дуже ти мені подобався! Тому візьму тебе до себе.

Хлопчикови сльози стали в очах.

— А мама, а батько, братчики та сестрички, як я їх покину, прошепотів він.

— І на се найдемо раду, сказав князь. А тепер йди до батька та скажи, щоб ще сьогодні прийшов до замку з тобою.

Князь ще раз погладив його по голові і всі відіхали, аж курява на шляху стала.

Славчик підскоком пігнав до батька, а котик за ним. Уже здалека почав кричати й махати рукою до батька: »Ах батечку, голубчику, зі мною сам князь говорив!...

— Йди, йди, немавби князь з ким говорити, та з таким дурником, сказав батько.

— Так, так тату, йому подобався мій »Найденко« тай він хоче взяти собі і його і мене, але я сказав, що вас не покину, тоді він казав вас покликати.

Тепер рибалка не сумнівався вже, що хлопчик правду каже. Взяв його за руку тай оба пішли на замок до князя.

Замок був тоді ще деревляний, але сильно укріплений та оточений глибокими ровами, валами і палісадами. Серед замку стояла мурована церква св. Івана, збудована вся з тесаного, грубого каменя, багато різьблена й золочена.

Коли рибалка зі сином прийшов над рів, спустили сейчас зводжений на ланцюгах міст і по ній увійшли вони на велику площу, обсажену великими деревами.

Вартовий завів їх до князя.

По вузких кручених сходах зайшли вони до великої, обширної кімнати, яка була обставлена вибагливими меблями.

Попри стіни стояли полиці, в яких було повно срібних і золотих тарілок, та всякої іншої посуду. Зі стелі на шовкових шнурах звисали дорогоцінні свічники.

Довго вони не ждали на князя. Він прийшов хутко, молодим жвавим кроком, та щиро привітав рибалку й Славчика з котиком.

— Ну, от і прийшли, гарно, гарно. Так скажіть мені, чи згодні ви з тим, щоб син ваш з котиком остався на замку, а вам, я дам теж добре місце у себе.

Рибалка врадуваний, не міг і слова промовити, зісунувся лиш до ніг князеві та почав дякувати за таку велику ласку.

Відтепер Славчикови добре жилося. Йому здавалося, що цілий світ покрасшав, і дерева привітно колихають віттями, і пташечки весело щебечуть, раюються, і сонічко красше світить. Всюди вважалося йому щастя і добро. Тепер грався він з княжими й бояр-

ськими синами, але ніколи не гордив убогими, а в цілому місті зна-
ли його з доброти й ласкавості.

Котик «Найденко» теж дістав почесний уряд. Йому вшили
оксамітну голубу подушку, на шию почепили стяжечку, а на кож-
дий хвостик срібний дзвіночок.

Він не звався вже тепер Найденко, тільки: «добродій Найдов-
ський», а всі дуже його поважали й любили.

Кожного дня обвозили його повозкою по місті. Тоді котик
підносив один хвостик, і всі знали, який се був день. Бо тоді ка-
лендарів ще не було, люди читати не вміли, от і котик кален-
дарем для цілого міста став.

З дня на день наш котик ріс і ставав гарніший.

Всі люди зносили йому миші. Від того котик ще більше ріс
і товстів, аж в кінці вже не міг навіть рухатися.

А були тоді на замку такі великі пани, що звалися бояри,
які нічого не хотіли робити, лише лежали на вигідних фотелях
тай люльки курили. От князь каже до них так: — Знаєте що,
любі бояри, таке сталося, що наш календар перестав функціонувати.
Досі всі люди були вдоволені, а тепер вже привикли до вигоди, на-
рікати муть, якщо наш котик не буде показувати днів. Зробім ми
раду, та постараймося, щоби наш «Найдівський», надалі рухався.

Ну й радили, радили і врадили таке:

«Що дня буде по двох бояр стояти біля котика, і тримати
йому хвостик до гори. Тоді і вовк буде ситий і коза ціла, бо люди
знатимуть який день в тиждни, а боярам не буде нудитися.

Ну от і стало на тім. Що дня рано раненько виїздила по-
возка, запряжена в дванацять білих коней. По середині сидів пан
котик Найдівський, високо високо на великій подушці, а два бояри
тримали йому оден кольоровий хвостик до гори.

А Славчик теж виріс великий, навчився їздити добре на кони,
з лука до ціли стріляти, умів навіть читати, та став на дворі кня-
зя першим боярином між усіми. Зі сином князя, Володимирком,
ходив він на війну, та вчився від молодого князенка проворности
й мудрости.

Але ось сталося нещасте. Наш пан котик так багато їв, що
далі йому місця на замку не ставало, бо такий грубезний став.
Аж в кінці, одного ранку, знайшов його Славчик неживим. Він т і-
снув з переїдження, а з його животика порозбігалось стільки ми-
шей, що годі було їх всіх виловити.

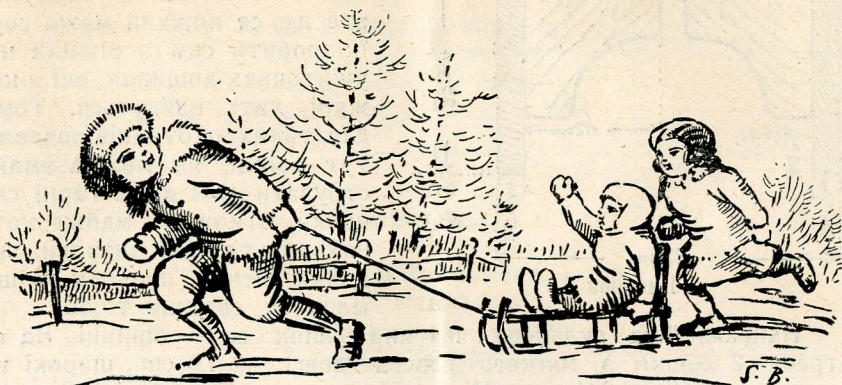
Всі за котиком дуже плакали і справили йому гарний похорон.
Було багато вінків, а на його могилі поставив Славчик пам'ятник, на
якому була така напись: «Тут спить, вічним сном сповитий, славний
котик-календар, пан Найденко-Найдівський, із сімома хвостиками».

І такий був кінець нашого котика, а все через те, що так
багато обїдався. Ще й досі показують на замку могилу, де мав
бути похаваний сей славний котик.

Зимою.

Усю нічку падав сніг,
Біліють дороги —
Ромчик вдягся тай побіг,
Самі несли ноги.

Узяв гарні саночки,
Посадив в них Сясю —
Тай до рук узяв віжки:
«Доганяй нас, Гасю!»

Саночки женуть, летять,
Мов дістали крила
Гонів вже пробігли з п'ять,
Де та в Ромця сила?

Мала Гася туп, туп, туп
Біжить підбігає —
А сніг білий хруп, хруп, хруп,
Під санками сєє.

Я. В.

Як зробити собі саночки?

Не одно з Вас, любі Читачі, мріє про гарні саночки, які бачило десь в склепі, або у товариша чи товаришки, що мають заможних родичів!

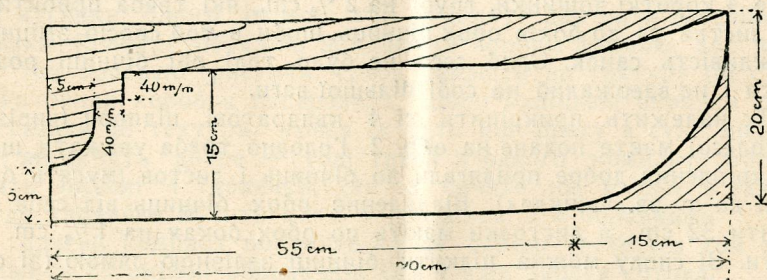

Рисунок 1.

Чи забава і приємність належать лише до тих, що є багаті?
Ні! Навіть найбідніший може уживати всяких приємностей та за-

бав, одначе мусить їх сотворити собі сам, своїм власним розумом (промислом) та своєю працею. Хто лякається праці, або з лінивства відтягається від неї, або з гордості цурається нею — той ніколи не зазнає в життю ніякої приємності.

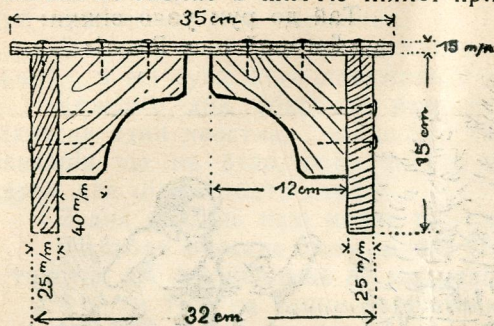

Рисунок 2.

Найважніша складова частина санок се — бічніці. На се потреба 2 дошки з мягкого дерева, довгі на 70 см., широкі на 20 см., а грубі на $2\frac{1}{2}$ см.. На них рисуємо шаблон (взір) бічніць, який опісля вирізуємо пилкою. (Гляди: обр. 1.). Обі бічніці мусять бути точно однакові. Наколи вже маємо обі бічніці готові, приготовляємо поперечні листви, яких має бути 8 штук (сім — одна при одній, а осьманасамімпереді). Довжина поперечних листв виносить 35 см., а ширина довільна.

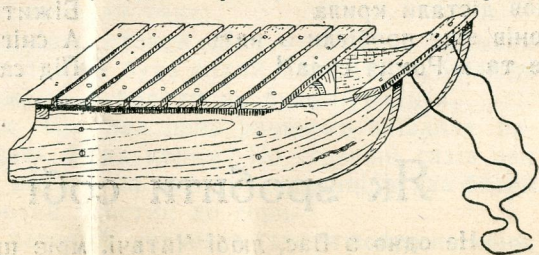

Рисунок 3.

Опісля приготовляємо ще 4 короткі дощинки, грубі на $2\frac{1}{2}$ см., які треба прибити до 1 і 7 листви та до боків обох бічніць, щоби в той спосіб зміцнити видержливість санок. Слив сего не було, тоді обі бічніці розхилилися і не вдержали б на собі більшої ваги.

Як належить прикріпити ці 4 квадратів підпори (вирізані в півколесо) маєте подане на обр. 2. Головно треба уважати, щоби ці прикріплення добре прилягали до бічніць і листов (мусять бути врізані до т. зв. «вінкля»). Віддалення обох бічніць від себе має виносити 32 см., а листовки мають по обох боках на $1\frac{1}{2}$ см. виставати. Зі споду можна підкути бічніці залізною лямкою (зі старого обруча з бочки), а до передньої листви прив'язується з двох боків доволі сильний шнур — і санки готові!

Ану спробуйте їх собі зробити!

Що се таке?

Гей, дивіться на подвіре!
Яке гарне біле піре
Паде тут і на село...
Всі дороги замело.

»Десь розсипалась перина« —
Каже мала Катерина,
На се Богдан: »Та де-де!
Таж се цукор так паде!«

Івась й Нуся поглядають:
»То метелики літають.«
А мала Маруся в сміх:
»Таж то паде білий сніг!«

М. К.

Саночки.

Маю гарні саночки,
Уважайте діточки!
Сама коником буваю
І сама теж поганяю.

Забави.

Образкова лъотерійка.

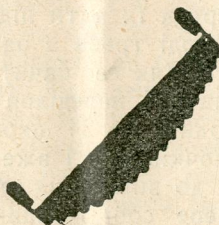
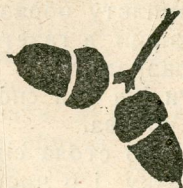
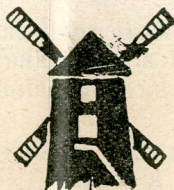
Довгі зимові вечери можете собі, любенькі Читачі, дуже гарно переводити на милій забаві в лъотерійку. Кожде з Вас може собі таку забаву само зробити після поданих 2 вірців.

Ось як се робиться:

Відрисуйте собі на 2 або 4 куснях прозорого паперу (кальки) сі образки, які знаходяться в газетці. Потім возьміть собі 2 такі самі кусники білого паперу тай відбийте два рази (подвійно) ті образки. Контури образків замалюйте чорною фарбою, або чорнилом. Так зроблені рисунки треба наклеїти на текстуру (зі старих неужиточних коробок паперових). Щоби наліплені образки гладко приставали до текстури, треба їх дати під прасу в сухе місце. Як вже висохнуть добре — тоді треба з одного комплекту образків витяти окремі 4 таблички, (як се бачите на вірці в газетці). Кожда табличка мусить мати 6 переділок з 6 образками.

Другий комплет покрайте на 24 окремі часті і в той спосіб одержите 24 окремі образочки. Ось і вже забава готова.

А тепер приступаємо до виведення сеї забави. До стола сідає 4 особи. Кожда з них бере собі 1 велику табличку і 6 чистих паперових квадратиків такої величини, щоби закривали поодинокі рисунки. Особа, що проводить забавою, кладе перед себе всі

24 малі карточки, які мусять лежати обернені образками до стола, бере по черзі образочки і викликає пр.: зайчик, пила, хата, колос і т. д. Хто має на своїй великій карточці викликаний образок, закриває його зараз білою карточкою. Хто найскорше закриє на своїй великій карточці — всіх 6 образків — той виграє.

Хто вміє гарно рисувати, може собі на сей лад скомпонувати інші образочки, та більшу скількість — і після вподоби змінити уклад поодиноких образків.

Гей школярики, соколи!

(Зі збірки Михайла Кумки.)

Гарм. Е. Турула.

Ходю.

Не будете все малими, раз, два, три!
Щоб не були ви сліпими, раз, два, три!
Сліпим гірко в світі жити,
Тяжко, гірко тра робити,
Раз, два, раз, два — раз, два, три!

А наука вам допоможе, раз, два, три!
І всіх темних переможе, раз, два, три!
І ви станете синами,
України-Неньки Мама
Раз, два, раз, два — раз, два, три!

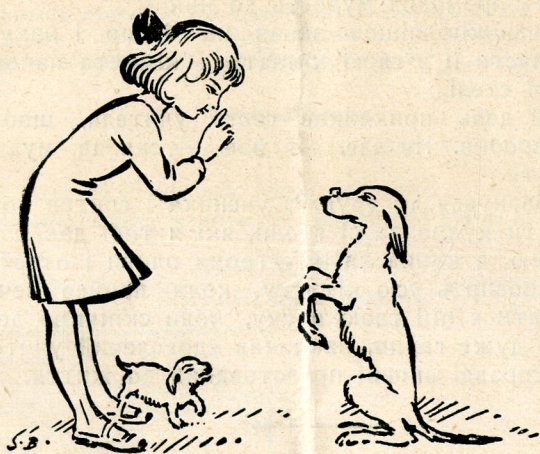
Галя й песики.

У Галі собачка
Беля, гарна, жвава,
А до сего ще і дуже
Розумна й цікава.

А в собачки Белі
Синочок маленький,
Називається він Неро,
Також цікавенький.

Взяла Галя цукру
Белі на ніс дала
Тай служити, не рушатись
Белі приказала.

В Белі іде слинка,
Та вона слухняна —
Так із цукром на носу
Служилаб до рана.

Аж «хап!» — кличе Галя,
Беля ізірвалась,
Зїла цукор, вдоволена
Край Галі лизалась.

А те цуценятко
І собі дзявкоче,
І воно теж трошки цукру
Покушати хоче.

Та Галя говорить:
»Песику мій любий,
Не дістанеш іще цюцю,
Бо за слабі зуби«.

Та за те узяла
Його й попестила,
І в мишину молока;
Для Нера налила.

Я. В-ко.

Два ученики.

(Казка).

В однім місті жив колись мудрий чоловік. У нього були два ученики, яких він дуже любив. І ось настав день, коли він мав з ними розпрощатися, бо вони оба постановили вибратися в дорогу, щоби самим поглядіти, що діється в світі.

Щоби пізнати, котрий з учеників ліпше використав його науку, мудрець дав кожному з них невеличку суму грошей.

— За сі гроші купіть чого небудь, що моглоби наповнити всю кімнату! — промовив мудрець до них.

Один з учеників пішов зараз на базар і накупив соломи. Він казав покласти її в свою кімнату і кімната наповнилась соломою до самої стелі.

На другий день прикликав свого учителя, щоби показати йому, що він зробив. Не зле, не зле. — сказав мудрець, заглянувши в кімнату.

Опісля обернувся до другого ученика і спитав його:

— А що ти купив за сі гроші, які я тобі дав?

— Учителю, я купив за них трохи оливи і отсей світильник. Його світло наповнить усю кімнату, коли прийде вечір і ми можемо продовжати в ній свою науку, коли скінчимо денну роботу.

— Гарно, дуже гарно, закликав вдоволенний учитель. Я бачу тепер, що ти справді вповні приготований до життя.

З Новим Роком...

Ясна нічка! — Місяць, зорі
По небесному просторі
Розсипають срібло, золото...
Для кого то? Для кого то?
Новий Рік се їде в гості,
На калиновому мості
Жваво, бистро, у розгоні
Чути, тупотять вже коні.
Золоті у них підкови —
Мчать залубні по шляхови,
А в них у сніжистій скринці
Добрим діточкам гостинці:
Є клуночки з книжечками,
З чарівними образками,
Є й наш любий «Світ Дитини».
До кождіської хатини

Він охочий завітати,
Але хоче передплати.
Новий Рік вам каже: »Діти!
Годі дармо так сидіти,
Просіть маму, просіть тата:
Нехай піде передплата
На ваш »Світик«, той чудовий,
Вашим душам корм здоровий.
Аж тоді з веселим оком
Скажу всім із Новим Роком:
»Сійся, сійся і родися
Ячмінь, жито тай пшениця
По широкій Україні,
Розцвітайся на руїні —
Прийде літо, буде жниво,
Урожай буде на диво!«

Л. Вільшенко.

Загадки.

Загадка складова.

Сер, брус, гіт, Ек, нос, бор, яр, Тит, и, аль, чер, І, муж, таль, ча, муд, ша, є, голь, кес, та, ко, я, ве, со, Хро, и, ран, зо, да, ле, Ель, дор, би, ви, ва, трих.

З порозкиданих складів зложіть 17 слів, яких початкові й кінцеві букви, читані з гори в низ, дадуть святочний привіт, а кому — вгадайте?

Значіння висказів:

- 1) Штучний ключ. 2) Край в Америці. 3) Народ в Європі. 4) Гора на Кавказі.
- 5) Легенький вітрець. 6) По грецьки: рівний. 7) Грецький бог часу. 8) Збори духовників.
- 9) Частина дому. 10) Рід трави. 11) Жидівська книга. 12) Церковна посуда.
- 13 Два звуки, з яких годі зложити слово. 14) Мужеське ім'я. 15) Отруя, що знаходиться у всіх напיתках. 16) Житель Кавказу. 17) Держава в Європі.

Ломиголовки.

(Подав В. Ортинський).

1. Як піднести 15 сірників, одним сірником?
2. Як взяти монету зі стола, не порушити її рукою ні иншим предметом?

Шаховий бігун.

(Уложила Яруса Лакуста).

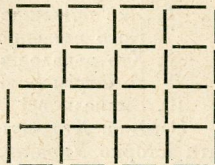
	всі		зем		хто		і
скар		бить		ха		сам	
	би		за		ду		ста
нім		здо		гу		лі	
	ра		би		по		все
бить		бом		і		їх	
	той		не		над		де
скар		лю		їх		бу	

Зачніть одним зі складів і слідом шахового бігуна відчитаєте гарний поетичний висказ одного із наших визначних письменників. Які се слова і хто їх написав?

Загадка із сірників.

(Уложив Л. Маківка)

Із сорок сірників зложіть великий квадрат, зложений з 16 малих квадратиків, так, як се на образі представлено. Відтак зберіть 16 сірників так, щобі остало: за першим разом 5 квадратів, за другим разом 3 квадрати, а за третим разом 2 квадрати.

Таємничий ключ.
(Уложила Маруся Михаліха).

А — Не — Ти — Ти — Ва — Бу — Ри — До — Да

Географічна загадка.
(Уложив Роман Дурбак).

+					
	+				
		+			
			+		
				+	
					+

1. Село в Косівщині.
2. Місто в Англії де є славний університет.
3. Висока школа в Парижі.
4. Місто, звідки походив Христос.
5. Галицькі жиди.
6. Містечко над Сяном.
7. Країна долярів.

Букви на місци хрестиків, дадуть назву нашої Вітчини.

Загадки.
(Подав Лев Каблак).

- 1). Прийшов хтось, узяв щось,
Біг за ним й не знав за ким?
- 2). Що на огни переться,
А на воді сушиться?

Льоготом.
(Подав Т. Дмитренко).

Цілість — се буде комаха,
Що найдеться в кожній хаті
(Тільки літом, — а замою
У нас її не видати).

Та коли ти поспробуєш
Першу букву залишити,
Вийде важний знаряд змислу,
Без якого прикро жити.

Коли-ж першу і останню
Поспробуєш поминути,
То остане тільки оклик,
Що при купелі мож чути.

Історичні питання.

1. Що сталося в році 988?
2. Коли помер Володимир Великий?
3. Де поховано його?
4. Кілько синів полишив сей князь? (Вичислити їх поіменно).
5. Хто став Київським князем по смерті Володимира?
6. Яке прізвисько одержав сей князь?
7. Кого він спровадив на Україну?
8. Хто завалодів княжим престолом по утечі Святополка?
9. В котрім році се сталося?
10. Вичисли всі українські городи з тих часів?

Замітка: Хто бажав дати добрі відповіді на сих 10 питань, мусить пильно читати Історію України.

ПАМ'ЯТАЙТЕ

що „Світ Дитини“
повинен бути в кожній
українській хаті де є
діти.

ПЕРЕПИСКА

З

ЧИТАЧАМИ

ПАМ'ЯТАЙТЕ

при кожній нагоді про
збірку дагків на пресо-
вий фонд „Світа Ди-
тини“.

Роман Цурковський у Дідушицях малих: Твій листик незвичайно гарно уложений і написаний. Треба тобі, Ромчику, намагатися: виробити собі гарне письмо при допомозі каліграфії. Попроси Татуса, щоби написав Тобі в зошиті гарним письмом одно речене, а Ти старайся наслідувати Татусеве письмо, переписуючи се речене кільканайцять разів. Окремий листик посилає Тобі „Світик“ рівночасно. Що робить „Шинцьо-Маранцьо“? Поздорови його від „Світика“. Марок З. У. Н. Р. у нас нема. Сі марки дуже рідкі, а тим самим дуже цінні. Як подобалась Тобі книжечка „Бжолі“? Певно всі в дома сміялися з пригод Мирка, як то йому лікар жабу з черевця вудкою виймав. Пиши частійше.

Анатоль Пиріг у Перемишлях: Надіслана загадка не буде надрукована, бо не залучено до неї розвязки. За липень і серпень (ч. 7 - 8) та за вересень (ч. 9 - 10) вийшли подвійні числа газетки.

Маруся Сірецька у Гаврилівці: У Львові все йде своєю ходою, наче вода на ріці глибокій, а каламутній. Хто уміє добре плисти, тому не страшна ніяка глибина, а хто має слабші сили — той спускається на дно. Вода каламутна намулом забуття вкриває такого сіромаху. „Світик“ знова спізнився зі своїм виходом. На се склалися різні причини. Може вже слідуючі числа будуть правильно виходити. Се залежатиме від передплатників. Щоби всі так правильно платили передплату, як Ти, любя Марусю, то „Світик“ не знавби, що се біда значить.

Роман Бандурак у Городенці: Як бажаєш одержувати 25 прим. газетки, то постарайся зібрати від всіх, що хотять купувати собі „Світ Дитини“, по 1 зл. Гроші пришли переказом до Адміністрації, а відворотно одержиш бажану кількість примірників газетки. Надіслані загадки треба посправляти, а тоді деякі з них можна буде надрукувати. Богданови Рибчукові передай поздоровлення від „Світика“.

Катруся Кобилко в Янові к. Пінська: „Світик“ бажавби утворити на своїх сторінках спеціальний відділ п. з. „Малюйте діти“ — де б були подавані черткові рисунки, які опісля читачі самі малювали б різними красками. На се одначе не дозволяє поки що: малий об'єм журналика і брак відповідних фондів на се. Може в недалекому майбутньому сповниться Твоя бажання... Як подобались Тобі книжечки до малювання, які Мамуся спровадила для Тебе?

Володимир Ортинський в Топільниці: Надіслані „Ломиголовки“ є доволі добрі. Просимо присилати на різноманітні теми. Може укладе й рисує хто добрі ребуси? Потребуємо сього рода образкових загадок, бо се дуже приємна й корисна розривка для молоді.

Ляля Тшуківна в Олексинцях: Твої крилцята ще за слабенькі і не дуже далеко залетіла б ними, любя Лялечко. З часом, як будеш виростати в силі й здорівлю — будуть міцніти в Тебе й крила, яким найбільшої сили додає наука й читання книжок. Бачу, що Тобі дуже гарно перейшли вакації. Чи умієш уже добре грати в круглі. Чи зробила Ти багато „дев'яток“? А хто робив найбільше „вандлів“? Що? Гра в круглі є дуже приємна, а для здоров'я дуже хосенна. Чи умієш совгати на совгах (дижвах)? Зима також має свої великі приємності, тільки треба вміти їх використовувати! „Молода Україна“ перестала вже виходити і мабуть не відновить ніхто сього видавництва, бо се річ коштовна. Зрештою, наша молодіж мало тепер читає — тому й „М. У.“ мусіла упасти — бо не мала відборців.

Валентин Тележинський у Володимирі Волинськім: Твій вершик про „Котика і мишку“ увійде до збірки: „Праці читачів“ при наблизшій нагоді. Старайся читати гарні вірші різних поетів і розбирай їх форму та мову. Се кончене для кожного молоденького поета.

Любомир Пеленський в Перемишлях: Щоби навчитися укладати загадки — треба наперед через кілька літ пильно займатися розв'язуванням різних загадок, а опісля доперва можна пробувати самому komponувати загадки. З великим жалем прийняв „Світик“ вістку про хворобу пана проф. Загайкевича, який є неоціненим приятелем і заступником шкільної молоді в перемиській гімназії.

Від Адміністрації.

В тім році висилати будемо «Світ Дитини» на старий лад, як се давніше було: т. зн. кожде число в опасці, заадресоване поіменно для кожного читача. Новий спосіб доручування журналів через уряди поштової, заведений з початком 1926 року, показався в практиці зовсім непрактичним. За всіх попередних 6 літ свого існування немало наше видавництво тільки реклямацій за пропавші «в дорозі» числа газети, що саме в 1926 році.

Уряди поштової закривалися у всіх випадках своїм сакраментальним: «oddano posłańcowi gminnemu»... тай на тім був кінець. Ніхто не журився тим, де саме лежить причина лиха. Щоби оминати отже всякого рода клопоти, а що найважніше, не наражуватися на численні реклямації, постановило наше видавництво розсилати «Світ Дитини» в році 1927 під адресованими опасками. Се займає більше праці й коштів, але за те упорядить доручування журналу до властивих рук.

Випуск першого числа за січень припізнівся з причини наглої хвороби редактора. Маємо одначе надію, що справу правильного випуску кожного числа поладнається, при фінансовій допомозі передплатників, дуже скоро. Тому просимо присилати передплати можливо як найскорше, щоби можна було устійнити висоту накладу та зробити закуп паперу бодай на $\frac{1}{2}$ року. Існування й розвиток «Світа Дитини» залежить в першій мірі від загалу передплатників і тому вони повинні виповняти всі свої повинности як слід, бо в противному случаю видавництво булоб приневолене застановити свою діяльність.

З нагоди Празника Різдва Христового вітає „Світ Дитини“ всіх своїх Читачів, Передплатників і Прихильників сердечно староукраїнським привітом:

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

Жертви на Пресовий фонд „Світа Дитини“:

Катерина Кобилко з Янова на Полісся 3 зл. — Зеня Мазурівна з Ополя 1 зл. Люблина 1 зл. Павлина Була 2 зл. — Разом зложено: 6 зл.

Читачі! Збирайте при всякій нагоді жертви на пресовий фонд „Світа Дитини“.

○ ○ ○ Видає і за редакцію відповідає: **Михайло Таранько.** ○ ○ ○

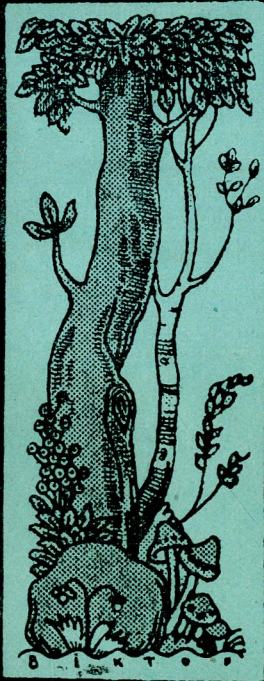
Друкарня ОО. Василян у Жовкві.

СВІТ ДИТИНИ

ЧИСЛО 2.

ЛЮТИЙ 1927.

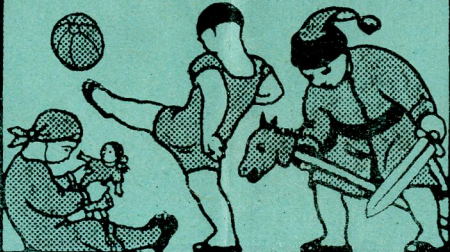
РІК VIII.

ЗМІСТ:

1. Книжка, добра вчителька	33
2. Сон Василька	34
3. „Місяць книжки“	37
4. Твій рідний край	39
5. Рисеві пригоди	40
6. Пташки в зимі	44
7. На леді	45
8. На лещетах	45
9. Ще сніг на нивах	47
10. Необережний Юрко	48
11. Ой, щож бо то за сват	50
12. На санках	50
13. Зимові радощі	51
14. Три молодці в огняній печі	52
15. Мишка та „Світ Дитини“	55
16. Щаднича каса	56
17. Маленька Нуся	58
18. Барон на ловах	59
19. В нашій хатині	60
20. Ворон і воронята	61
21. Сповнення обов'язку	62
22. Два братчики	63
23. Дари з неба	63
24. Загадки	64

Ціна 1 зл.

ПАМ'ЯТАЙТЕ

що „Світ Дитини“
повинен бути в кожній
українській хаті де є
діти.

ПЕРЕПИСКА З ЧИТАЧАМИ

ПАМ'ЯТАЙТЕ

при кожній нагоді про
збірку датків на пресо-
вий фонд „Світа Ди-
тини“.

Василь Фіджелюк у Ростоках: Кілько книжок має ваша шкільна бібліотека? Бачиш, який ваш п. учитель добрий і як любить всіх вас? Старайтеся за се бути пильними в науці, чемними в школі, а слухняними дома. Книжечки читайте тепер зимовою порою голосно, щоби слухали їх змісту всі, що є в хаті. В той спосіб зможуть діти призвичаїти старших до бажання читання книжок. Кілько то веселости й сміху счиниться в кожній хаті, де хтось голосно прочитавби пр. „Бжолу“, або „Веселі оповідання“ чи „Співомовки“ Буша... Шкода, що у вашій читальні нема книжок. Щож се за читальня? Чому, хтось з читальників не напише листа до „Просвіти“ у Львові. Таж у „Просвіті“ у Львові книжок цілі стирти лежать на полицях і ждуть на відборців!

Петро Озерів у Володимирі: Прочитай собі уважно оповістку: Від Адміністрації, а там найдеш відповідь на се, про що питаєш на відтинку грошового переказу. З „М. У.“ остало 4 зл., а тепер прислано 4 зл. — се є разом 8 зл. До кінця року заплаити треба ще 2 зл. Послідне число „М. У.“ було 7—8 (подвійне — за липень і серпень м. р.

Ліда Посацька в Ряшеві: Залегість за рік 1926 виносить 2 зл., а передплата на рік 1927 квоту 10 зл.

Нестор Ріпецький в Сокалі: Розвязка добра, але загадка вже слабша. Не все в маю припадають Зелені Свята! В одній загадці ніколи не можна говорити два рази про те саме

А вершик „Шопа“ — чи се твого власного укладу?

Катруся Кобилко в Янові к. Пінська: Коли відбудеться вистава сценічної картини „Русалки-Жаби“? Певно на Великдень!? Напиши „Світикови“, як вона випала і чи подобалась присутнім. Незабаром вийдуть знова нові книжечки з казочками й прегарними малюнками.

Доля Канда в Махнівці: Твій листок дуже гарно написаний. Гроші на книжечки й жертви: на „Рідну Школу“ й пресовий фонд „Світика“ надійшли. Щира дяка Тобі за пам'ять. Книжечку Рубакина: „Оповідання з царства звірів“ читай уважно. З неї навчишся дуже багато. Пізнаєш, що в життю звірят є багато гарних прикмет і що вони можуть бути взірцем для людей. Ся книжечка навчить кожного глядіти на звірат іншими, як досі, очима і вщипити в серце читача любов до них.

Галля, Дарця й Ромчик Головацькі у Майдані: Розвязка Ромчика удостоїлася нагороди. Ваш жаль до „Світика“ скоро промине, бо він памятає про Вас усіх і буде завсїгда писати листи. Однак мусите також писати до „Світика“ багато, прєбагато! Ваш лист з жовтня десь затратився і з тої причини не будо відповіди на нього.

Роман Бандурак у Городенці: Надіслану загадку надрукуємо. Розвязки загадок — найліпші з усіх надісланих. Тому без льосовання признала Редакція назвичайну премію для Тебе за пильність й старанність. Хто є автором цієї повісти, яку перекладаєш? Як скінчиш переклад — то дай його прочитати пану професорови, що вчить у вашій класі українську мову. Каталог всіх видань „Світа Дитини“ вишлемо на руки пана професора Яківчука.

Богдан, Петро й Мирослав Попадюки в Слотвинах: „Світик“ тішиться незвичайно, що здобув у Вас таку велику прихильність. Пишіть проте частенько до нього листики й доносіть, що Вам у ньому найбільше подобається. Здові були, любі козаки!

СВІТ ДИТИНИ

Книжка — добра вчителька.

Пильно ходжу я до школи
Й не цураюся науки,
Вчиться розум мій думати,
Вчатися працювати руки.

Але як прийду зі школи,
В дома рівнож не дармую:
Трохи бавлюся і знову
Вчуся, думаю, міркую.

Бо і в дома, треба знати,
Добру вчительку я маю:
Що лише не зрозумію,
То її про се питаю.

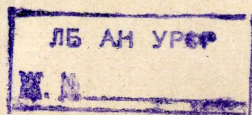
О, яких річей предивних,
Вчителька мене навчає!
А казки які прекрасні
Солодко розповідає!

Про Вкраїну, про чужину,
Дивні птахи і звірята,
Про моря й глибокі ріки
Вміє гарно розказати.

Що за вчителька це в тебе?
Кожде з вас мене питає!
Ця учителька — то книжка,
То вона мене навчає!

Діти! Хто з вас ме читати
Завжди книжечку цікаву,
Той зросте на втіху неньці,
Вітчині своїй на славу!

Ю. Ш.

Сон Василька.

(З нагоди: „Місяця книжки для молоді“).

Пізно пішов Василько спати. Як тільки прибіг зі школи, понаписував і вивчив усе, що було завдане, зараз забрався читати книжечки, які приніс зі школи.

— Звідки маєш такі гарні книжечки? — спитала мати в Василька.

— То наша пані вчителька принесла такі книжечки до класу й роздала нам, щоб ми дома читали.

— Як роздала, подарувала вам?

— Ні, мамо, не подарувала, тільки позичила зі шкільної бібліотеки. Пані вчителька казала, що місцева шкільна рада закупила для школи багато книжок, щоб ми мали що читати. Я позичив собі дві відразу. Ось погляньте, мамунечко, які гарні книжечки, які чудові в них кольорові образки. Отсе „Робінзон“, а отсе „Дика Рожечка“. Та в нашій бібліотеці ще є багато, багато таких гарних книжечок. Я всі мушу прочитати — лепетав Василько ненечці.

— Добре, добре синочку, добре Василечку, читай, що прочитаєш, навчишся, то так, як скарб найдеш і то такий скарб, що ніхто тобі вже не зможе відібрати. — А по хвилі додала мати: — Відно, ваша пані вчителька любить вас і дбає про вас, коли подбала, щоб ви мали книжки.

— Мамунечко — каже Василько — пані вчителька казала, що як хочемо, щоб у нашій бібліотеці було ще більше книжок, то нехай кождий ученик і кожда учениця складають що тижня бодай по сотикові й за ті гроші пані вчителька купить ще нових, ще красших книжок. А ви, мамунечко, дасте мені що тижня сотика?

— Дам, дам Василечку, дам і більше — говорила мати й гладила синка по головці. А Василько знов:

— Мамунечко, я ще щось скажу, а не погніваєтеся на мене?

— Кажи, чогож я гніваласяб на тебе, як ти не зробив ніщо лихого.

— Мамунечко, я так хотівби мати свої власні книжечки, свою власну бібліотеку...

Мати усміхнулася й сказала:

— Справді?

— А так, мамунечко! Що позичиш, раз прочитаєш тай уже віддавай! А так, колиб вона, ся книжечка моя була, то я читавби її й у друге й у третє. Я їх шанувавби, свої книжки. Мати слухала з вдовolenням, що говорив Василько, а як він покінчив говорити, сказала:

— Добре, Василечку, будеш мати свою бібліотечку. Я що тижня відложу на книжечки кілька покладків, продам покладки й сі гроші дам тобі на книжечки.

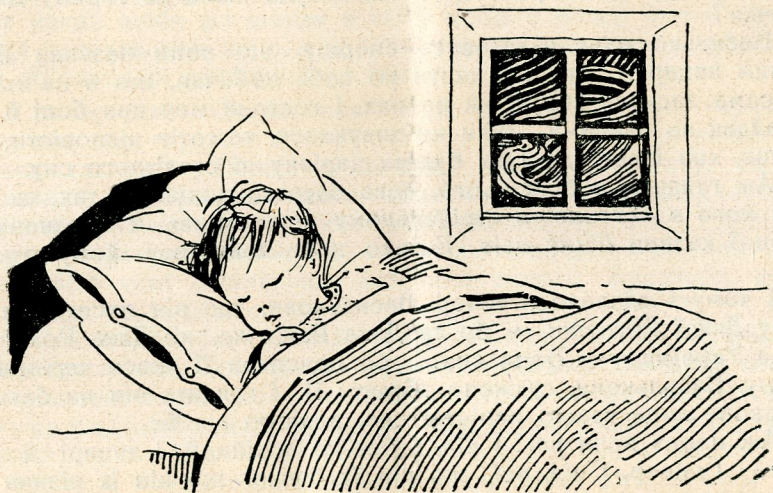
Василько не знав, як дякувати мамі, такий радий був, такий дуже радий.

Ах, мамо, мамунечко дорогенькі, які ви добрі! — кликав він на radoщах. — Я занесу гроші пані вчительці, а пані вчителька за них купить мені книжечок! Буду мати свої власні всі, всі книжечки, що є в нашій бібліотеці...

І радий та веселий узявся Василько читати позичені книжечки. Прочитав і „Робінзона“ й „Дику Рожечку“. А на образки не міг надивитися.

Було вже пізно в ніч, як мати сказала:

— Васильку, час уже йти спати!

Жаль було розставатися Василькови з книжечками, та він слухняний хлопець, помолився, роздягнувся, сказав ненечці „добраніч“ і пішов спати.

Скоро й заснув..

Та я говорю вам про Василька, а ви може й не знаєте, хто він? Василько ученик третьої класи вселюдної школи, син удовиці Петрихи. Його батечко помер на Україні на тиф у часі війни з Москалями.

Та вернім до Василька!

Василько спить... І дивний сон сниться йому...

Він уже піби має свою бібліотеку! Велику, велику — буде в ній із двадцять книжок, а може й трицять, а то й більше. Є тамечки, в його бібліотеці, й „Робінзон“ і „Гулівер“, і „Червона Шапочка“ й „Дика Рожечка“, й „Попелюшка“, й „Снігурочка“, є й „Котик у чобітках“, (такий смішний!) Є всі книжечки, що він бачив їх у шкільній бібліотеці, а потім, як товариші й товаришки повизичували собі, оглядав ті всі образки.

Аж, дивне диво! Листки в книжках наче самі з себе розхлюються, а з них виходять усі ті люди й звірята, що там намальовані — живісенькі. Ось вийшов Робінзон, зодягнений в одяг зі шкір, а за ним Пятниця з папугою на рамени. Ось іде Гулівер, а кругом його повно дрібосеньких ліліпутів. Ой, а там великан. А ось Червона Шапочка несе в кошичку гостинця для бабусі, а за нею стежить страшний вовк... А ось Попелюшка зодягнена гарно, в золотих черевичках, сідає в ридван — а там Снігурочка встає зі скляної труни, а дрібнолюдики танцюють із радості. А ось „Котик у чобітках“ кланяється цареві й царівні. А там ідуть лицарі. Ідуть і питають у нього, у Василька:

— Славний лицарю, скажи нам куди шлях до терему Дикої Рожечки?

Василько наче здувався спершу, що вони назвали його славним лицарем, але як глянув по собі, побачив, що й на ньому така сама лискуча збруя, як на них, і гострий меч при боці й лук і сагайдак за плечима... Вже не дивувався, та хотів відповісти, що не знає, хоч і сам іде туди будити царівну зі столітнього сну.

Аж глядить, а біля нього, його батечко покійний, так, як він бачив його в останнє в стрілецькому однострою, а за шапкою червоної калини білий цвіт. Батько наче показував йому рукою шлях...

І чомусь здавалося тепер Василькови, що він мусить іти до терему Дикої Рожечки — бо та Дика Рожечка, не Дика Рожечка, а сама Україна... — Вона спить, бо приспала її якась чарівниця, та йому, Василькови, суджено збудити її. І глядить він на батька, а батькове лице такою ясністю сяє, радістю аж бе.

Аж нараз вони всі: і він, і батько покійний, і лицарі й Робінзон, і Гулівер, і всі, всі, що він їх бачив, що він їх пізнав на малюнках у книжечках — усі нараз найшлися перед густим живоплотом дикої рожі. А на сій дикій рожі ні листочків, ні цвіття, тільки самі колючки — а між тими колючками повплітаних багато лицарів, що хотіли продістатися до терему, та не продісталися, бо не пустили колючки.

— Не прийшов ще був час столітнього сну — пояснив Василькови батько — й не їм було це суджено зробити, тільки тобі Іди сміло!

Василько подався до живоплота й у сій хвилині увесь живопліт покрився зеленими листочками і густим рожевим цвіттям. Кинувся Василько, щоб руками розсунути живопліт та зробити до рогу собі й другим — аж нараз усе десь зникло, мов розплилося й Василько знов найшовся біля своєї бібліотеки й радів своїми гарненькими книжечками...

Ось такий то чарівний сон сниться Василькови, малому сільському школярикові.

Антін Лотоцький.

„Місяць книжки“.

В 12 числі «Світика» з грудня 1926 року — була бесіда про «Сято Книжки» — а в тім числі бажаю Вам, Любі Читачі, сказати дещо про «Місяць книжки».

Великі і дуже мудрі люди, — які живуть у великому домі, що зветься: Міністерство Освіти — обчислили, що дуже мала скількість школяриків і школярок читає книжечки поза школою. — А чому — то всі знаєте! — Нема звідки взяти книжечок до читання, бо нема по школах бібліотек для дітей. Тому найстарший пан, дуже вчений і добрий чоловік, що називається Міністер Освіти — видав наказ: щоби всі школи в цілім краю в місяці лютім с. р. занялися закладанням шкільних бібліотек, звідки будуть собі визичати всі школярі книжечки до читання.

І тепер саме відбувається всюди, по всіх школах, горячкова праця над сею справою. Ріжні комітети збирають гроші на закупно книжок для таких бібліотек. Де нема ніякого комітету, то самі школярики, під проводом свого пана учителя, або пані учительки, дають театральну виставу, або шкільний концерт і всі гроші, які зберуть за вступи від гостей — обертають на закуп книжок. В той отже спосіб самі школярики, власними силами, фундують книгозбірню для своєї школи.

«Світик» придбав також щось на сей «Місяць книжки»... Він знав, що багато людей, які схочуть купувати книжки для дітей або для сих шкільних бібліотек — не буде знати: які книжки треба купувати! Щоби сему зарадити, надрукував «Світик» гарненьку книжечку п. з. «Шкільні Бібліотеки». В ній поміщено спис усіх дитячих книжечок, які лише є надруковані в українській мові. А є тих книжечок доволі багато. Є великі й маленькі, є з образками й без образків, є дорогі (по 1, 2, 3, 4, 5 золотих) і дешеві (від 17 до 99 сотиків).

Наколи хто не знає, які книжечки найвідповідніші на село, а які до міста; які книжечки можуть сподобатись таким чатачам, що то не дуже «пропадають» за книжками — то «Світик» дуже охотно подасть кожному раду в тім напрямі. Треба тільки до него звернутися листивно, або особисто.

«Світик» надіється, що завдяки сему «книжковому місяцеві» — він буде постійним, щомісячним гостем у кожній школі де находяться українські діти. Він є певний сього, що всі школярики й школярки в кожній школі скажуть одного гарного дня до свого пана учителя, або пані учительки:

«Ми хочемо «Світика»! Просимо запенумерувати його для нашої класи!»

А треба Вам знати, що газетка є так само цікава, як книжка, або може ще цікавіша, бо там є різні новини про все, що бажаємо нати, а досі не знаємо.

В інших краях, в Німеччині, Франції, Італії, в кожній школі прибивають на стіну щоденно газетки дитячі, або образкові. Школярі й школярки, в часі перерв, читають собі ці газетки або оглядають образки. Маєте пр. таку хвилю читання якоїсь ілюстрованої газети шкільною діворою, представлену на образку.

Школярки в містечку Галерав під Дрезном (у Німеччині) читають прибуту в школі на стіні образкову газетку.

Старайтеся отже, щоби й до Вашої школи приходила дитяча газетка і читайте її пильненько. А книжечки з бібліотеки беріть собі до хати і читайте їх голосно вечерами своїм родичам. Хто може, то нехай в місяці книжки зложить собі власну бібліотечку на початок з 5 — 10 книжечок!

Опісля, нехай кожного місяця, докуповує собі по 2 — 3 книжечки. За кілька років зложить собі кожний в той спосіб дуже гарну книгозбірню. Багато школяриків дістає дуже часто гроші від своїх родичів, інші знова заробляють їх собі різними способами. Замість видавати ці гроші на всякі забавки, на ласощі, або на непотрібні забаганки — найліпше купити за них гарну книжечку до власної бібліотеки.

Послухайте, Любенькі Читачі, сеї ради »Світика« — а побачите, що вона принесе вам багато радості й добра в життю.

Твій рідний край.

Твій рідний край, дитино,
То красна ця земля,
Куди не глянеш оком:
Ліси, степи, поля
І потічок той срібний
І той зелений гай
Це все, моя дитино,
Твій рідний край.

Твій рідний край, дитино,
То ті сільські хати,
Що в них живе народ наш,
Усі твої брати.
І птиці ті співучі
І той цвіток розмай —
Це все, моя дитино,
Твій рідний край!

Твій рідний край, дитино,
То той Дністер і Прут,
Дніпро і Чорне море,
Де хвилі в скелі бють.
І ті високі гори
І той глибокий плай —
Це все, моя дитино,
Твій рідний край!

Твій рідний край, дитино,
То мурі старих міст,
Де наша давня слава
Сягала ясних звізд.
Старі церкви й палати
Те срібло й золото, знай —
Це все, моя дитино,
Твій рідний край!

Твій рідний край, дитино,
То в полі могилки,
Там твої славні предки
За свій народ лягли.
Їх кров, що всякла в землю,
Їх кости — памятай! —
Це все, моя дитино,
Твій рідний край!

За Ор-Отом — переспівав: Ю. Ш.

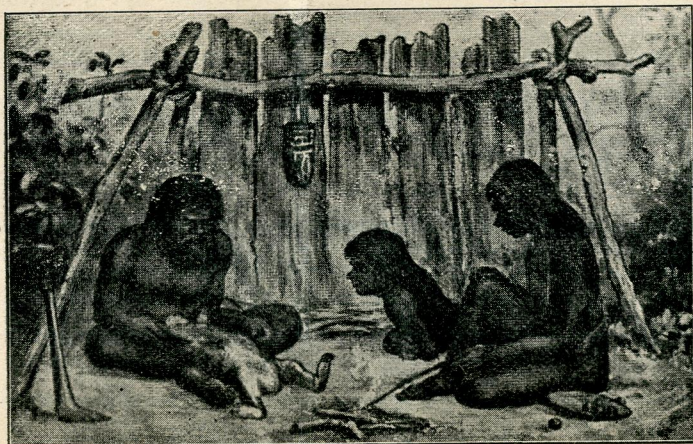
Рисеві пригоди.

(Гляди: „Світ Дитини“ ч.7-8 з 1926 р.)

II.

Великі шматки мамутового мяса пересипано некучою золою, зложено в шкіряні мішочки і закопано в землю — на чорну годину.

Їжі було доволі, а в печері тепло. І тато і Рись почували себе, як у Бога за пазухою. Безжурні і веселі сиділи вони від ранку до вечера край вогнища й грілися. Нічого не робили, бо се вважалося для мущин ганьбою. Працю в хаті виконували самі жінки.

Приладжування поживи.

Ранесенько, коли починало благословитись на день, вставала Рисева мати, примощувала за спиною дитину, Рисеву сестричку, і бігла до озера. В озері довгий час розшукувала слимаків, до яких охочі були діти. Приносила з озера води, а з ліса сухих галузок і варила мясо. В вільних хвилях шила одяг зі шкіри. Наперед камінною шкребачкою здирала зі шкіри шерсть, а потім кістяним шилом проколювала в шкірі дірочки. В ті дірочки засияла жилу або ремінець і так разом зшивала одяг. Одного дня сказав тато до Рися:

— Ходиш ти, сину, голий, без прикрас. Соромно мені за тебе від людей. Мушу надати тобі трохи краси.

— Коли треба то надайте, — скоренько погодився на батькове пропозиція задоволення Рись. — Як вона виглядає, ся прикраса? — Будеш бачити; тільки будеш мусів трохи потерпіти і знести біль, як пристало на мушину.

Батько застелив на землі шкіру і положив на неї Рися. Мамутовим салом вимастив йому тіло і на часок воно присихало. Потім гострою кістяною голкою наколов ціле тіло хлопчини. Рани, які повстали із сих наколень, присипав червоною охрою, білим вапном та чорною саджею. Ся операція спричиняла Рисеві пекельні муки. Він однак ані словечком, ані зітханням не показав, що його болить. Не хотів наразитися на батьків гнів. Коли праця була закінчена, ціла шкіра на Рисеві була розписана кольоровими мережками. Почуваючи страшний біль, він подався до свого леговища і не покидав його три дні. Не відзивався навіть, коли закликали його до їди.

Нарешті батько затурбувався станом хлопчини. Одяг і зброя первісного чоловіка.

— Відгукнись сину! Може справді ти вже не існуєш на білому світі?

— Існую тату! — весело й бадьоро відгукнувся на се Рись. Він виліз з леговища, погладив себе по цілій тілі, що вже загоїлося, й сказав батькови:

— Давай мені спис, стріли та кусень мяса. Піду до ліса, поблукаю та розважусь трохи.

— І то добре! — зрадів батько, коли побачив такий завзятий вигляд свого сина.

Провожаючи сина, він вказав на його тінь і промовив: Добра, сину, ознака: з тобою вирушив твій брат.

Батько і син вірили, що кожда людина складається з двох половин: одна тіло, друга тінь.

Рись промовчав перед татом, що йому, коли лежав недужий, прийшло на думку зловити песика. Собаки в той час не були ще свійськими звірятами і гуляли на волі, подібно, як тепер вовки.

Прикраси на тілі в первісних людей.

Був недалеко від печери глибокий яр, а в ярі ліс, що поріс кремезними буками та соснами. В місячні тихі ночі чув Рись, як з сього яру нісся гавкіт голодних собак. Собаки були злі та обережні; полювання на них вимагало хитрощів та великого завзяття.

Рись зупинився на краю яру, причепив до ремінця кусень мяса і повісив його на буковій гіляці. Повісив мясо на таку висоту, щоби звір його не схопив. Сам засів у закритому місці.

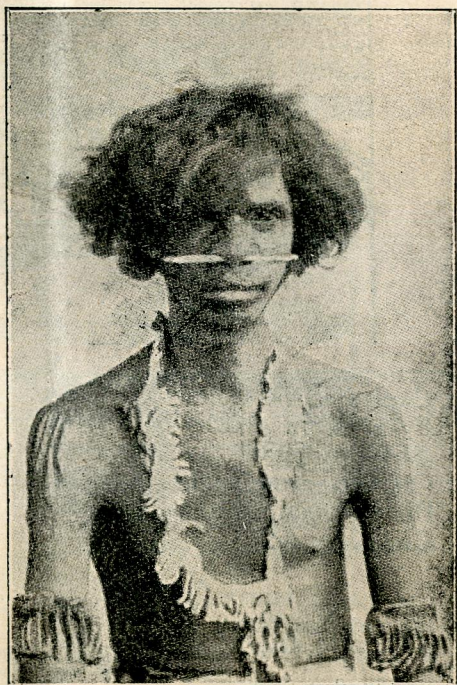
Коли сонце сховалося за лісом, подув свіжий вітрець. Розніс по всіх закутках приємний і смачний запах мяса. В скорому часі на пригірку замаячила собача стать са-

миці. Вона втягала в себе воздух, неначе націлювала на-прямок, звідки нісся сей приманчивий запах. Потім, огляда-ючись обережно, поважно тихою ходою, рушила в тім напрямі. Коло мяса вона прогаяла не одну годину. Немов цирковий акробат, плигала вона під саму гиляку: ось-ось вже схопить зубами мясо. Смачний запах драгув її все більше й більше, і вона, мабуть, задумала простояти під буком цілу ніч, щоби мясо добути.

Голодні щенята, чека-ючи на матір, зняли такий голосний гавкіт, що Рисеві аж зашуміло в ухах. Про-жогом кинувся він у гу-щавину яру і скоро відшу-кав гніздо самиці, схопив песика і не чуючи під со-бою ніг, подався з ним до печери. Алеж самиця роз-пізнала в голосінню дітий велику для них небезпеку. Кинула мясо і понеслася, неначе стріла, за Рисем. Дарма, Рись з песиком ви-скочив на велику сосну. Самиця, облизуючись тіль-ки, слідувала під сосною та вижидала, коли Рись на-думається злізти на землю. Рись почував себе на сосні так гарно, неначе в шкірі гіпаріона. Натягнув лука, прицілився і метка стріла пробила наскрізь самицю. Кінець стріли був затроєний. По кількох хвилях самиця жалібним зором глянула в останнє на свого песика, протяжно завилала, тяжко зітхнула і впала нежива.

Тепер Рись спокійно плигнув з дерева і щасливий, з песиком на руках, прийшов досвіта в печеру.

Батько, побачивши таку любов Рися до звірят, спій-мав йому ще дикого котика.

Прикраси зовнішні в первісних
людей.

На другу весну песик і котик вирости і так призви-
чаїлися до Рися, що не покидали його ні на крок.

В такий спосіб почали люди освоювати диких звірят.

Михайло Середа.

Пташки в зимі.

Скрізь сніги біліють,
Буйні вітри віють —
Лютує мороз —
Ой, хто, діти, нині
Не в теплій хатині,
Синіє, як боз.

Бідні пташенятка,
Не гріє їх хатка —
Й кожушків нема —
Докучає холод,
Докучає голод —
Страшна їм зима!

А Марусі жалко
Тай каже: „Наталко,
Даймо їм кришок!“
Обі кришок взяли
Тай понасипали
Їсти для пташок.

Пташки прилетіли
Гурмою тай їли
Й щебетали враз
(Ціліська громадка):
„Ой, добрі дівчатка,
Не забудем вас!

Лиш весна пріспіє,
Сад зазеленіє —
Тепло буде нам —
Будем щебетати,
Пісеньок співати
Вам, дівчатка, вам!“

Я. Вільшенко.

На леді.

Річка, як скло гладка
Сіє, блищить —
Діточок громадка
Лижви там тащить.

Вже біжуть по леді
Шляхом світляним,
Івась на переді —
Всі хлопці за ним.

Летять, як на крилах,
Співають пісень,
Аж в золотих пилах
Згасне білий день.

Марійка Підгірянка.

На лещетах.

Над річкою бережечки
Круті стежки, доріжечки,
Село на нив межі.

Чорні плоти, перелазки,
Ніби старі мури з казки,
Тополі, як вежі.

З того замку, як в час давний,
Виїджає лицар славний,
На бистрих лещетах.

Їде Юрчик Кучерявий
Добувати собі слави
В снігових наметах.

А за вождем, за тим смілим,
Їдуть хлопці шляхом білим,
Суне ціла лава.
Мчуть лещети мигом в снігу,

Перешкоди беруть в бігу,
Дзвенить оклик: „слава!“

Марійка Підгірянка.

Ще сніг на нивах...

Ще сніг на нивах, ще лежить
озимина в пеленах,
ще пташка з холоду дрожить,
ще ніченька студена.

Ще по хатах, мов у тюрмі
нудьгують босі діти,
ще жураються батьки старі,
як хату обігріти.

І Черемош у путах ще,
притих і мов не чує,
як все весни довкола жде,
як гайворон банує.

Володимир Хронович.

Необережний Юрко.

Був ясний зимовий ранок. На деревах вилискував сріблястим світлом іней. Сонце, вибравшись у гору над лісом — пестило голі дерева і зазірало ясними проміннями у лісову гущу тай привитало усе, що трафилося на зустріч. Повівав пекучий морозливий вітрець, а іней, опадаючи з дерев тоненькими, дрібненькими шпильочками, стелився на землі.

До школи йшла громадка дітей. — Ах! Як холодно! Пече в ніс, — обізвалася Пазя. — Таки справді, сей мороз, носа чіпляється — додала Настуня.

— Ет, такі то ваші носи делікатні — перебив посміхаючись Гриць — Ось у нас! Нас нічогісенько не припікає!

— Почекай! почекай! — впевняла Пазя — нехай но припече, то не те скажеш! — Е!.. Я не хочу з тобою балакати — відпекувався Грицько.

Між дітьми й далі тяглася розмова, чути було сміх, вигуки й дотепи.

— Ну! Сьогодні то вже я добре наховзаюся на леду — вигукував, потішаючи себе Петро — бо тільки що тато принесли чоботи від шевця, а я взяв. — Тай справді наховзаємося — додали інші. Але чи замерзла ота велика калюжа, що біля школи — продовжував Юрко. — А!.. як би то було добре, як тільки буде перерва, то й туди нам піти. А може замерзла, бо мороз великий притиснув.

Отак балакаючи, діти наближалися до школи. — О! справді замерзла! Але як блищить лід на сонці. Ану, Юрку! йди подивись! Зроби добрі оглядини! — озивалися голоси. За Юрком побігло ще декілька хлопців. Усі вони ствердили, що лід на калужі замерз міцно. — Та й слизький! — потішали всі себе, вертаючи з оглядин — можна буде в волю наховзатися! Тепер, як прийдемо у класу — наказував Юрко — нікому не скажемо, що знаємо добру ховзанку, а як буде перева, то всі й рухнемо туди!

Тільки що громада наближалася до школи — почувся дзвінок на першу годину; бігцем поспішили всі, щоби не спізнитися.

Юрко і його товариші, що знали про ту ховзанку, — не могли дочекатися до кінця лекції; їм так крутилася в голові ота замерзла калюжа, що аж робилося моторошно. Вони хотіли чим скорійше побігти на лід і раз-враз зазирали у вікна, чи хто часом не ховзається. Дівчатка лише посміхалися між собою, знаючи заміри тих глядайків у вікна, що так горяче нетерпеливилися.

Лекція скінчилася.

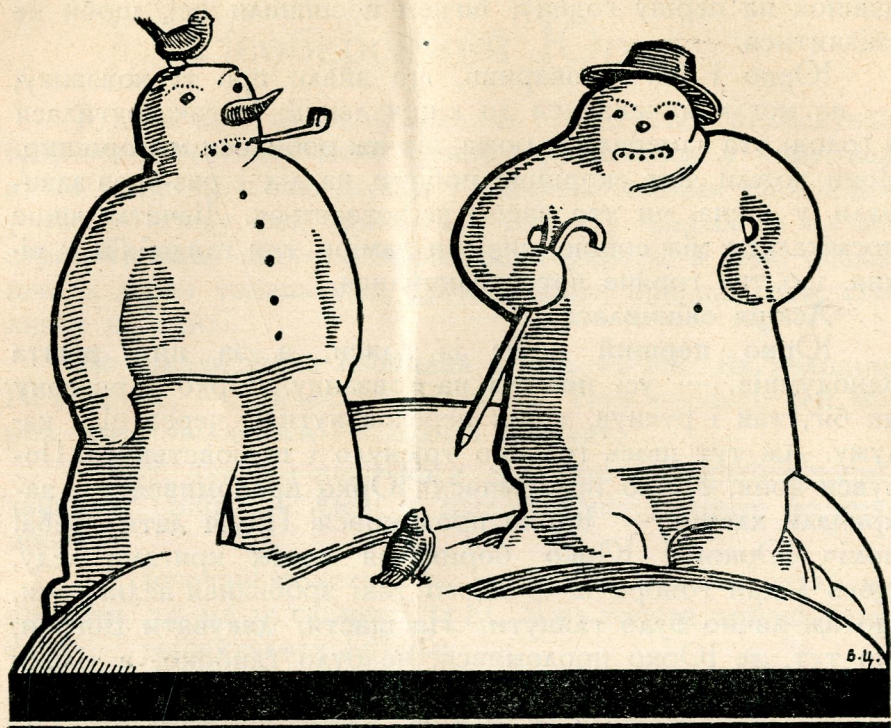
Юрко перший вибіг із класу, а за ним решта однодумців, — усі побігли на ховзанку. Юрко з розгону як біг, так і рухнув, щоби переховзнутися через цілу калюжу. Аж тут щось голосно тріснуло і шубовстнуло. Почувся зойк. Юрко проломився! Юрко проломився! — закричали хлопці — Юрко проломився! Поміч дати треба! поміч Юркови! Юрко бори́кався поміж кригами льоду, щось ледви говорячи. В нього такі зробилися великі очі, що аж лячно було глянути. На щастя, дякувати Богови, що тут, де Юрко проломився, не було глибоко, а тільки по пояс йому. На крик прибігли старші і сильніші із школярів тай витягнули Юрка із води. Він трясся увесь, наче хтось його несамовито підкидав. Зараз його забрали до учительової кімнати, а до родичів післали післанця, щоби принесли суху одіж, та й забрали його до дому.

Учитель в класі наказав дітям, щоби були обережні, коли йдуть ховзатися по льоду, бо можна і наховзатися і набавитися добре, але... все треба бути обережним, щоби не зробити собі шкоди.

На селі, як довідались, що Юрко проломився, говорили між собою: „То все так буває, де нема жадної обережності. Хто його знає, чи там лід міцний, а може там глибоко і тоді що? Або може простудитися, потім родичі мають клопіт“. Та й ще багато дечого говорили про того необережного Юрка.

Ой, щож бо то за сват?

Ой, щож бо то за сват,
Що гузики в один ряд,
Має білу кацабайку,
Тай пикає собі файку?

Ой, щож бо то за пан,
Що білий на нім жупан,
Ще й узявся попід боки,
Не журиться ані трохи?

І той сваток і той пан —
То сніговий балабан,
То сніговий старий дід,
Біжіть, хлопці, поглядіть!

Р. Завадович.

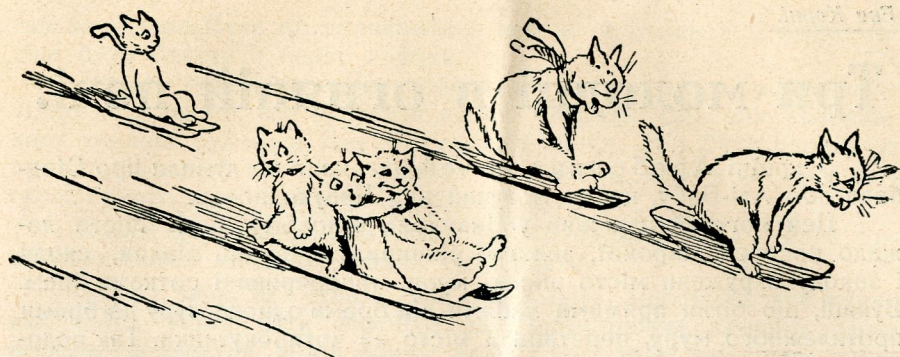
На санках.

Горбок вкритий снігом,
Як цукровий храм —
Бігом діти, бігом
З саночками тям.

Іскри змерехтіли
На сніжних полях —
Світ, як казка, білий,
Саночки — як птах.

Воздух чистий, легкий,
Вільно дише грудь —
Десь у світ далекий
Саночки несуть.

Марійка Підгірянка.

Зимові радощі.

„Гей, мороз же то, мороз —
Взяв усю природу в сіті, —
Носик синіє як боз,
Не виходьте з хати діти“.

Та дарма, дарма, дарма!
Не вдержиш їх в хаті, ненько,
Дітям розкішю й зима,
Одягни лиш їх тепленько.

Взяли діти саночки.
Вже з гори всі мчать стрілою,
Линуть, наче ці птачки,
Крик і сміх несесь горою.

А з даху на них глядить
Мурцьо, той цікавий котик,

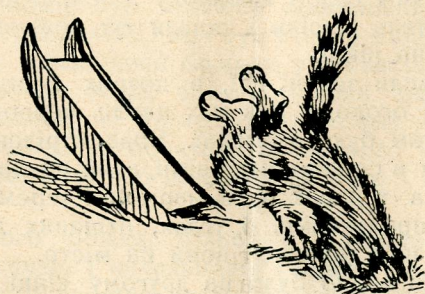
І санок забав в сю мить
Тай з покрівлі скіць на плотик..

Тай на плотику не ждав,
Ось вже скочив на піддаше:
„Є саночки! М'яв, м'яв, м'яв,
Ну, тепер то буде наше!“

Ось жене на саночках
Діточкам усім на втіху,
Аж схітнувся і в сніг бах!
То-то, діти, було сміху...

„Ха, ха, ха!“ і „хи, хи, хи!“
Враз сміялися всі діти,
А наш Мурцьо тільки „пхи“
Тай пішов на піч сидіти.

Я. В.

Три молодці в огняній печі.

В країні Арабських Ночей, ще коли не думали про Сіндабада або Алі-Бабу, царив могучий цар Навуходнозар.

Цей могучий цар жив у Вавилоні, чудовому місті. Місто лежало посеред широкої, зеленої рівнини. З півночі, півдня, сходу і заходу окружали місто високі мури, попереривані сотками брам. Вулиці, що бігли прямими лініями від брами одного муру до брами протилежного муру, перетинали місто на чотирикутники. Так подобало місто на величезну шахівницю, на безмежному зеленому килимі.

Палата царя побудована була на підвищеній площі, збудованій з цегол випалюваних на сонці. Зовнішні стіни палати були з синіх, бронзових і жовтих цегол. На внутрішніх стінах були помальовувані коні, вози, войовники, королі з бородами, що подобали на тяжкі френзлі з плетеної чорної вовни, та льви з людськими головами і вірлиними крилами.

Навуходнозар входив до цієї величавої палати дверми такими великими і тяжкими, що їх мусілося відчиняти при допомозі машинерії.

Ноги стола, при котрім він обідав і ноги крісла, на якому він сидів, були різьблені, а зображали ноги і киті диких звірят. Їв він із золотих посудин, а пив із срібних чаш.

Величавішою від цієї палати була святиня. Збудована була з вісьмох веж. одна більша від другої. В середині йшли круті сходи аж до найвисшої вежі. В кімнаті були три золоті статуї, величиною більші від кожного чоловіка, якого колинебудь бачили Вавилонці. Два золоті льви сиділи біля середушої статуї. Біля них два величезні срібні вужі піднімали голови, що влискувалися дорогоцінними жемчугами.

Та найбільшим чудом цього величавого міста, збудованого на рівнині, гладкій наче долівка, був горбок величиною малої гори. Звався він: „Висячим садом Вавилону“. Землю для цього горбка принесли багато миль відсіля і сипали тут невірники, що їх могучий цар полонив на війні.

Горбок вкривали зелені гаї, в котрих пестрі птахи співали весело. Були тут і огороди, а в них цвили червоні, сині, й жовті цвіти. То тут, то там були водограї. Вода стрілою гналася з них у гору і мерехтіла в соняшному світлі, а як спадала на діл, ясніла лучами веселки. На терасах були мармурні тереми. В них обідав король зі своїми приятелями. В углах, отінених листям, були водужні домики. З них дивилися вони на місто.

З цих домиків видно було на другому кінці Вавилону, щось ніби цегляний комин. Та, як на комин, воно було за широке в обемі

тай за низьке. Була це великанська печ, а полумінь в її нутрі можна було бачити з цього горбка.

Не всі невільники Навуходнозара носили землю або сипали земні вали, як ці, що будували висячі огороди. Цих, що визначалися гарною будовою тіла або гарним лицем, або були свояками правителів своєї країни, забирали до палати. Там вони їли при столі самого царя, а вчили їх царські мудрці.

Поміж невільниками в палаті був молодець Даниїл і його три земляки Євреї: Шадрох, Мешах і Абедегго.

Даниїл знав, що страва, яка може бути відповідна для великих царів, може бути недобра для доростаючих хлопців. Тому просив управителя, щоби приніс йому і його трем землякам сушеного гороху і води, замість мяса і вина з царського стола. Але управитель відповів: „Цар велів давати вам мясо і вино. Коли ви похудієте і збліднете, більше від інших хлопців, моїй голові грозитиме небезпека, коли цар довідається, що я не дав вам мяса ані вина“.

Тоді Даниїл благав дуже давати їм на пробу горох і воду через десять днів. „Десятого дня“ — сказав він — „побачиш, яка ріжниця буде між нами а цими, що їдять із царського стола.“ Управитель згодився на це.

На десятому дні лица єврейських хлопців були гарніші і повніші як цих дітей, що їли частку з царського стола. Тому управитель був задоволений, що дозволив Даниїлові і його землякам їсти лише горох і пити воду. А вони ставали з кожним днем сильніші.

З усіх, що були в його палаті, найбільше любив Навуходнозар Даниїла і його трох свояків. Бо крім цього, що вони були гарніші, були вони також більше образовані й лагідніші від інших. Коли вони підросли, цар іменував Даниїла володарем одної вавилонської провінції і начальником над управителями мудрців. Він також віддав Шадроху, Мешаху й Абедеггови нагляд над усіма справами царства. Але тому, що цар виявляв таку ласку для цих невільників чужої країни, багато Вавилонців завидувало їм.

Хоч Навуходнозар був великим войовником, великим володарем і великим будівничим, і хоч був учений в багатьох справах, то не знав він Бога, поклонявся божкам у найвисшій кімнаті святини.

Даниїл доказував йому, що ані божки ані фальшиві боги, яких вони зображали, не могли допомогти йому в днях журби. Потім навчив Навуходнозара почитати правдивого Бога.

Але цар скоро забув, що Даниїл учив його і знову поклонявся божкам.

Зробив нового божка, більшого і гарнішого від інших. Потім послав по князів і начальників і вождів і суддів і всіх інших великих мужів свого царства, щоби побачили божка, уставленого в святини.

І всі вони станули перед божком. Окличник затрубів у сурму і закликав голосно:

„Народе! Приказано, що коли почуєте звуки музики, упасти вам на коліна й поклонитися золотому подобію, що його збудував цар Навуходнозар. Цих, що не впадуть на коліна та не схочуть почитати бога збудованого царем, вкинуться до огняної печі“.

Шадрах, Мешах і Абеднего не приклонили колін, коли почули музику, хоч зовсім не бажали розлютити царя, що був такий лагідний для них. Але вони служили правдивому Богови і не були би навіть образили Його почитанням божка, щоби виратуватися перед огняною печею.

Ці, що завидували цим побожним молодцям, запримітили, що вони не похилилися перед божком. Спровадили їх на силу перед царя. Поклонилися низько й сказали: „О царю, жий нам во віки!“ Опісля розповіли Навуходнозарови, що ці Євреї не услухали його приказу.

Коли Навуходнозар почув це, його очі запалали гнівом, хоч любив Шадраха, Мешаха й Абендега.

„Чи це правда“, спитав він, „Шадрах, Мешах й Абеднего, що ви не служите моїм богам ані не поклоняєтеся богови, якого я побудував? О, Шадрах, Мешах і Абеднего, слухайте слів царя. Коли ви готові в цю мить услухати могого приказу і поклонитися богови, що я збудував його, все буде добре. Та коли не віддасте цієї чести, невідклично вкинуться вас до огняної печі; бо немає бога, котрий мігби спасти вас із моїх рук“.

Шадрах, Мешах і Абеднего відповіли: „Наш Бог може виратувати нас з горіючої огняної печі, і Він виратує нас із Твоїх рук, царю. Та хай тобі буде звісно, царю, що хоч Він оставивби нас у твоїх руках, то ми не служилиби твоїм богам, ані не почиталиби бога, якого ти збудував.“

Коли Навуходнозар почув ці відважні слова, розлютився так дуже, що всі, що гляділи на нього, злякалися. Він велів розпалити печ сім рази горячіше, як досі. Приказав найсильнішим людям з посеред свого війська звязати Шадраха, Мешаха й Абеднега і вкинути їх у найгорячішу часть печі. І вони зробили, як велів цар.

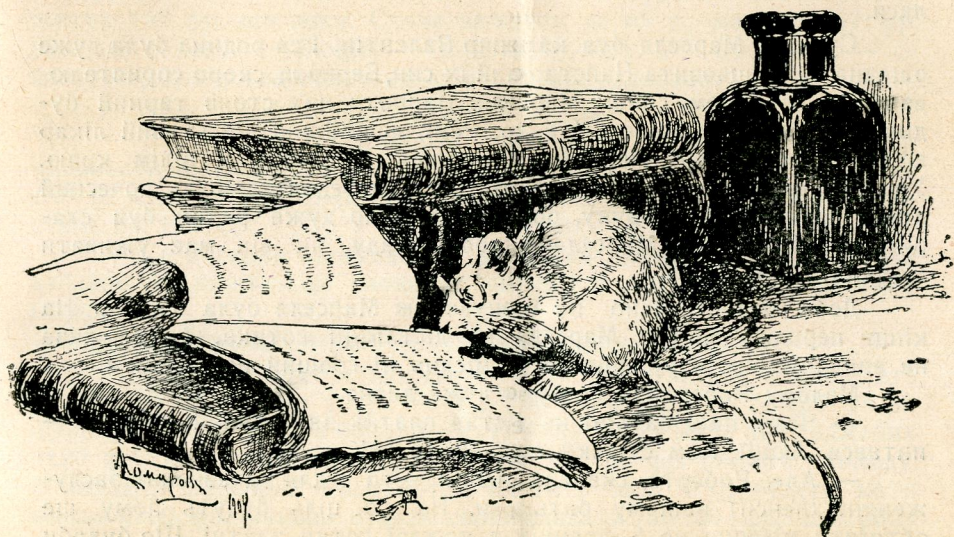
Печ була така горяча, що жара з нього повбивала жовніврів, котрі вкидали трьох молодців до полуміння. Але вогонь не наніс ні трохи шкоди Шадрахови, Мешахови й Абеднегови. Перепалив лише шнури, яким були звязані. І вони повставали і походили посеред огню.

Коли Навуходнозар побачив, що вони походяють в печі, здивувався дуже. Зірвався мерщій, підійшов до дверей печі і закликав до них: „Слуги найвищого Бога, виходіть відтам і ходіть сюди!“ Шадрах, Мешах і Абеднего вийшли з огняної печі і стали перед царем. А царевичі, вожди, старшини, судді і всі інші великі

мужі царства, переконалися, що навіть волося не згоріло їм в огні.

Потім могутий цар Навуходнозар благословив Бога Шадрехового, Мешахового й Абедрневого, котрий виратував слуг своїх, що мали сильну віру в Нього, із огненої печі.

Мишка та „Світ Дитини“.

Бігла мишка-Гризокнижка,
Серед стола стала,
Книжок купка, любить мишка
Їх більше від сала.

„Ось тепер то я вечеру
Добуду без труду,
Як наїмся я паперу,
Голодна не буду“.

Аж глип мишка, що за книжка?
„А се — „Світ Дитини!“
Задумалась мала мишка
Посеред хатини.

„Ні, то шкода! Невигода
Буде дітям любим —
Добра дітям України,
Ніколи не губим“.

„Най читають, набирають
Розуму тай сили,
Для родини, України —
Вже у ранній хвили!“

Так сказала тай пігнала
Пожили шукати,
Вже не книжку, хліба кришку
Взялась вечеряти!

Я. В.

Щаднича каса.

(З книжки G. Bruna: »Діти Марселя«)

В родині Марселя жили дуже ощадно, бо не хотіли ні заживуватися в нікого, ні купувати на кредит.

— Як лиш починає хто обдовжуватися — говорила добра бабуся, — вже не вийде з біди. Довг є ще гірший від діри в бочці!

Через те Люція, котра все купувала для дому, старалася з усіх сил, щоби видати як найменше грошей. Не змарнувався ні кусник хліба і щадилося світла, щоби олива в лямпі як найдовше держалася.

Сусідом Марселя був каменяр Валентін. І ся родина була дуже ощадна та працювита. Найстарший їх син, Бернард, скоро приятелювався з Людвиком, сином Марселя. Напроти них стояв гарний будинок, а його власником був др. Ремі, давнійший військовий лікар африканської армії, знаменитий чоловік і знаний в цілім краю. Уважно оглянув він старого Марселя, передовсім його почесний хрест заслуги і його руку, бо старий лікар дуже радий був старим жовнірам. Дав Марселеви добру раду, як він має уживати штучної руки.

Доба безпосередно по іменуванню Марселя була тяжка. На кінці першого місяця Марсель не дістав ні сотика, бо держава не виплачує своїм урядникам 1. місяць ні грошей ні додатків.

Малому Робертові се було дуже дивно.

— Чому наш батько не дістав платні за перший місяць? — питався Люції. Нам стільки грошей треба!

— Але, Роберте, сказала Люція — то є для запевнення заслуженини (пенсії) нашому батькови. На сю ціль будуть йому ще обтягати місячно по 5 франків з кожної сотки платні. Що булоби з нашим батьком на старі літа, якби держава не давала йому заслуженини? Чи нам сьогодні не поміч, що батько дістає 250 фр. річної пенсії, як член почесної легії?

— Се правда, сказав Роберт. Але пізніше дістане ще одну заслуженину і то більшу!

— Правда. Держава платить заслуженину своїм урядникам і жовнірам.

— Ой — сказав Роберт — урядники багато щасливіші як другі, бо дістають заслуженину.

— Алеж Роберте — відповіла Люція з усміхом — люди ані не мусять бути урядниками, а однако можуть собі запевнити пенсію на старість.

— Як се, Люціє?

— Так, що платять вкладки до пенсійної каси. Чи ти видів, Роберте, велику оповістку, яку недавно прислали на пошту?

Ану, подивися!

Почта була в тім же будинку. Люція отворила двері і показала прибуту на стіні підсіння білу оповістку.

— Чи ти Роберте, сказала Люція — не є цікавий, що там написане на тій оповістці? Прочитай, а будеш знати!

Роберт читав на голос:

Народня пенсійна каса.

Практичне поучення. Народня пенсійна каса має таку саму головну управу, як і щаднича каса. Її ціль — дати можливість працюючому народови, щоби заповнив заслуженину (пенсію) собі або членам своєї родини. От прим. батько родини вложить одноразово 100 фр. для свого трилітнього сина. Той син буде діставати в 60 р. життя 158 фр. що року. Схоче заждати до 65 р., матиме 267 фр. річного доходу. — Люціє! — сказав Роберт, 267 фр. річно — се багато гроший, коли дасться лиш 100 фр. одразу.

— Лиш читай дальше, сказала Люція.

— В богатъох селах дають найліпшому ученикови в нагороду пильности щадничу книжку. Як наскладає собі 50 фр., то дістає в 60 р. життя 58 фр. річного доходу. Схоче заждати до 65 року, дістане по 100 фр.

— Се є гарна нагорода! — закликав Роберт, а хоч се не таке забавне, як книжка до читання, одначе і я хотівби дістати таку нагороду.

— Ще дальше читай! — пригадала йому Люція.

— Коли пічнете ощаджувати в 18 році життя і защадите по 10 сантимів денно то зн. 56 фр. і 50 с. на рік і дасте собі їх до щадниці на $3\frac{1}{2}\%$, то в 60 році життя будете там мати заощаджених 3120 фр., котрі вам принесуть більше як 100 фр. річного приходу. В народній пенсійній касі, котра платить лиш 3% , будете мати около 2700 фр. Наколи будете собі складати по 30 фр. що року до пенсійної каси, то дістанете в 60 році життя по 157 фр., річно.

— Ся точка найбільше цікавила п. Валентіна в справі будучности свого сина Бернарда. — Є люди — казав він — котрі прокурять, що дня 10—15 сантимів. Хочу, щоби мій син їх заощадив і давав до щадничої каси. Чи не буде се для нього більше щасте, діставати на старі літа малий роковий прихід 157 фр., замість ті гроші прокурити?

Так говорили собі Роберт і мудра Люція, наче дорослі люди перед білою поштовою оповісткою. Втішно слухала се бабуса, сидючи у своїому кріслі.

— П. Валентін правду каже, — говорила. Я сама дуже жалію, що за моїх молодих літ ще не було пенсійної каси, лиш користала я з щадниці. І ось тепер, любі діти, ми дуже раді, що мені колись вдалося заощадити кілька сотиків денно. Тепер живемо із гроший, які я зложила у щадниці. Більшу частину з того я вже мусіла вибрати. Та скоро, лиш ваш батько дістане свою платню, дам знов

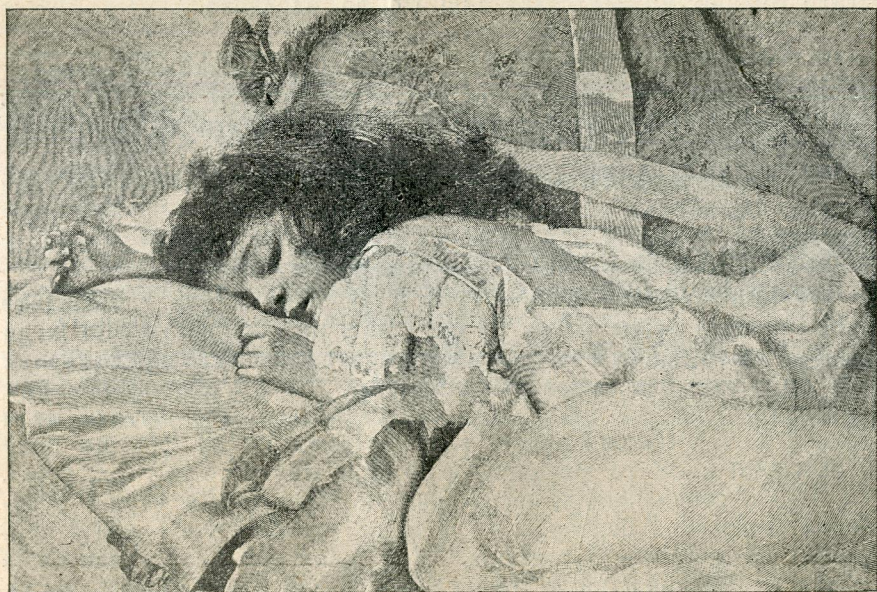
до каси певну квоту, щоби вирівнати вкладку до давньої висоти
Бачите, які ті всі уладження, що памятають про будучність, прим-
щадниці та пенсійні каси, є хосенні для працюючого народа!

Подав Богдан Заклинський

Маленька Нуся.

„Пізно вже — пора лягати!“
Так казала Нусі мати;
Нуся ляльки посклала
І до шафи поховала.

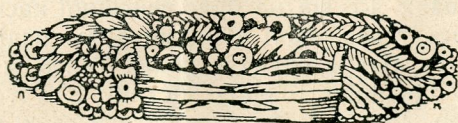
Убрання із себе зняла,
На кріселко все поклала;
Вмила личко й рученята
Та ще й малі ноженята.

На вколішки потім впала:
„Отче наш“ Бозі сказала,
А потім: „Добраніч тату
І мамусю — я йду спати!“

І бух в ліжечко маленьке,
Як гніздочко чепурненьке,
І заснуло анголятко...
Мама шепче — спи дитятко!

Олена Звойницька.

Барон на ловах.

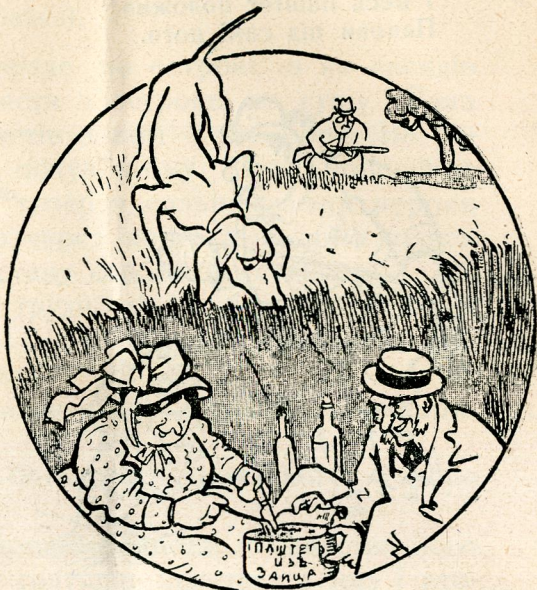
Раз у осінь, в пізний час,
Як пожовкли вже дуброви,
Барон Попер стрільбу взяв,
З Нером вибрався на лови.

Біжить полем, аж сопе
І гукає до собаки:
„Туди, Нерунцю, ве́ди,
Де є зайці — забіяки!“

А паниська у ярку
Паштет із заяця їли —
Пес лиш носом потягнув
І побіг туди що сили.

Носподіванка тоді
Сталась ласунам неждана:

Неро паштет в зуби хап
І біжить до свого пана.

І швиденько так побіг,
Як лиш нести могли ноги
І весь паштет положив
Панови під самі ноги.

Потім Нера ухопив —
Булож йому тоді, було...

А паннсько із ярка
Довго теж не отягався:
„За мій паштет заплати!“
Він до барона озвався.

Барон шкоду заплатив
І заляв, що аж загуло,

Роман Завадович.

В нашій хатині.

В нашій хаті,
Мов в палаті
Приємно сидіти —
В ній все гарне,
Господарне —
Бо ми чемні діти.
Вінніпег.

В ній все чисто,
Урочисто,
В будень, як у свято,
Тому гарна,
Господарна
У нас рідна хата.

В ній, де глянеш,
Все застанеш
В найбільшій порядку,
Бо ми любим
І шануєм
Свою рідну хатку.
С. М. Дорожук.

Ворон і воронята.

(Байка).

Ворон збудував собі гніздо на острові, а як висидів воронята задумав їх перенести з острова на сушу. Взяв одно вороня в пазурі і полетів з ним через море. На середині моря старий ворон почув втому. Став поволійше махати крилами й подумав: тепер я сильний, а моє вороня слабеньке, я перенесу його через море. А як воно колись буде велике і сильне, а я стану слабий від старости — чи згадає воно мої теперішні труди, та чи буде переносити мене з місця на місце?

І старий ворон запитав:

— Як я буду слабий, а ти станеш дужий, чи носитимеш мене?

Вороня боялося щоб батько не кинув його в море й сказало: — Буду!

Але старий ворон не повірив синові й випустив його з пазурів. Мале вороня, як галушка, полетіло в низ і втопилося в морі.

Вернув старий ворон сам до гнізда на острові. Взяв друге вороня в пазурі й поніс його також через море. По середині моря знов утомився і запитав сина:

— Чи будеш ти мене на старість переносити з місця на місце?

Вороня злякалося щоб батько не кинув його в море і сказало: — Буду!

Батько не повірив і тому синові й кинув його в море. Коли старий ворон вернув назад до свого гнізда, було там ще одно вороня. Взяв і його й полетів через море. На середині моря, коли добре змучився, спитав свого сина:

— Чи будеш ти мене на старість кормити і переносити з місця на місце? Вороня сказало: Ні! Не буду.

— Чому? — спитав ворон.

— Як ти будеш старий, а я буду великий, в мене буде своє гніздо і я буду кормити й носити своїх дітей!

Старий ворон подумав і сказав:

— Правду кажеш, постараюся за те перенести тебе через море.

І старий ворон не випустив вороняти. Зі всіх сил замахав крилами і переніс вороня через море.

З російського переклала: *Олена Кадлубицька.*

Ф. Ж. Гульд.

Сповнення обов'язку.

При гирлі великанської американської ріки Міссісіпі є малий острів, а на ньому стоїть морська ліхтарня. Перед 14 літами був сторожем цієї ліхтарні старий чоловік, що проживав там зі своєю жінкою. Крім них не було на острові живої душі. Кожного вечера засвічував старий лампу на верху вежі. Її світло переходило великими скляними сочками, які обертала машина, щоб світло по черзі падало на всі сторони світа. Моряки виділи світло все, як воно ясніє і знов сховається (згасне) і після того пізнавали, що вони недалеко острова. Знаючи, в котрім місці вони є, могли безпечно плисти далше.

Раз вечером жінка старого ліхтарника приладила вечерю і кликала чоловіка, щоб зів, заки піде по крутих сходах світити лампу. Ніхто не обзивався. Шукала його, аж вкінці прийшла до малої пристані, де стояв на якорі їх човен. Нещастє! Ліхтарник лежав коло човна мертвий.

Жінка стала зовсім опущена й безрадна. Дармо старалася воскресити чоловіка, дармо нарікала на своє нещастя. А тут настає ніч і лампи на пересторогу не засвічені. Що буде, наколи котрий корабель вдарить об скалу або застрягне на пісковій лаві? Чи має до свого нещастя додати ще нещастя других? Чи має допустити, щоб багато других людей також гіркі сльози проливали над смертю своїх дорогих? Що має робити? Лишила мертвого чоловіка, а сама вийшла на вежу тай запалила світло. Та не вміла впровадити в рух машину, яка обертає сочки. Як вона не пробувала — все на дармо. Чи не можна обертати їх рукою? Попробувала — і показалося можливим. Та чи видержить отак, щоб цілу ніч рухати осліпляючим світлом і не перестати?

Мертвий муж лежав на долині, а їй серце з жалю мліло.

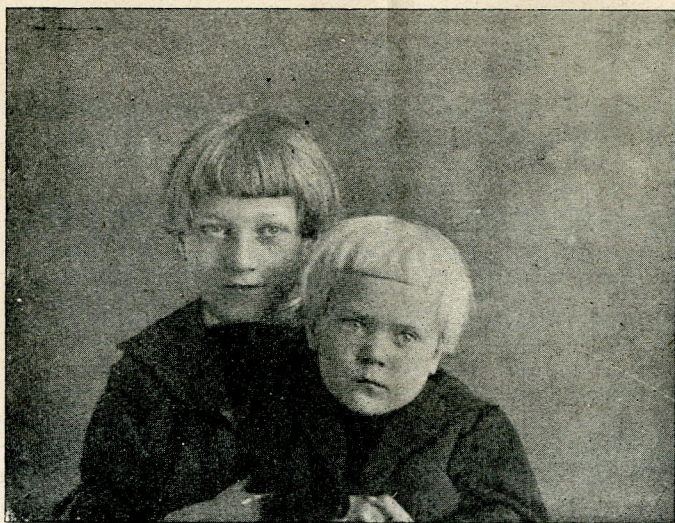
Одначе там далеко в темряві, на чорних філях, пливе багато кораблів, а на них б'ються серця соток людей і їх життя в небезпеці. Проте мусить обертати машиною без перестанку і без віддиху. Як тужила зусумована жінка за ранішнім свитанком! Сподівалася, що з розсвітом прийде їй поміч.

Свитало. Скінчилася предовга ніч!..

Жінка вивісила на ліхтарні хоругов на небезпеку. Побачили знак тривоги, обміняли її й перевезли на беріг з мертвим чоловіком.

Переклав *Богданко.*

Два братчики.

Два хлопчики, два братчики
Ріднесенькі, щиресенькі.
І в мамусі і в татуся
Оба вони любесенькі.

Два хлопчики, два братчики,
Школярики чемнесенькі,
До забави оба жваві,
До книжечки пильнесенькі.

Два хлопчики, два братчики,
Читачики вважливі,
Полички із книжечками —
То їх скарби правдивії.

Два хлопчики, два братчики,
Ось яка в них політика:
„Пішліть, тату, передплату“ —
Що рік просять — „на Світика“.

Два хлопчики, два братчики
Ріднесенькі, щиресенькі —
Оба, й Ромчик і Марячик
Усім, усім любесенькі.

Я. В.

Дари з неба.

З небес нам зорі світять,
На вічну славу Богу —
І нічю подорожним
Показують дорогу.

З небес нам сонце світить,
З небес нам присилає
Свої спасенні дари,
І землю оживляє.

Ах, діти, любі діти!
Про се вам знати треба:
Нема тут на землиці
Життя — без дарів з неба.

о. Г. Костельник.

Загадки.

Загадочна телеграма.

(Уложила Оленка Михайліха).]

Чи сон сави роки йде заїсть це озі?

Переставлені склади так уложити, щоби вийшла з них гарна народня приповідка.

Загадки.

1. Без рук, без ніг — на під лізе?
2. Віз без коліс, дорога без піску, а батіг без тріску?
3. В лісі пас, в хліві спав, у шевця сидів, до коваля повертав і людям служити став?
4. Двоє дивиться, двоє слухає, чотири тупотять, а сімсот свище?
5. Двоє рідних дітей межа перебила?
6. Зв'язаний Іван — по під лаву скаче?
7. Сива кобила всіх коний побила, а сама станула в кут?

Загадочна візитівка.

КУПУЙТЕ

та прочитуйте всі кни-
жечки, що їх подаємо до
Вашого відома на сьому
місці.

НОВІ КНИЖКИ

ЗАКЛАДАЙТЕ

собі домашні бібліотечки
і старайтеся зібрати
в них усі твори дитячої
літератури.

Позір!

Читачі „Світика“!

Позір!

На днях

вийшла з друку дуже інтересна книжечка

п. з.

„ШКІЛЬНІ БІБЛІОТЕКИ“

в якій є поданий спис усіх книжечок для дітей та шкільної молоді. Притім знаходиться там поучення: як закладати й вести дитячі бібліотеки дома, по школах, читальнях та кооперативах. Ся книжечка при-
дасться кожному, як доцільний іоформатор у виборі дитячої літератури.

Ціна книжечки: 90 сот.

З пересилкою: 1 зол.

Гроші на сю книжечку найліпше присилати в листах — почтовими
значками на квоту 1 зл. під адресою:

Видавництво „СВІТ ДИТИНИ“

Львів, ул. Зіморовича 3.

**(Читачі! Спішіться із замовленнями, бо вже невелика скількість сеї
книжечки остала до розпродажі).**

Подяка.

Колядникам-школярикам: Володимирови Дідичеви й Романови Тичинському
в Чорткові, Орестови й Емілії Сендерським у Старих Кутах, Мирославови
й Олексі Небелюкам, Іванови й Олексі Стефуракам, Ярославови Колянковському
в Делятині — складає Видавництво журналика „Світ Дитини“ на тім місці
сердечну подяку за збірку жертв на пресовий фонд в часі сьогорічних Свят Різдва
Христового.

З окрема складаю слова як найкрасшого признання й широї подяки для
Всеч. о Дмитра Кубаевича, катехита в Чорткові, який був ініціатором сих збірок,
при допомозі своїх колишніх учеників і не пожалів ні труду, ні заходів, щоби
прийти маленькому „Світикови“ з доразовою підмогою.

Михайло Таранько, редактор і видавець.

1). Жертви на Пресовий фонд „Світа Дитини“:

Вп. Осип Звірик 10'00; Антонія Андрохович 10'00; Олена Мунькевич 5'00;
Петрусь Демчук 5'00; Доля Канда 2'00; Олімпія Демкович 1'00; Зеня Мазурівна 1'00;
Ольга Собків 1'00; Всеч. о Дмитро Кубаевич з Чорткова (збірка на блочок) 12'20;
Мирослав Небелюк з товаришами заколядував у Делятині 20'70; Орест і Емілія
Сендерські заколядували в Старих Кутах 7'50; Володимир Дідич з товаришами, за-
колядував у Чорткові 12'05; Роман Тичинський з товаришами, заколядував на Ви-
гнанці і Ст. Чорткові 16'20. Разом зложено 104 зл. 05 сот.

2). На „Рідну Школу“.

Вп. Доля Канда 2'00; Зеня Мазурівна 3'00. Разом зложено: 5 зл.

Від Адміністрації.

Дуже багато осіб, що передплачували „Молоду Україну“ — реклямує „бракуючі“ числа: 9, 10, 11 і 12. Видно, не оглядали вони послідного числа сего журналу (ч. 7 — 8) за 1926 рік — бо тоді не питалиби, чому нема дальших чисел. Отсим подаємо всім інтересованим у тій справі до відома: 1) що „М. У.“ перестала виходити з днем 31 серпня 1926 р.; 2) що видані 8 чисел коштують 8 зл.; 3) що тим передплатникам, які зложили більшу квоту чим 8 зл. на передплату „М. У.“ — вписано сю надвижку на передплату „Світа Дитини“ на 1927 р., евентуально (після бажання) можуть одержати за рештуючу квоту відповідну скількість книжок; 4) що кому бракують які числа „М. У.“ за 1926 рік, то нехай їх зареклямує, найдальше до 31 марта с. р. Опісля ніякі реклямації не зістануть узгляднені. Те саме відноситься до бракуючих чисел „Світа Дитини“ за **рік 1926.**

Щоби упорядкувати вплачування передплати на „Світ Дитини“ за 1927 рік, подаємо до відома, що **цілорічна передплата виносить 10 зл.; піврічна 5 зл.; квартальна 3 зл. а місячна 1 зл.**

Для облекшення маніпуляції адміністраційної є річю дуже пожаданою, щоби кождий платив передплату за цілий рік з гори. З сего є користь для видавництва й для передплатника, бо видавництво, диспонуєчи з початком року більшими фондами, зможе заосмотрити себе у всі потрібні річи для правильного видавання журналу, а передплатник, заплативши 10 з л., має вже цілий рік спокій... — Не обов'язує його вже ніяка підвижка ціни, ні інші непередвиджені благодати „девалюаційної породи“. Тому просимо всіх П. Т. абонентів про вплачування, по можности, річної передплати з гори.

З причин від видавництва незалежних, припізнився випуск 2-го числа „Світа Дитини“. Видавництво постарається на будуче усунути сю аномалію і випускатиме кожде число в перших днях кождого місяця.

З нагоди „Місяця книжки для молоді“ — звертається видавництво „Світа Дитини“ до всіх людей доброї волі, щоби старалися ширити сей дитячий журналик по всіх школах, читальнях і коопераціях, по цілім краю, щоби заохочували родичів до передплачування його для своїх дітей, щоби виеднували для нього від фінансових інституцій, культуральних установ та засібних одиниць — грошеві підмоги на піддержку сього одинокого в краю дитячого видавництва.

У м о в и п е р е д п л а т и :

На рік: 10 зл.; на $\frac{1}{2}$ року: 5 зл.; квартально: 3 зл.

Адреса до висилки замовлень:

Львів, ул. Зіморовича, 3.

○ ○ ○ Видає і за редакцію відповідає: **Михайло Таранько.** ○ ○ ○

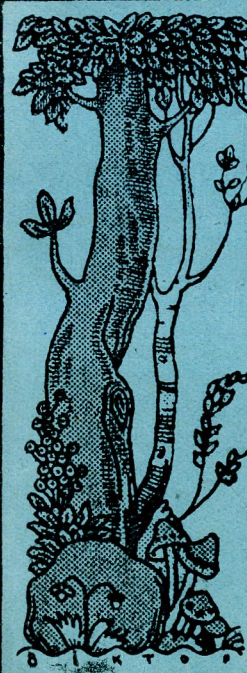
Друкарня ОО. Василян у Жовкві.

СВІТ ДИТИНИ

ЧИСЛО 3.

МАРТ 1927.

РІК VIII.

ЗМІСТ:

1. Тарас Шевченко	65
2. Хто такий Шевченко?	66
3. Минають дні.	67
4. Як дівтора одного подільського села вшанувала 65-ті роковини смерті Батька Тараса.	68
5. Круглий сирітка	70
6. Сон пастушка	74
7. Сон	76
8. Оповіді Шевченкового діда Івана	77
9. Шевченкова могила	80
10. Дитячий вік Людвика Бетовена	81
11. Мені однаково	84
12. Як сонце верне	84
13. Смерть Бетовена.	85
14. Котик	87
15. Три шляхи.	88
16. Хто більше зїсть?	88
17. Дідові рукавиці	89
18. Що я читав дітям?	91
19. Світляні сільветки	93
20. Загадки	94
21. Розгадки загадок	96

Ціна 1 зл.

ПАМ'ЯТАЙТЕ

що „Світ Дитини“
повинен бути в кожній
українській хаті де є
діти.

ПЕРЕПИСКА

З

ЧИТАЧАМИ

ПАМ'ЯТАЙТЕ

при кожній нагоді про
збірку датків на пресо-
вий фонд „Світа Ди-
тини“.

Богдан Рибчук у Городенці: Газетка йде прямо на Твою адресу. Чи не одержав Ти 1-го числа? Як переведено у гімназії „місяць книжки для молоді“? Пришли значками поштовими 1 золотий, а вишлемо Тобі книжечку п. з. „Шкільні бібліотеки“.

Петро Цуркан у Городенці: За каталогом звернися до пана професора Яківчука. Як бажаєш мати великий каталог (книжечку) всіх книжок для дітей і молоді — то пришли в листі значків поштових за 1 золотого, а дістанеш відвратною поштою сю книжечку. Загадки добрі, одначе не надрукуємо їх, бо подібні до них маємо вже. Адреса до Анатолія Пирога така: Тернопіль, ул. Дороша, ч. 10.

Михайлик Штефюк у Перехрестнім Твій голосок аж з під синьої Чорногори, залунав немов дзвіночок у редакції „Світика“. Дуже радо витатимемо Тебе, любий Михайлику школярику II класи в Перехрестнім „Світик“ кожного місяця в Твоїй хатці. Він принесе Тобі на своїх крилах багато цікавого й чарівного. Світ казки й мрій розтворить перед Твоїми оченятами, так, що не відірвешся від його задрукованих листків. Прочитай собі оповідання, що знаходиться в сім числі п. з. „Сон Василька“... Чи Ти також любиш так читати книжечки, як цей хлопчик?

Ігруся Левчанівська в Луцьку: Чому такий скупенький листочок написала? „Світик“ бажав пізнати Тебе ближше — тому, крім розвязок — напиши завсігди дещо про себе: чим займаєшся поза наукою, які книжечки читаєш, чи улаштуєш з товаришками сценічні виставки, то що.

Анатоль Ілуріг у Тернополі: Загадка, по справленню, буде поміщена в газеті. На будуче подавай загадки на більших карточках паперу. З Тобою бажав переписуватись Роман Бандурак з Городенки, ученик III класи укр. гімназії.

Лев Лозинський у Висоцьку нижнім: Дуже радо сповняє „Світик“ Твоє бажання. Чек на передплату одержиш окремим листом. Передплату треба к о н ч е заплатити за цілий рік з гори, бо Редакція мусить на цілий рік закупити папір на газетку й з гори мусить тепер платити друкарні за роботу. Бачиш, яка пані учителька добра, що пам'ятала про Тебе. Від своїх шкільних товаришів збери кожного місяця по 1 золотому й пришли до Редакції, яка вишле на Твої руки бажану скількість „Світика“ для них! Че зробиш се, Левцю?

Борис Туркевич у Покивці Які книжечки дістав Ти від св. Миколая? Що малюєш фарбами? Попроси свою Мамусю, щоби спровадила для Тебе з контори „Світика“ серію книжечок до малювання водяними красками або кредками. Є такі книжечки по 40 сот, 80 сот. і 1 зл. 80 сот. Намалюй коли котика Пікуся й пришли „Світикови“, щоби побачив його.

Марійка, Оленка й Івась Михайліхи в Шклі: Всі надіслані загадочки доводі удатні. В коротці знайдете їх на сторінках газетки. „Таємничий клич“ найшовся в течці із загадками десь з давніших часів. По справленню поміщено сю загадку в „Світику“.

Юлія Хомська, Євгенія Ненчин і Магдалина Гордій в Чорткові: „Світик“ пересилає Вам сердешну подяку за переслані йому побажання з нагоди Різдва Христового. Пишіть частіше й заохочуйте до читання „Світика“ всіх своїх товаришок.

Тарас Прокопів у Тужилові: Почту і місцевість на кожній адресі ми приневолені писати латинкою Щоби не спричиняти подвійним писанням коштів адміністрації, пишеться цілу адресу латинкою. Як випаде театральна вистава то не забудь написати про це „Світикови“!

Володимир Ортинський в Топільниці: Книжка „Оповідання з царства звірів“ має образки чорні. Така книжка з барвними образками булаб дуже дорога

СВІТ ДИТИНИ

Тарас Шевченко.

Вбогим хлопцем він родився,
Вийшов із сільської хати,
Та мов той орел він збився
Над усі царські палати.

Хоч маленький він зростає
У неволі і недолі,
Та братів своїх справляє
На шляхи свободи-волі.

У своїх піснях прекрасних
Вчить він сонце те кохати,
Що ніколи нам не згасне
І во вік буде палати.

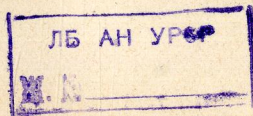
Сонце те — то рідна мати
Й рідний край наш, Україна,
Це повинна добре знати
Українська дитина.

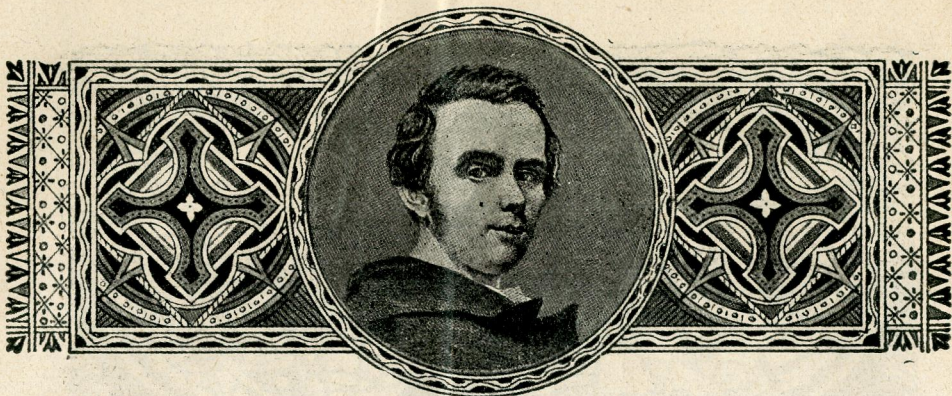
Він, мов батько, нас навчає:
Не цуратися науки,
Щоб на славу України
Ми росли — козацькі внуки.

Шістдесят шість літ минає,
Як спочив Тарас в могилі,
Там до сну Йому співають
В його стіп Дніпрові філі.

Та живе „Кобзар“ між нами,
А в нім святі заповіти:
Їх сповняймо ми ділами,
Любі українські діти!

Ю. Ш.

Хто такий Шевченко?

Тарас Шевченко був сином кріпака з села Моринець, звенигородського повіту, на Київщині. Народився дня 9 марта 1814 р. Був любимцем свого діда, який оповідав йому про славне минуле. На 9-ім році став сиротою; померла його мати. Коли було йому 11 літ — помер і батько.

Зазнавши всякого лиха од мачухи, маленький Тарас вчився у дяка читати і заразом був у нього наймитом. Маючи 13 літ, став громадським пастухом у селі Кирилівці. Тарас дуже любив малювати і вдався до малярів. На се треба було мати дозвіл пана. Такого дозволу Тарасови не дали, а навпаки — взяли його до панської кухні, а потім за послугача до пана — на покоевого козачка.

З паном їздив Тарас по Польщі, Литві, а найдовше перебував у Петербурзі. З Тараса був поганий послугач, тож пан дав його нарешті на науку до маляра.

В Петербурзі познайомився Тарас з укр. малярем Сошенком Козмою, а через нього — зі славними тоді людьми і вони викупили Тараса з неволі за 2500 карбованців. Це сталося в 1838 р., коли Тарасови було 24 роки.

Вільний Тарас почав ходити до Академії Мистецтв і тоді почав писати свої славні вірші. У 1840 р. вийшов у світ перший Тарасів твір — „Кобзар“.

У 1843 р. Шевченко перший раз, як вільна людина, поїхав на Україну. По скінченню Академії переїхав на Україну зовсім і, як член комісії, що розсліджувала старовину, їздив по всій Україні та змалював старовинні пам'ятки — церкви, монастирі то що.

У 1846 р. заснувалося в Києві „Кирило-Методіївське Брацтво“, що стояло за загальну освіту й свободу всіх Славян і знесення кріпацтва. Це т-во видав провокатор москаль і на його донос всіх наших найкращих людей, а між ними й Тараса, арештували.

Слідуючого року Тараса заслали як салдата в Оренбурський корпус та ще й заборонили писати й малювати. Там перебував Тарас у страшних умовах 10 літ. Доперва 1857 р. (10 цвітня) цар Олександр II. помилував Шевченка і він, з великими труднощами,

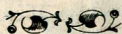
повернувся до Петербурга. Тоді було Тарасови 43 роки, але його здоровля було вже пропаще; це був вже старий, сивий, лисий дід.

У 1859 р. Тарас знов вибрався на Україну. На донос одного поміщика його знов арештували, тягали по кріпостях, і він нарешті мусів знов вертатися до осоружного йому Петербурга.

Після Різдва 1860 р. Тарас тяжко занедужав, а 10 марта 1861 р. таки в Петербурзі помер. Тіло Тараса, згідно з його заповітом, перевезли на Україну й поховали на високій горі над Дніпром біля Канева.

Шевченко жив усього 47 літ, а з того 24 був кріпаком, 10 літ у неволі салдатом, 3 і пів року під надзором поліції, а тільки 9 і пів року був вільним чоловіком.

Отаке було життя Того, що воскресив у душі народу Україну, кріпакам „писав волю“, собі добув безсмертну славу, а нам оставив свої святі заповіді.

Минають дні...

Минають дні, минають ночі.
Минає літо, шелестить
Пожовкле листя; гаснуть очі,
Заснули думи, серце спить;
І все заснуло, — і не знаю,
Чи я живу, чи доживаю,
Чи так по світу волочусь,
Бо вже й не плачу й не сміюсь...

Доле, де ти? Доле, де ти?
Нема ніякої!
Коли доброї жаль, Боже,
То дай злої, злої!

Не дай спати ходячому,
Серцем замирати,
І гнилою колодою
На світі лежати;

А дай жити, серцем жити
І Тебе хвалити,
І Твій світ нерукотворний
І людий любити.

Страшно впасти у кайдани,
Умирать в неволі;
А ще гірше — спати, спати,
І спати на волі,
І заснути на вік-віки,
І сліду не кинуть
Ніякого! Однаково —
Чи жить, чи загинуть...

Доле, де ти? Доле, де ти?
Нема ніякої!
Коли доброї жаль, Боже,
То дай злої, злої!

Тарас Шевченко.

Як дівора одного подільського села вшанувала 65-ті роковини смерти Батька Тараса.

Нині в нашій школі надзвичайне свято — свято в честь Пророка нашого Народу, який цілий вік свій боровся завзято з кривдою і гнетом. І за те до споду випив чашу горя, подану катами. Рух нині помітний поміж школярами. Всі вони безмірно цікаві до свята, яке уложили іще перед роком. Перід поміж всіми веде кляса пята і в ній

Тарас Шевченко.

слів виміна йде живим потоком. Якраз перед роком, в Тарасові дні, так собі сказали школярі малі:

— Замало співати і деклямувати! Треба нам Шевченка ділом вшанувати. Ми мусимо ревно сповнити, як слід, нашого Пророка святий заповіт: „Обніміте, брати мої, молодшого брата!“ Бачимо тих темних, що в війну

зростали... Навчім їх читати! Щоб й вони пізнали тії вірші — думи Батька Тараса!“

Сказали... а воля творить чудеса.

Надійшов сьогодні роковий день звіту, в школі любий гамір від вчасного світу. Прибирають клясу в зелену смєрічку, а Кобзаря портрет в синьо-жовту стрічку. Не дріжать серденька — чужа їм тривога; діти самопевні, трудились, що змога. В них усіх найшовся сусід, чи знакомий, що у війну зрісши, не ходив до школи. Школярі піднялись грамоти їх вчити. Нераз треба було з боку підходити, бо в „темних“ часах немає ні кришки бажання просвіти й охоти до книжки. Невгавали діти і свого добились: бо їх неграмотні читати навчились! Радіє і Катря, хоть їй не велося і з навчанням Гані ховатись прийшлося. Бо опікун Гані сам не знав просвіти тай дививсь нерадо, як вчилися діти. Але проте Ганя найкраще читає і Катруся сміло попису чекає...

* * *

Зійшлися вже численно запрошені гості. Йде вступна промова... Слова щирі — прості святочно лунають у прибраній салі. Рядком на естраді неграмотні стали. Кождий з них має книжечку „Кобзар“ — від кооперативи „грамотіям“ дар! На салі тихенько. Вже іспит почався. „Пописові“ віршик відчитали плавно, а зібрані кличуть „учителям“: „Славно!“ Потім самостійно пишуть на таблиці... У салі тихенько, мов в якій каплиці... Лише Тарас Батько з портрету всміхався, що такої шани від дітий діждався.

* * *

Позір, діти! Зближаєсь Кобзареве свято — станьтеж ви зі з темнотою до борби завзято!

Іванна Блажкевичева.

Круглий сирітка.

(З дитячих літ Т. Шевченка).

Над старенькою хатиною Шевченків навис сум.

Прилинув ангел смерти по душу господині цієї хати.

Вона вже прийняла Найсвятіші Дари й спокійно жде відходу в кращий світ. Не жаль їй за життям — щож воно дало їй? Терпіння, знущання, муки, нагаї панських гайдуків на панщині!.. Не жаль виснаженій, замученій жінці за цим життям. Не жаль? Ні, щось таки каже їй: „За скоро ще кидаєш ти цей світ“.

І очі її спиноються на купочці діток, що збилися біля ньчиної постелі й сумним зором глядять на неї, на ньчку свою, що кидає їх...

— Діточки мої, сирітками останете... Не буде кому за вас заступитися, не буде кому вам сорочечки випрати...

І спинився ньчин зір на малому Тарасикови, що одною рученькою держався катратої плахти сестрички

Ярини, а другою витирав слези із очий. Не розумів він іще гаразд, що це смерть, що ненечка їх на все, на все вже покидає. Та вражливе серденько хлопчини відчуло, що станеться щось страшне й покотилися слези горохом.

І спинився ньєчин зір на малому Тарасови. І всміхнулася ненечка й поклала слабу вже, спрацьовану руку, на русявенькі кучерики хлопчика тай сказала:

— Тарасику мій, синочку мій маленький — ти таки дійдеш до цих стовпів, що підпирають небо...

Тарас поглянув на ненечку, а в неї личко таке ясне, таке гарне, як ніколи не було...

І на все життя остав уже цей вид у тямці Тараса.

А ненечка звернула потім зір на батька, що з похиленою головою стояв теж біля смертної постелі подруги.

І говорила слабим, щораз слабшим голосом:

— Грицю! Я знаю, ти оженишся вдруге, ти мусиш оженитися, бо господарство без господині не може бути. Та скажи цій другій своїй жінці, нехай вона не знущється над моїми дітьми, бо коли буде знущатися, я випрошу в Бога ласки й він пустить мене. — Тоді я прийду до ньої й упімнуса за кривду моїх дітий...

І впала на подушку тай переставилась в кращий світ...

* * *

Над старенькою хатиною Шевченків навис сум...

Господар хати Григорій Шевченко кінчить життя...

Ще вчєра здавалося, начеб полегшало йому, а сьогодні знову гірше, зовсім таки лихо.

Висповідався Григорій та прийняв Найсвятійші Дари.

— Приготовився я в дорогу на той світ, — сказав недужий — тепер хочу списати останню волю свою. Покличте писаря.

Покликали.

Зібралася біля постелі вмираючого вся родина. Стоїть між ними й малий Тарас. У дітий Григорієвих на очах слези, тільки в Тараса їх нема. Ах, як радий би сплакати він, можеб легше стало йому на серці... А тут годі — слези мов висушли.

Сів писар за столом, розложив папери:

— Ну, говоріть, Григорію, яка ваша остання воля?

І розділив Григорій усе своє майно між діти...

— А ви, Григорію, тее... про вашого школяра, про Тараса забули.

Глянув батько на Тараса тай каже:

— Про Тараса, кажете, забув? Йому могого майна не треба! Із нього буде або щось великого, або велике ледащо. Коли буде щось великого, то навіщо йому могого майна, а коли буде ледащо, то й майно ніщо йому не може.

Тарас слухав цих останніх слів батька про нього й спершу наче не розумів їх...

Ще ніч прожив Григорій, а над раном віддав Богу духа...

Плач наповнив хату, найбільше плакала Ярина. Тарас таки не в силі був добути сліз. Блідий, блідий мов стіна стояв він, блідий ішов за труною, як виносили з хати, не тямив нічого, не бачив нічого, що діялося кругом нього...

Аж як похоронили батька й люди розійшлися, припав він до могилок неньки та батька й заплавав, заридав уперше:

— Батечку, ненечко, нащо ви лишили мене, на кого ви лишили мене... круглим сиротою, що пічну я без вас?!

Довго, довго ридав хлопчина, довго побивався, аж вечеріти стало, заблимали зорі на небі, вплив місяць. Темрява окутала дерева й кущі саду. Холодний вітрець подихав і колихав віттям дерев...

Тарас підвівся... І наче почув якийсь голос. І чомусь здавалося йому, що це неньчин голос:

— Тарасику мій, синочку мій, ти таки дійдеш до цих стовпів, що підпирають небо...

Виразно, здавалося йому, почув він знов неньчині слова...

А потім наче загомоніли останні слова:

— Із нього буде, або щось великого, або велике ледащо...

— Ні, тату, ні батечку — я не буду ледащо, не буду... Я мушу стати малярем... Ненечко, я дійду таки, до стовпів, що підпирають небо. Я знаю вже тепер, що таких стовпів

нема, сє тільки така казка — але вона каже нам: Ідїть шляхом Правди, бо вона є тими стовпами, що увесь світ підпирають. Я, нене, тільки до цих стовпів ітиму через ціле своє життя...

І Тарас додержав обіту і батькови, і неньці...

Сьогодні вся Україна й світ увесь згадує й величає Тараса Шевченка, як ґеніяльного поета й найбільшого борця за Правду.

Антін Лотоцький.

Ю. Ігорків.

Сон пастушка.

Був прекрасний літний день на Україні. Сонце вже підійшло під полудне й обсушило від роси високу траву і цвіти на широкому українському степі. Увесь степ лунав від дивної музики: співу птичок та свисту пільних коників. Було чути також пісні пастухів, що пасли по степу коні та вівці. Усі пастушки сходилися звичайно до купи, заводили різні забави, співали, виводили танок і жартували.

Тільки один хлопець — може 13-літний — не дуже охотно бавився нині з товаришами, хоч звичайно був жвавий і веселий. Він непомітно для других одійшов собі від діточої громади, ляг у високу траву і, прислонивши рукою очі від сонця, глядів у синє небо. Про що то думав маленький пастушок? Чи про ті білі хмарини, що линули по небу, мов човники по морі, чи про тих пташок, що щебетом сповняли увесь степ, чи про овечек, що мирно й ласкаво паслися тут біля нього? І чи довго думав, не знати. Бо тільки в хвилину потім, як ляг у траву і прижмутив очі, він почув щось дивне. Почув, що ніби якась невидима сила підняла його на свої крила й злинула з ним у ясні висоти, високо-високо і понесла. І ніби він глядить у низ і бачить своїх товаришів, овечок, село, людей — а все те маленьке, як мак. І летить він так, летить, аж чує, що спадає в низ, низче, низче — аж опи-

нився десь на високій горі. А то була козацька могила серед степу. Станув він на вершечку й дивиться — нічого. — Аж ось по хвилі із високої трави показалась козацька шапка, вона ніби росте у гору, ось уже лице і вуса, ось червоний жупан і пояс, і шабля — а за хвилю перед хлопцем станув старий, дужий козак тай каже:

— Не бійся, хлопчино! Я козак-характерник, один із тих, про яких тобі учора дідусь вечером оповідав, що

усе потряфлять і все знають. Отож кажу тобі, а ти слухай. Отак, як ти тепер високо був злинув, аж під небо, так високо знімешся у своєму життю, хоча ти тепер убогий пастушок. І як злетів ти на невидимих крилах на отсю могилу, до мене характерника, так у своєму леті будеш завжди пам'ятати про своїх убогих братів, що терплять кривди й неволю від чужих. — І ти будеш для них характерником. Ти все меш знати і все потрапиш. — Ти поведеш своїх братів до кращої долі, бо вклоняться тобі

і царські престоли. — А до того діла — ось тобі від мене дарунок!

Кажучи це, запорожець добув ізза пазухи заворожений камінець на шнурку і повісив його хлопцеві на шию. Хлопець не мав сили ні часу й промовити — бо в тій хвили загуділо щось, могила затремтіла і козак зник.

Хлопчина оглянувся, аж тут до нього біжать два вовки та гаркаючи промовляють людським голосом:

— Віддай камінець! Віддай!

— Не віддам, не віддам! Атю, скажені! — закричав хлопець і пробудився.

Він з дива оглянувся, що це з ним. З заходу ішла чорна хмара, гриміло. Пісні замовкли, вівці блеяли, лякаючись бурі. Аж тоді хлопчина пригадав собі щось і зловився за шию — та камінця на ній не було. Він пізнав тоді, що це був сон. Та почув у своїй душі якусь дивну міць. — І подумав собі, що він усе потрафить і про все знатиме. І завертаючи овець домів, він вірив, що його сон здійсниться.

...Сон здійснився. Він справді знявся над усю Україну і довів своїх братів до свідомости й бажання волі. Той хлопець — це був Тарас Шевченко, що змалку був пастишком, а потім став найбільшим поетом України.

Сон.

На панщині пшеницю жала.
Втомилася; не спочивать
Пішла в снопи, пошкандибала
Івана сина годувать.
Воно сповитее кричало
У холодочку за снопом.
Розповіла, нагодувала,
Попестила, і ніби сном
Над сином сидя задрімала.
І сниться їй: той син Іван
І уродливий і багатий,
Уже засватаний, жонатий,
На вольній, бачиться, бо й сам
Уже не панський, а на волі,

І на своїм веселім полі
У двох собі пшеницю жнуть,
А діточки обід несуть
Та йдучи колоски збирають;
Мов тая доленька свята,
Мов анголяточка ідуть...
І усміхнулася небога...
Прокинулась — нема нічого!..
На йвася глянула; взяла
Його, гарненько сповила,
І копу дожинать пішла,
Поки не чути ланового,
Останню може. Бог допоможе,
То й сон твій справдиться.

Тарас Шевченко.

Оповіді Шевченкового діда Івана.

Широко розкинулось розкішне село Кирилівка. Цвітучі сади, зелені гаї, пестрими чічками прикрашували біленькі, мов голубки, хати.

Посеред цієї пишної української природи виростав і мріяв наш найбільший поет, Тарас Шевченко. Від наймолодших літ прислухувався він до шепоту вітрів, до шуму лісів та степового зілля. І в його уяві виринали картини козацьких походів, які приносили честь і славу Україні. Про них розказував йому столітний дід Іван, колишній гайдамака. В неділю сідали всі діти у вишневому садку, біля дідуса, а він оповідав їм про Гонта, про Залізняка та про інших героїв...

Сьогодні саме неділя. Врешті діти дочекалися цієї щасливої хвили. Прийшов дід Іван, сів собі на лавочці, а діти поприміщувалися таки на землі і ждуть...

...Сьогодні оповідастиму вам про Дніпро, — як то він раз розсердився і чуть-чуть всіх не запропастив — почав дідусь.

— Добре, добре, діду! — і аж з радости заплескали діти в долоні.

— По смерті князя Ярослава, якого поховали у Софійському соборі, в Києві, залишилося кількох його синів. Вони почали між собою сваритися і не хотіли слухати найстаршого брата, великого князя Ізяслава. Тимчасом нападали на Україну дикі Половці і нищили край з усіх усюдів.

Тоді страшенно розсердився наш дід Дніпро на князів, тай постановив навчити їх розуму. Разу одного поскликав всіх зелених водянників і біленьких русалок тай казав їм згортати воду до жерела, щоб ні краплиночки не зісталося. Позгортали вони лопатами воду, білим пісочком дно ріки висипали так, що й сліду з води не було. За Дніпром повисихали всі менші ріки й потічки.

Сумно стало на Україні. Зелень нидіє, люди вянуть, терплять, на свою долю нарікають. Врешті рішили щось радити. Зібралось у Києві, на майдані, трийцять сивоголових старців, скликали всіх князів, та почали радитися, як і що робити, щоби Дніпра-батька перепросити.

І встає старий Всеслав, руку до гори знімає, шапку здійсмає, до громади промовляє словами-ластівками:

— Достойна громадо! Слухайте мене старого, далеко я бував, багато чував, але такого горя, як в нас, ніде не видав. Тому моя рада така: Виберім з поміж нас послів, пішлім їх до домівки старого Дніпра. Нехай вони підуть і перепросять його, бо без води годі нам жити, погинемо всі, наші жінки та наші діти дрібненькі.

Загула громада, мов ті чмелі у гнізді: згідні ми, згідні! І почався вибір. Всеслав, Ігор та Іляріон зістали вибрані послами. На цім збори й покінчилися. На другий день рано-вранці ще півні не співали, як наші послы в дорогу вирушали. Ізза обрію виглядала

ранна зоря, моргала до них одним очком та заховалася за білу хмаринку, а місяць - парубок моторний, блідий після недоспаної ночі — здивованими очима, слідкував за цими вчасними подорожними.

Далека й важка була дорога на старечі ноги. Крутими стежечками, каменистими доріжками прямували вони до ціли. Йшли один день, другий, третій, четвертий, аж на п'ятий день в полудне зайшли до яруги, де мешкав Дніпро. Стояла там височезна скеля, а у тій скелі видовбана була печера. Стукають наші посли у браму, отвіту нема... Стукають в друге — все надармо. Довгенько вони так тупцювали, аж врешті вибігла зі скелі ящірочка крутохвоста та промовила до них людським голосом:

— Здорові були, любі гості, просимо у світлицю, поговоримо та погостимо чим хата богата. Батечко щось нездужають, голова їх болить... Заходте, будь ласка, розважите їх трохи!

І ящірочка крутиться, вертиться, мов яка панянка. Веде вона їх довгими коридорами, вогкими й темними. Нашим послам аж в очах вже потемніло. Тільки десь в кінці блимає мале світельце. От дійшли вони аж до цього світла. Це святоїванівські червачки, супровожали наших подорожних у дальшу путь. Та нараз торкнулася ящірочка якоїсь випуклини в стіні. Скеля розступилася і очарованим очам послів показався чудовий город, а посеред городу — палата, вся з хрусталу. Перед палатою трискали водограї і мерехтіли барвами веселки. Зелені, довгобороді водяники бігали по цвітучих садах, перекикуючись з русалками, які підливали цвітники, або годували золоті рибки. У хрустальній палаті, срібні дзвіночки чудно дзеленькали, а пречудова пісня сивого діда Дніпра, що сидів на золотому престолі, до сну всіх колисала.

— Батечку, — защебетала ящірочка — я вам гостий привела! Стрепенувся дід, а зі срібних кучерів каплі роси на долівку покотилися, та встелили дідове підніжжа пахучими трояндами.

— Ми до вашої милости з просьбою великою прийшли, — сказали посли, тай низенько чубаті голови похилили...

Наш край, колись цвітучий, із журби висихає, з горя нидіє, народ голод і спрагу терпить. Як що ти, милостивий пане, не простиш нам наших провин, так погинемо всі, на віки погинемо...

А троянди прошептали: погинуть... погинуть...

Грізно й сердито поглянув Дніпро на послів тай крикнув:

— А незгоду знає брат з братом чинити та Половців на край наводити? Яж їх і їхніх батьків на своїх філях викохав, я про славу дбав, ворогів не допускав, топив, а вони ось що творять: зуби один на другого затискає.

— Змилуйся, змилуй Дніпре, наш батьку сизий! Князі наші обіцяли вже в згоді жити, кривди один другому не чинити.

Довго ще змагався дід, та вкінці сказав:

— Нехай, ще раз попробую, але скажіть ви своєму князеві Ізяславу, щоб мені данину оддав. Є у мене син, славний юнак,

дуже йому до серця припала князева дочка Ганна. Так ви скажіть, князеви, щоб він на Купала, на Івана, від мене сватів ждав.

Ще раз поклонилися посли тай збирались до відходу. Тоді дзвіночки дзвонити почали, квітки перлинки роси стрясли із своїх голівок, старим вічевикам кланялися. Ящірочка перекинулася у птичку білоперу та співом їм дорогу звеселяла.

По довгих трудах, повернули вони у Київ, до князя і розказали йому про свою подорож та про умову діда-Дніпра.. На Івана Купала, свати ждатимуть під високою скелею..

Зажурився князь, бо це найлюбійша в нього дитина була. Прикликав дочку тай усе їй розказав. Подумала трохи княжна, ясними кучерами потрусила та промовила дзвінким голосом:

— Батечку, для добра рідного краю я не тільки тіло, але і душу б віддала. Колиж я можу спасти весь нарід від смерти, то готова хочби і зараз на жертву.

Утішились старці, утішився князь, хоч серце його стискав гухий біль, та бачив, що іншого виходу немає.

Минуло з цього часу кілька місяців і надійшов гарячий літний час, а ним і свято Івана Купала. Надійшов вечір. Дівчата віночки на воду пускали та дивилися: чи ходитимуть у парі; хлопці огні розкладали і перескакували через них. Повно було всюди гамору і втіхи.

Від сторони княжого терему йшов похід. Військо на білих конях, дівчата сипали цвіткі, а посеред них, мов та голубка у білій, золототканій одежі княжна Ганна...

— Це княжна на стрічу судженому йде, — загув всенький народ... Вона життя нам вратувала! Слава їй, слава! І слово це відгомоном одбилося стократним.

Вийшли всі на високу скелю над Дніпром. І прощається Ганна з батечком, подружечками та кидається зі скелі в обійми Дніпра. В тій одначе хвилині з над Дніпра знявся білий туман, підхопив її і легенько зніс у тереми, де відбулося гучне весілля зі сином старого діда-Дніпра, молодим Дніпренком, що тепер став панувати на місци батька.

З цього часу ще сильніше звязався Дніпро з Україною та піклувався її долею...

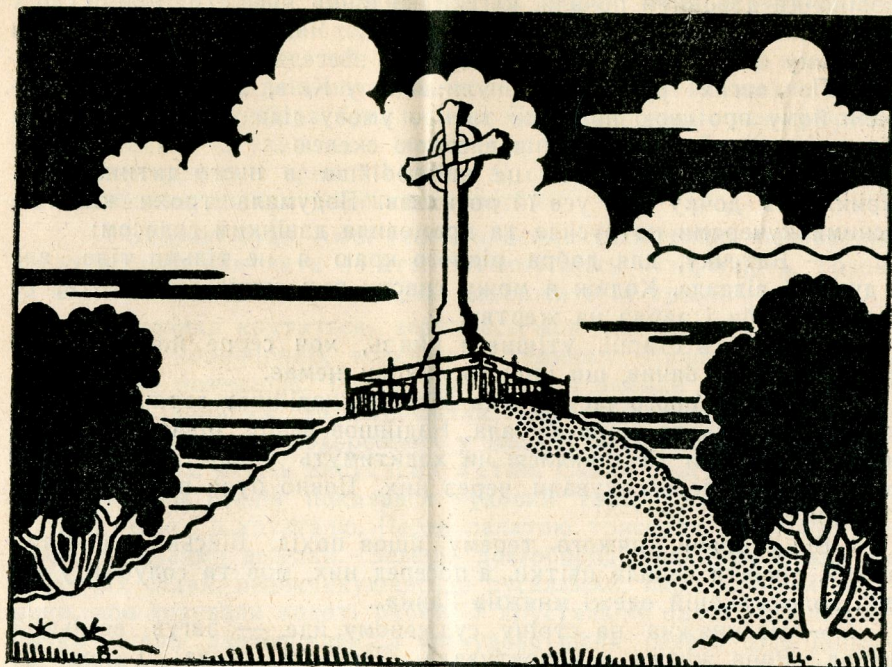
Довго сиділи діти задумані, заслухавшись у казку діда Івана. Врешті Тарас промовив:

— От і гарно зробила княжна Ганна, вратувала всім життя та скріпила дружбу між Україною й Дніпром. Коби я міг так посвятитися для рідного народу, я б також життя віддав для нього.

Минуло багато років і прийшла хвиля, коли малий хлопчина став народнім співцем. Його устами увесь нарід заговорив про свою долю. Його слово широкою луною розлилося по всіх усядах, де лише гамоніла українська мова. Усяке серце від його співу стрепенулося. Він став нашим народним генієм, який все життя віддав для рідного краю.

Ярослава Мандюкова.

Шевченкова могила.

У всіх людей на світі є святині,
Що будять в них найкращі почування,
Що їх зміцнюють при лихій годині
І вливають в душу нові сподівання.

Святиня та в нас на Україні —
Шевченкова славутня могила,
Бо там заснув на віки в домовині
Той, що Україні дав орлині крила.

Його пісні, слова його пророчі,
Збудили нас, сліпим відкрили очі
І влили завзяття чарівного.

І зроду те завзяття не погасне
І в серці нашім, мов проміння ясне,
Світитиме серед шляху трудного.

Олекса Коваленко.

Дитячий вік Людвика Бетовена.

(У столітні роковини смерти мистця тонів).

Далеко від нас на захід у Німеччині, над зеленими берегами ріки Райну, лежить мале містечко Бонн. У ньому жив музикант Йоган Бетовен, що грав на княжому дворі. В його хату завітав у році 1770 маленький гість: прийшов на світ маленький хлопчик, якого назвали Людвиком. Мама Магдалина дуже тішилася сином, та приспівувала йому при колисочці гарні пісні. Батько не дуже займався дитиною. Він любив добре зісти й випити, а дітьми й жінкою не журився. Вони частенько голодували, а малий Людвик нерозумно кусником хліба жив цілий день. Коли Людвик підріс на стільки, що міг вже ходити, тоді щойно для нього усміхнулося на хвилинку щастя. Дідусь дуже кохав його. Він бачив, що в хаті малому не гарно живеться, тому брав його зі собою на далекі мандрівки по полях та лісах. Дідусь любив дуже розказувати про свої пригоди з молодих літ, а Людвик любив слухати. І тому вони оба жили у найкращій згоді.

Бетовен у молодім віці.

Одного разу їх згода трохи пірвалася, а було це так: Дідусь перемучений довгим проходом заснув під сонною у лісі. Людвик накубав пригорщу шпильочок тай

кинув їх на обличчя дідови і дуже цим тішився. Коли дідусь прокинувся і побачив стільки довкола шпильочок, поспитав унука:

— Людвіку, звідки на моїм лиці стільки шпильок взялося?

Малий Людвик відказав:

— Це, дідусю, вітер натряс.

Ну, нічо, вітер, так вітер. Дідусь знов положився, замкнув очі і буцім то спить. Людвик знов наскубав шпильочок і кинув на дідуся. Ого, тепер дідусь відчинив очі та бачив, що це за вітер був. Ну і тоді вони були оба трохи погнівалися. Але цей гнів довго не трівав, бо на другий день, дідусь дав вже унукови нести навіть свою улюблену палицю, з чого Людвик був дуже радий.

Однак не довго тягнулися ці веселі хвили. Одного разу, коли дідусь копав у городі грядочку, упав мертвий на землю. Людикови було тоді всего чотири роки. Тепер заступницею його від побоїв батька, остала тільки сама мати. У них дома, у великій світлиці або т. зв. сальоні, стояв великий, чорний фортеп'ян. Людвик часто забігав туди, і як ніхто не бачив, вдаряв пальчиком по клявішах та дивувався, хто це йому відказує із тої чорної скрині. Він думав, що у чорній скрині є заховані духи, і якщо до них застукати, вони співають. Одного ранку батько застав малого Людвика біля фортеп'яну. Хлопчина поблід та хотів утікати, щоб не обірвати, як звичайно, кілька стусанів. Але батько був якийсь веселий та запитав:

— А що, хлопче, хочеш вчитися грати?

— О, хочу, хочу! — прошепотів хлопчина.

— Ну, то лізь на крісло, — і поміг вилізти йому.

Хлопчик дуже радо перебирав пальчиками та тішився, як то духи відзиваються.

Відтепер Людвик мусів попрощатися зі своїми товаришами забав. Батько цілими днями казав йому грати і не пускав ні на хвилю побавитися. А що Людвик дуже любив музику то вона стала його учителькою. Хлопчина став відтепер сумний, мовчазний, замкнений в собі і ціле своє горе виражав на фортеп'яні. Деколи в їх хаті було веселіше, а найбільша радість бувала на мамині іменини.

Тоді мама вдягалася святочно, сідала на кріслі й приймала желання. Опісля був концерт та вечера, а по вечері всі танцювали у панчохах, щоби не будити сусідів.

В десятому році малий Людвик грав уже дуже гарно та почав сам укладати різні твори на фортеп'яні. Він поїхав до Голяндії і давав там концерти. Всі дуже радо його приймали та давали багато дарунків. Князь казав його ще далше вчити найкращим учителям, а потім післав до Відня. Там пізнався Бетовен зі славним композитором Моцартом, який дуже ним одушевлявся та хвалив його перед знакомими. Але тимчасом батько Людвика помер і він мусів сам заробляти на життя для себе, двох братів і неньки. Навчений з малечка до біди, він хоробро боровся з різними перешкодами, заробляв лекціями музики, то видаванням своїх композицій. Пізнійше перенісся до Відня і тут брав участь у славному квартеті, нашого українського вельможі, графа Андрія Розумовського, який тоді перебував у Відні і був великим любителем музики. Він грав пречудово на скрипці і був покровителем музиків.

Бетовен написав багато композицій, а всі вони дуже гарні та розказують про душевні переживання їх творця.

Пам'ятник Бетовена в родинному місті.

На старість Бетовен зовсім оглух та вкінці важко занедужав і в березні 1827 року помер. Як раз тепер минає сто літ від часу, коли помер цей великий чоловік, що стільки набідувався у своєму життю, а все таки витривало йшов вперед і не тратив надії на красшу майбутність. Для того тепер у цілому світі, клоняють люди голови перед великим мистцем тонів та вшановують його пам'ять святочними обходами.

Ярослава Мандюкова.

Мені однаково.

Мені однаково, чи буде
Я жить в Україні, чи ні,
Чи хто згадає, чи забуде
Мене в снігу на чужині —
Однаковісенько мені!

В неволі виріс, між чужими,
І неоплаканий своїми
В неволі плачучи умру
І все з собою заберу,

Малого сліду не покину
На нашій славній Україні,
На нашій — не своїй землі.
І не помяне батько з сином,
Не скаже синові: „Молись,
Молися, сину! За Вкраїну
Його замучили колись“.

Мені однаково, чи буде
Той син молитися, чи ні.

Та не однаково мені,
Як Україну злії люди
Присплять лукаві. і в огні
Її окрадену збудять...
Ох, не однаково мені!

Тарас Шевченко.

Як сонце верне...

Ще день, ще два, а сонце те
назад до нас поверне
й долоні теплі покладе
на всьо бліде й мізерне.

Під теплим подихом його
пробудиться природа
і піднесе своє чоло —
по розкіш та по вроду.

Пробудяться квітки дрібні,
задзвонить скрізь пташина,
зрадіють діточки сумні,
всміхнуться Україна.

Володимир Хронович.

Смерть Бетовена.

Ви вже певне чули про це, хто то був Бетовен. Це був один з найбільших музиків-композиторів. Є це здібні й талановиті люди, що складають прекрасні музичні мелодії, яких ми всі слухаємо нераз із великою насолодою. Бо гарна музика, це штука (мистецтво), яка захоплює нас, каже нам забувати про все лихо. Це ніби прекрасний голос з іншого, таємного світа, що говорить до нас своєю таємничою мовою і часто викликає сльози на очах. Але й може дуже легко розвеселити нас і побудити до жвавості й забави. Отака то сила в музиці. Не диво, що ті, які її укладають, це люди незвичайні, великого талану і здібностей. Про них знає увесь світ, їм ставлять пам'ятники, пишуть про них цілі книжки.

Але часто буває, що такі люди досягають признання за свої прегарні твори аж по своїй смерті — а за життя живуть не то скромно, але й убого, в голоді й холоді. Так бідно жив і славний на весь світ композитор Бетовен. Про його життя довідались Ви з іншого оповідання в тім числі „Світика“, а тепер роповім вам про останні його передсмертні хвилини.

Може не будете цьому вірити, що славний музик на старість зовсім оглух! Та це не перешкаджало йому творити далі прекрасні, знані в цілому світі мелодії. Тільки, що оглухши, він — і так все самотній, — тепер зовсім усунувся від світа та розійшовшись з самотнім своїм приятелем, що звався Гуммель, виїхав з Відня до містечка Бадену. Тут жив самотньо і скромно з малої платні, граючи собі в хатині, то ходячи по лісі — та складаючи в душі нові музичні скарби.

З тої самотини вирвав огірченого музика лист його сестрінки, що жив у Відні. Він писав до вуйка, що трафилось йому щось не добре і просив, щоби Бетовен прибув до Відня, ратувати його з біди. Добрий Бетовен, що опікувався сестрінком, не маючи грошей на їзду, вибрався з Бадену до Відня пішки. Вечір захопив його в однім селі під Віднем і він, вступивши до одної старої хати, став проситися на ніч. Його прийняли й дали повечеряти,

уважаючи гостя за звичайного подорожного, що йде до Відня на заробіток.

По вечері — для втіхи гостя — сів господар дому до фортеп'яну, а його три сини взяли скрипки і флет та й почали грати. Бетовен не чув нічого, бо був глухий, але по очах і по лицях грачів та по зворушенню й захопленню матери й дочки, що уважно слухали музики, пізнав, що його господарі грають щось дуже гарне і грають знаменито. Коли вони скінчили, він запитав їх, що то за твір грали вони з таким захопленням, бо він глухий і не чув ні одного тону. Господар подав йому ноти, — Бетовен глянув і — ноти випали йому з рук, а він сам зайшовся плачем! Господарі стали його допитувати, чого він плаче, — а він він відповів:

— Плачу з великого щастя! Радуюся, бо бачу успіхи своєї праці. Це, що ви грали і що вам так подобається, це мій твір, моя композиція... Я, Бетовен. О, це найщасливіша хвиля в моєму життю!

Господарі спершу здивувалися, а по хвилі кинулися Бетовена обнімати і цілувати по руках, кажучи:

— Ми щасливі, що маємо такого гостя, проти якого і король — нічого не значить!

Після того сів сам Бетовен до фортеп'яну і загравав свій архитвір (Симфонію а-mol), а з ним грали три сини господаря, щасливі й врадувані. Нарешті й вони перестали грати і стали слухати розкішних пісень, які далі вигравав сам Бетовен. Він грав аж до повної втоми наче прочував, ще це його останній концерт...

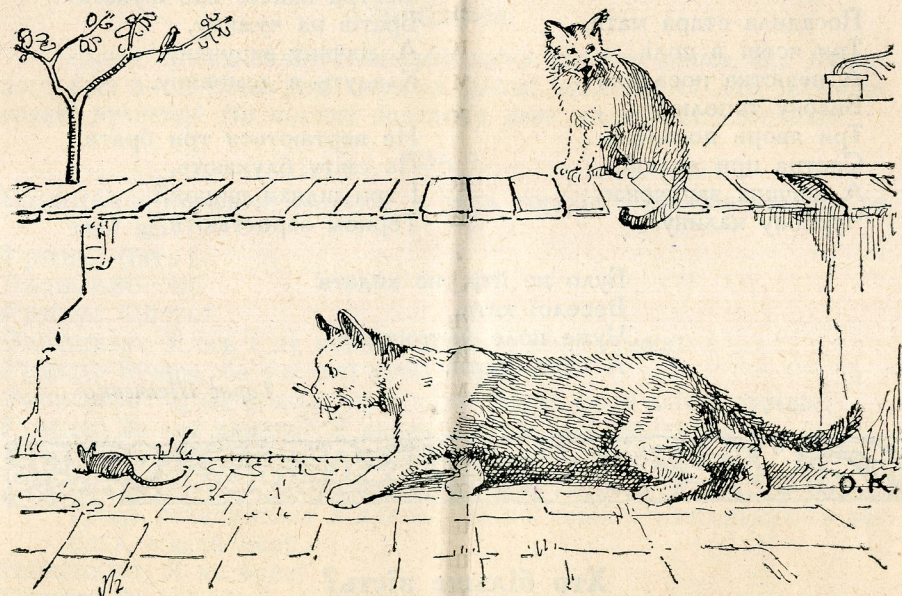
Так! Ця щаслива хвилина, якої зазнав великий мистець тонів в гостинній хатині селянина, стала й причиною його смерті. Ще тої самої ночі, він від надмірного зворушення, вийшов з хати та ходячи по саду так перемерз, що ляг непритомний і не промовив слова. Тільки, коли на другий день до хати вбіг його приятель Гуммель, він радісно усміхнувся і промовив: — Правда, друже, що я був мистець?

По тих словах заснув на віки. Він спочиває вічним сном на цвинтарі у Відні — та його вічноживучі мелодії наповняють розкішню увесь світ. От так дух кожного

мистця говорить до людей чарівною мовою, хоча його тіло спочиває в землі, як і тіло кожної людини.

За Альфонсом Каром переповів: Ю. Ш.

Наші приятелі.

Котик.

А наш котик волоцюга,
Ні товариша, ні друга,
Сам в пивниці і на вищі
Не дає спокою мищі.

Вийде мишка ранком з хати,
Щоб в городі поснідати,
А наш котик мишку — цуп!
Скочив, вхопив і... хруп, хруп!

Богдан Лепкий.

Три шляхи.

Ой три шляхи широкії
До купи зійшлися;
На чужину з України
Брати розішлися;
Покинули стару матір,
Той жінку покинув,
А той сестру, а найменший
Молоду дівчину.

Посадила стара мати
Три ясені в полі,
А невістка посадила
Високу тополю;
Три явори посадила
Сестра при долині,
А дівчина заручена
Червону калину.

Не прийнялись три ясені,
Тополя всихала,
Повсихали три явори,
Калина зовяла.
Не вертаються три брати,
Плаче стара мати,
Плаче жінка з діточками
В нетопленій хаті;
Сестра плаче, йде шукати
Братів на чужину,
А дівчину заручену
Кладуть в домовину.

Не вертаються три брати,
По світу блукають,
І три шляхи широкії
Терном заростають.

Було не йти, не кидати
Веселої хати,
Чуже поле не топтати,
А своє орати.

Тарас Шевченко.

Хто більше зїсть?

(Муринська казка).

Слон перемовлявся з козою, котре з них може більше зїсти. Звернулися в тій справі до льва, щоби їх розсудив. Лев сказав: Завтра ранком виходіть на поле і їжте траву. Хто більше зїсть, той буде жити між людьми, а хто менше, той буде боятися людей тай утікати від них.

Рано вийшли слон і коза в поле та зачали щипати траву. Вечером відвів їх лев під скалу спочивати. Полягали вони: слон дрімає, а коза все крутиться та вертиться, а потім стала пережувати. Що ти їш? — дивується слон. — О, я їм скалу — сказала коза. Коли я її всю зїм, тоді до тебе візьмуся.

Почув це слон, скочив зі свого леговиска і кинувся утікати. Від того часу коза живе між людьми, а слон боїться чоловіка тай утікає від нього.

Дідові рукавиці.

(Комедійка на 1 дію для дитячого театру).

ДІЄВІ ОСОБИ:

Сивий дід і чотири хлопчики: Василько, Гриць, Олекса, Михайлик.

Річ діється на селі зимою.

ВІДСЛОНА.

Сцена представляє селянську хату. На печі спить дід. Видно його босі ноги. Коло печі стоять дідові чоботи, на лаві лежать великі рукавиці. На підлозі бавиться двое маленьких хлопчиків.

ЯВА 1.

Василько: Відгадай, скільки в руці горіхів? Як відгадаєш, то твої всі!

Гриць: Пять!

Василько: Ні.

Гриць: Шість!

Василько: А ось і не шість!.. Дивись, нічого нема!

Гриць: Нічого, бо ти свої горіхи зїв!

Василько: А, не вгадав, не вгадав! Давай сюди шість горіхів!

Гриць: За що давати? Я винен, що ти свої горіхи поїв...

Василько: Ану, подивись, що воно там на стіні, заяць?

Гриць: Де заяць? *(Василько крадькома бере Грицеві горіхи — Гриць оглядається й плаче)*, Де мої горіхи!? Васильку! ти забрав, віддай мені!..

Василько: Я не брав!

Гриць: Віддай мені! А то я мамі скажу, що ти з печі всі вареники вїв, хай прийде.. віддай... — кажу тобі!..

Дід *(з печі)*: Що там за гомін? Як ті песята дзявлять й виспатись не дадуть! Цить капосні! а то очкуром викрешу!

Гриць *(плаче)*.

Василько: На тобі, Грицю, твої горіхи, я пошуткував. Більше цього не буду робити. Тільки не кажи мамі, що я вареники поїв! Не скажеш?

Гриць: Ні, не скажу, не скажу!.. А як би так нам, Васильку, поховзатись?... Дід спить, тільки в що озутися?

Василько: От біда, нема в тебе чобіт! Ану, поки дід спить, ти взуєш дідові чоботи, а я його рукавиці... й діло готове!

Гриць: Добре, гаразд! А, як дід прокинеться, що тоді?

Василько: Ну, що тоді, звісно, що очкуром трохи покреше!

Гриць: Тебе?

Василько: Ні, тебе!
Гриць: Мабуть нас обох!

ЯВА 2.

(До хати вбігають два хлопці — Олекса й Михайлик).

Олекса: Васильку! Грицьку! ходіть з нами... дуже гарна ховзанка!

Михайлик: А в мене санки є!

Василько: Цить, хлопці! дід на печі спить, почеує! Ми зараз взу-
ваємось!

Гриць: Я в чоботи діда! *(Бере дідові чоботи й натягає на ноги).*

Василько: А я в дідові рукавиці. *(Натягає рукавиці).*

(Хлопці збираються до відходу).

Василько: От поховзаємось!

Гриць: Ну, й поховзаємось! А лід сильний?

Олекса: Не бійся не заломиться, кіньми туди їздять! *(Виходять).*

ЯВА 3.

(Дід прокидається, кашляє й злазить з печі).

Дід: Ехе! Ехе! Кахи! кахи! кахи! Кашель душить чоловіка! Не дали драбуги виспатись. *(Сідає на лаві й запалює люльку).*

А деж вони — ті песята? Знов мабуть на двір босі побігли!

Ну, хай прийдуть *(показує очкур)* босяки! От виперу їх, що

аж запече! Треба мені вже до млина збиратись та навідатися,

як там моя пшениця? Мабуть кум-мірошник вже давно змолов!

(Встає з лави). От на старість маю клопіт: то до млина, то

за кіньми, то туди, то сюди! І так цілий Божий день... А тут

вже й кости болять, не здужаю!.. А ці онучата, хоч і кричу

я на них, алеж і люблю їх та ще й як! У вогонь і воду за них

полізу!.. Бідні вони, чобіток не мають. Воно-ж мале теж хоче

на двір!.. Ось поїду на ярмарок тай чоботятка їм куплю, та

ще й рукавиці маленькі. *(Шукає своїх чобіт).* Ну, пора озу-

ватися! Деж мої чоботи й рукавиці?.. З рукавицями часто ба-

виться кіт, це я добре знаю! Може під піч затягнув! От га-

спідське котеня. Рукавиць нема й kota нема. *(Заглядає під*

піч). Нема! От бісова сила, що його робити? Сяду й відпо-

чину. Може самі знайдуться? *(Набиває люльку тютюном*

і запалює). Чоботи! чоботочки мої! чоботеняточки — де ви?

відкликнітесь! Як вилізете, то на печі вас погрію та ще й дег-

тьом посмарую! От, голова моя дурна.. забуватися почав!

Завжди ось тут ставлю чоботи!.. Рукавиці! рукавички! рука-

вичаточки золоті! чого ж від мене ховається? Вигляньте!..

(Шукає).

ЯВА 4.

(Вбігають Василько і Гриць. Дід стоїть обернений до них пле-
чима й шукає. Хлопці на старе місце кладуть чоботи і рукавиці).
Василько: Діду, що ви шукаєте?

Дід: Що? чоботи та й рукавиці!

Гриць: Ось вони! Ніхто їх не рухав!

Дід: А, так ось воно що, очайдухи... це ви!.. *(Хапає одного поміж коліна, потім другого й, шуткуючи, бе очкуром).* — Я вам дам, капосні!..

(Діти удають плач і сміються).

Гриць: Не будемо більше, діду... не будемо, дідусю!

Завіса поволі опадає.

Анатоль Котович.

Що я читав дітям?

1. Кінь бедуїна.

Кочові тубильці Арабії зовуться бедуїнами. Се чорняві, засмалені сонцем люди, худощаві й бідні. Їх хата — обідране шатро, їжа — солодкий дг'нік та молоко; їх товариш — зв'исний на весь світ — арабський кінь. Всі вони пастухи, та все їх добро складається з овечок, верблюдів і коний.

В одного бедуїна був дуже хороший кінь, котрого він над усе в світі любив. Кінь був гарний, статний; міг бігти два дні без їди й води; розумів кожде слово свого господаря, його дружини й дітей.

Одного разу поїхав бедуїн з товаришами на широкий шлях грабувати проходячу повз його шатро — купецьку валку. Але при валці була сторожа. Счинилася бійка. Дехто з бедуїнів зістав забитий, дехто попав у неволю, решта мусіла утікати.

Наш бедуїн попав до неволі разом зі своїм конем. Його звязали посторонками та повезли в місто, щоби там покарати смертью.

До міста було далеко. І довелося цілій каравані заночувати на пустини. Валка зупинилася. Люди розложили ватру й стали варити вечеру. Полонений бедуїн лежав звязаний на піску тай думав гіркі думи. Він заздалегідь знав, яка його доля жде, що йому більше не бачити своєї родини, своїх товаришів й милої пустині.

Коли настала глуха ніч та всі поснули, він став прислухуватися. Йому видалось, наче недалеко він почув іржання

свого коня. Бедуїн стиха свиснув, — іржання почулося вдруге та вже ближше. А за хвилину він почув, що його кінь тяжкими скоками наближався до нього. Передні його ноги були спутані.

Кінь наблизився до свого господаря, й при світлі зірок було видно, як він дивився на нього своїми прегарними й розумними очима.

Бедуїн стиха промовив:

— Мій вірний товаришу! Хай я загину в руках ворогів, але ти мусиш бути вільний. Я певний, що ти знайдеш шлях до рідного шатра. Хай володіють тобою мої діти.

І бедуїн почав перегризати зубами путо на ногах свого любимця. За кілька хвилин кінь був розпутаний. Він радісно потряс головою та злегка заіржав.

— Пращай, будь щасливий! — промовив Араб і додав слово, котре знав лише він та його кінь.

Коли — бувало — бедуїн вимовляв те слово, кінь зараз же нісся стрілою до рідної хати. Але на цей раз кінь завагався, наче б він щось міркував. Потім нагло вхопив зубами посторонок, яким був зв'язаний його господар, підняв його й побіг, сильно стукаючи копитами серед тихої ночі.

Сторожа, що спала поруч полоненого бедуїна, прокинулася після сього й підняла тривогу. Кількох людей сіло на коні й пустилось за втікачами... Але ж, чи був коли у всій Арабії кінь, котрий зміг би дігнати бедуїнового скакуна?

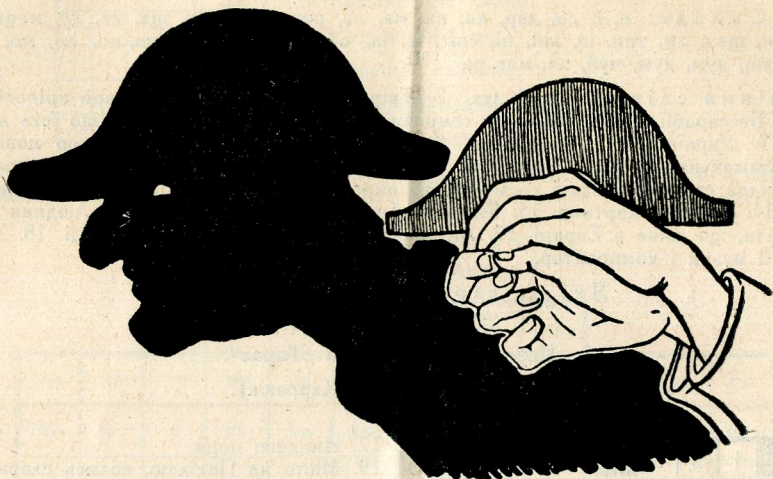
Всю ніч і цілий день нісся кінь бедуїна та на вечір станув коло рідного шатра. Ледви дихаючи від утоми, поклав він задеревенілого господаря коло порога хати, а сам упав на землю і сконав...

Ще до сього часу, як тільки збереться кілька бедуїнів разом десь при ватрі, хто-небудь із них, перебираючи пальцями по струнах літаври, починає співати. Решта слухає: Вони слухають пісні про знаменитого коня, що виратував свого господаря з рук ворогів.

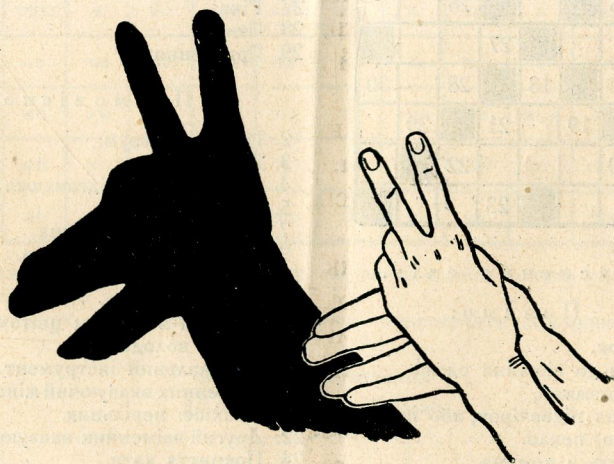

Світляні сільветки.

Спробуйте, любі Читачі, — коли вечером сидите при лямпі за столом, а покінчили свої лекції й задачі — при помочи рук, на білій стіні творити сього рода тіневі фігурки, як це бачите на образках.

Пан у капелюсі.

Голова і шия кангура.

Загадки.

Складова загадка.

(Уложила Одарка Лакуста).

З слідуєчих 44 складів утворати 18 слів і упорядкувати їх так, щоби по дві букви з кожного слова, читані під ряд, дали слова Тараса Шевченка.

С к л а д и: е, ї, да, дар, ка, ка, ма, па, раз, та, фран, ша, де, де, мець, не, не, сен, шен, ли, тин, із, лій, ні, світ, їд, їл, об, вов, дов, ко, ко, ко, ло, мо, мон, чок, буш, дум, дум, чуй, ля, мят, ра.

Значіння слів: 1. Злий дух. 2. Твір Котляревсько о. 2. Стара кріпость на півдні Бессарабії. 4. Протинне до темряви. 5. Пахуча рослина. 6. Це, що їсть дармохліб. 7. Український письменник. 8. Герой з часів Мазепи. 9. Автор повістей. 10. Ватажок карпатських опришків. 11. Місцевість на Гуцульщині з солеварнями. 12. Осідок стельмаського і теслярського виробу на Київщині. 13. Рід карабінових куль. 14. Инакше: картина. 15. Визначний галицький письменник. 16. Людина з народности, що живе в Європі. 17. Автор історичних оповідань для молоді. 18. Український музик і композитор.

Які це слова і з якої поеми?

Перехрестна загадка „Тарас“.

(Уложив Мирослав Харовюк).

	1	2	3		4	5		
9		6		7				24
10	14		8					25
11		16						26
	15				27			
12				18		28		30
13			19		21		29	
		20				22		
	17				23			

Пояснення слів.

Поземо:

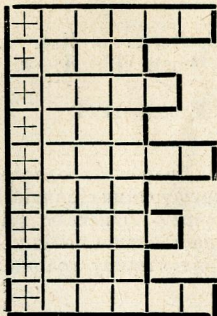
1. Напиток.
4. Знаряд до вішання одєжі.
6. Міра довжини.
8. Пемо на підвечірок, або по вечері.
10. Инакше: пекло.
11. Виходить з комина.
12. Водне звіря.
13. Велика яма.
15. Місяць.

17. Инакше: пора.
19. Місто на Поділля, колись славне.
20. Мужеське імя.
23. Инакше: боротьба.
25. Прииенник.
26. Инакше: страх.
27. Ріка.
28. Птиця.
29. Прииенник.

Прямовісно:

2. Инакше: розум.
3. Рід збруї.
4. Оклик, яким підганяють волів.
5. Міра поверхні.
7. Висказ потвердження.
9. Багато овочевих дерев.
12. Стоять в нїм жовніри.
14. Инакше: комин.
16. Рослина з гарним цвїтом.
18. Назва володіючого.
19. Музикальний інструмент.
20. Заїменник вказуючий жіночого рода.
21. Инакше: невільник.
22. Другий заїменник вказуючий в мно-
24. Покриття хати. [жині].
25. Часть зораного поля.
26. Комаха.
30. Прилад до ловлення риби.

Загадка фігуральна.
(Уложив Анатоль Пиріг).

1. Жіноче ім'я.
2. Давні укріплення.
3. Прилад до ловлення коний.
4. Мешкання лиса.
5. Вістник усіх новин.
6. Ростинний товщ.
7. Инакше: слабість.
8. Купецька назва опакування.
9. Частина світа.

Букви на місці хрестиків, чатані з гори в долину, мають дати ім'я й прізвище славного козацького сотника, про якого співає Шевченко в одному зі своїх творів.

Шаховий коник.
(Уложила Одарка Лакуста).

			сі	за	од	тим	те	во				
ли	ми	ко	ми	ли	ми	на	ми	на	го	де	ляг	
на	є	у	ка	на	ко	то	бла	бу	ла	чи	род	
ба	ляг	Бог	ко	сі	слав	і	ні	на	во	спить	Шев	
ма	во	у	но	та	ви	ви	ла	вста	не	ним	на	
лю	чиш	є	йо	спо	ляг	нем	ні	на	з	чен	ля	
лі	не	че	на	зна	та	со	пі	го	ї	ли	тру	
як	во	го	сі	на	од	ту	кра	не	вку	во	ко	
на	жи	ко	жить	тут	у	чи	кі	всій	от	пом	ги	
за	ле	па	ли	ми	не	У	ні	на	мо	На	се	

Зачніть складом „На“ і відчитайте слідом шахового коника слова й назвиско нашого найбільшого поета.

З послідного складу імени поета можна перескочити на перший склад твору.

Загадочна візитівка.
(Уложила Ольга Каблак).

Маша Скитин

Хто є ця пані?

Розвязки загадок з ч. 1.

Загадка складова.

1. Витрих. 2. Екватор. 3. Серби. 4. Ельбрус. 5. Легіт. 6. Изо. 7. Хронос.
8. Собор. 9. Веранда. 10. Ярмуж. 11. Тальмуд. 12. Чаша. 13. И — є. 14. Тит.
15. Алькоголь. 16. Черкес. 17. Італія.

Цілість: Веселих Свят Читачі! Христос Раждається!

Ломиголовки.

1. Кладеться 14 сірників головками до гори на „бальок“ з одного сірника. Другий „бальок“ з 16-го сірника, кладемо на лінії перехрещування сірників. Тоді піднімаємо легенько кінець долішнього „балька“ і в той спосіб піднесемо всі сірники.

2. Положіть на край стола яку небудь монету і, наставивши побіч неї долоню, подуйте так сильно, щоби вона підскочила й упала в підставлену долоню.

Шаховий бігун.

Хто здобуде всі скарби землі
І над все їх полюбить,

Той і сам стане їхнім рабом,
Скарби духа загубить!

Іван Франко.

Загадка із сірників.

Таємничий ключ.

Не ридати, а добувати!

Географічна загадка.

1. Уторопи. 2. Оксфорд. 3. Сорбона. 4. Назарет. 5. Караїти.
6. Радимно 7. Америка.

Цілість: Україна.

Загадки:

1. Вітер. — 2. Віск.

Льоготом.

Муха — уха — ух!

Історичні питання

1. Українці прийняли віру Христову. 2. Дня 15 липня 1015 року в селі Берестові.
3. В т. зв. „Десятинній церкві“ в Києві. 4. Володимир Великий мав 12 синів: Святополк, Ізяслав, Мстислав, Ярослав, Вишеслав, Борис, Гліб, Всеволод, Святослав, Болеслав, Станислав і Судислав. 5. Святополк, найстарший син Володимира.
6. „Окаянний“. 7. Польського короля, а свого тестя, Болеслава Хороброго в р. 1018.
8. Ярослав Мудрий, п'ятий з ряду, син Володимира Великого. 9. Це сталося в 1019 році. 10. Білгород, Василів, Вишгород, Володарів, Богуславль, Брагинь, Броди, Бужськ, Володимир, Дорогобуж, Дубовиця, Заруб, Збарж, Ізяславль, Канів, Коростень, Київ, Корсунь, Котельниця, Корчеськ, Луцьк, Любеч, Жидичин, Мозир, Острог, Новгород Великий і Сіверський, Переяслав, Пінськ, Перемишль, Слуцьк, Смоленськ, Турів, Тихомель, Тьмутарокань, Трипіль, Чернигів, Чернобиль, Червень, Чорторийськ.

Добрі розвязки надіслали: Роман Бандурак, Галя, Ромчик і Дарця Головацькі, Ірина Левчанівська, Марійка й Оленка Михаліхи, Федь Озерів, Нестор Ріпецький, Богдан Рибчук і Петро Цуркан.

Премію: „Шкільні бібліотеки“ одержали — Роман Бандурак у Городенці і Роман Головацький в Майдані.

КУПУЙТЕ

та прочитуйте всі кни-
жечки, що їх подаємо до
Вашого відома на сьому
місци.

НОВІ КНИЖКИ

ЗАКЛАДАЙТЕ

собі домашні бібліотечки
і старайтеся зібрати
в них усі твори дитячої
літератури.

Позір!

Позір!

Найменші читачі від 2 до 5 літ!

Для Вас видав „Світик“ дуже гарні 4 книжки з пре-
чудними малюнками. Малюнки є наклеєні на грубій текстурі
і є дуже сильно оправлені, так, що навіть „найенергічні-
ший“ читач-оглядач — не скоро зможе... „доїхати їм кінця“.

Ось заголовки сих книжок:

1. **„В царстві звірів“** — 13 малюнків без тексту, з роз-
мірі: 23×30 см.

Ціна сеї книжки: 8 зл.

(Образки є такі: Сайга, коза, свинка, овечки, безрога, корова з телятком, псики,
качки, ластівочка, индик, слон, вивірка і малпочка).

2. **„Ромку, що се є?“** малюнків без тексту, в роз-
мірі: 20×26 см.

Ціна сеї книжки: 6 зл.

3. **„Маленька господиня“** — 7 таблиць з малюнками
ріжних забавок без тексту, в розмірі: 16×24 см.

Ціна сеї книжки: 3 зл.

4. **„Діточий Світик-Зільничок“** — 13 прегарних ма-
люнків з життя дітей, без тексту, в розмірі: $12^5 \times 16^5$

Ціна сеї книжки: 3 зл.

Всі 4 книжки разом з пересилкою

Коштують 20 золотих.

Найменші Читачі! Просіть Татуся й Мамусю, щоби
вам зараз спровадили ті книжечки, — а як не „зараз“, —
то бодай на ваші іменини, або уродини. Адресувати зна-
єте вже як... однак вам пригадаю:

Видавництво „СВІТ ДИТИНИ“

Львів, ул. Зіморовича, 3.

Оповідка.

Редакція „Світа Дитини“ бажає набути комплети річників
„Дзвінка“. Заплатить за них своїми виданнями, або готівкою.
Зголошення, враз з умовами продажі, зглядно бажаннями, переси-
лати на руки редактора — Михайла Таранька, Львів, ул. Зіморо-
вича, ч. 3.

ЛИСТИ ВІД ЧИТАЧІВ

ДОРОГИЙ СВИТИКУ!

Такий сон мені приснився,
Що мій Мурко утопився.
А коли я рано встав,
Мамця каже: »Мур пропав!«

Я так дуже прослезився,
І Мурочком зажурився,
Ходжу всюди і шукаю:
»Киць, киць, кицю« викрикую.

Не поміг мій плач, ні крик,
Пропав Мурцю, пропав, зник:
Чи хто забив? — я не знаю —
Нераз його споминаю.

Бо мій пестій був біленький,
Гарний, любий, хвіст жовтенький,
Як Тобі я раз писав,
Він сім фунтів ваги мав.

В звіринці моїм гуділо,
Всьо із жалю заніміло;
»Кукуруку!« — когут сказав,
Плачте звірі, бо Мур пропав!

Индик каже: »Біль, буль, баль!
Нема Мурка, мені жаль!«
Курка кричить: »Ко — ко — то,
Такий був як золото!«

Тільки миші радість мають,
Весело всюди гуляють:
»Добре, що той кіт пропав,
Неодну він мишку вкрав.«

Так мого Мурочка нестало,
Годжуся з тим, бо то пропало.
Щоб менший жаль був, а не тя-
женький,
Ділюсь з тобою — Друже милень-
кий.

Генчик Думін-

Посмертна згадка.

У 1926 році померла в місті Рочестер, у Спол. Державах, свідомо й ідейно Українка, бл. п. Юлія Пічак. Була Вона великою прихильницею нашого видавництва і що року присилала по кільканайцять долярів на підмогу дитячому журналькови. Передплачувала „Світ Дитини“ і „Молоду Україну“ для Своїх кривних у Старому Краю. Для „Захисту Сиріт“ в Калуші звідки саме була родом — постійно передплачувала „Світ Дитини“. В листах, писаних до нашої Редакції, виявляла велику любов до Рідного Краю та ідейні погляди на потребу виховання молодого покоління.

Брала живу участь в громадянському життю й живо інтересувалась усіми проявами культурного й суспільного життя української Громади в містечку Рочестер.

Дітям своїм дала бл. п. Юлія Пічак, гарне формування й виховала їх на свідомих Українців. На смертній вже постелі, найстарший донці своїй, Михайлині, горячо припоручила, щоби пам'ятала про видавництво дитячого журналу і щоби рік річно передплачувала „Світ“ для бідних сиріт у калуській Захисті. Сей факт свідчить вимовно, яку вагу привязувала бл. п. Покійниця до дитячої літератури, бачучи в ній відродження нашої нації.

Пам'ять про Тебе, благородна Українко, остане серед нас живою згадкою Твоїх діл і стремління для добра Рідного Краю.

Опечалений горем родині — складаємо на тому місці вискази глибокого співчуття.

Видавництво
»Світ Дитини«.